

PLAN OGÓLNY GMINY LESZNOWOLA

- PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO -

Lesznówola, 30 stycznia 2026 r.

NAZWA OPRACOWANIA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PLAN OGÓLNY GMINY LESZNOWOLA

ZLECENIODAWCA

URZĄD GMINY LESZNOWOLA
UL. GMINNA 60
05-506 LESZNOWOLA

WYKONAWCA

INTEKPROJEKT
GABRIEL FERLIŃSKI

90-265 ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 50/5, TEL. 42 630 51 34
PRACOWNIA@INTEKPROJEKT.PL, WWW.INTEKPROJEKT.PL

GŁÓWNY PROJEKTANT

mgr inż. arch. Gabriel Ferliński

uprawniony do sporządzania planów zagospodarowania
przestrzennego województwa, planów ogólnych gminy oraz
planów miejscowych na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy
z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu
przestrzennym*

WSPÓŁPRACA

mgr inż. Weronika Śmiechowicz
mgr Artur Szafara
mgr inż. arch. Witold Ignaczak

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	6
1.1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA OPRACOWANIA	6
1.2. PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA	7
1.3. ZAKRES PRZESTRZENNY TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM	8
1.4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	8
1.5. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
2. STAN ISTNIEJĄCY – ANALIZA I OCENA	13
2.1. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA	13
2.1.1. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE	13
2.1.2. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY I DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE TERENU	16
2.2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	18
2.2.1. GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA	18
2.2.2. WODY POWIERZCHNIOWE	21
2.2.3. WODY PODZIEMNE	24
2.2.4. WARUNKI KLIMATYCZNE	28
2.2.5. WARUNKI GLEBOWE	31
2.2.6. ZŁOŻA KOPALIN	32
2.2.7. SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY	33
2.2.9. WALORY KRAJOBRAZOWE	36
2.2.10. DZIEDZICTWO KULTUROWE	44
2.2.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU GMINY Z OTOCZENIEM	52
2.3. FORMY OCHRONY PRZYRODY I NATURA 2000	54
2.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	59
2.4.1. JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	59
2.4.2. JAKOŚCI I ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH	64
2.4.3. JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH	65
2.4.4. JAKOŚCI GLEB	66
2.4.5. DEGRADACJI SZATY ROŚLINNEJ	67
2.4.6. KLIMATU AKUSTYCZNEGO I ŹRÓDEŁ HAŁASU	67
2.4.7. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	69
2.4.8. NADZWYCZAJNE ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA	70
2.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	72

3. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	73
4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO.....	74
5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	75
5.1. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI	76
5.2. ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA	78
5.3. ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY	79
5.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ	80
5.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE	80
5.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI	82
5.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ	82
5.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT	83
5.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	84
5.10. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY NATURA 2000 I INNE OBSZARY CHRONIONE NA MOCY USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	85
6. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	866
7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	88
8. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	89
9. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	91
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	91

SPIS TABEL

Tabela 1 Bonitacja gleb na terenie gminy Lesznowola.	32
Tabela 2 Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Lesznowola.....	33
Tabela 3 Rekomendacje i wnioski określone w audycie krajobrazowym.....	37
Tabela 4 Wykaz kart adresowych zabytków archeologicznych gminnej ewidencji zabytków gminy Lesznowola	46
Tabela 5 Pomniki przyrody na terenie gminy Lesznowola.	54
Tabela 6 Odległość od granic gminy Lesznowola do najbliższych położonych form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 – do 15,0 km.....	57
Tabela 7 Udział gleb chronionych w gminie Lesznowola.	59

Tabela 8 Wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin w latach 2019 – 2022.	60
Tabela 9 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia. ..	61
Tabela 10 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin.	62
Tabela 11 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w powiecie piaseczyńskim w latach 2017-2021.....	64

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1. Oświadczenie kierującego zespołem o spełnieniu wymagań o których mowa w art. 74a ust. 2. pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) ustawy OOS (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.)

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA OPRACOWANIA

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wynika z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.).

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko (zwanej dalej Prognozą) uwzględnia wymogi według stanu prawnego obowiązującego od dnia 15 listopada 2008 r. i został uzgodniony z właściwymi organami:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, pismem nr WOOS-III.411.321.2025 z dnia 04 września 2025 r.;
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Piasecznie pismem znak ZNS.9022.6.21.2024 z dnia 28 sierpnia 2025 r.;

Treść Prognozy została opracowana zgodnie z wymogami art. 51 ust. 2 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.) oraz uwzględnia wytyczne ww. organów.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami projektu planu ogólnego, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą ich realizacja na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Planu ogólnego gminy Lesznowola stanowią następujące dokumenty:

- 1) uchwała nr 23/III/2024 Rady Gminy Lesznowola z dnia 26 czerwca 2024 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Lesznowola*;
- 2) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.);
- 3) ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Przy opracowywaniu projektu Planu ogólnego oraz niniejszej Prognozy, oprócz ww., uwzględniono obowiązujące akty prawne w zakresie ochrony środowiska i gospodarowania przestrzenią, m.in.:

ochrona środowiska, ochrona przyrody:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839);
- 2) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.);
- 3) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.);

- 4) ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 82.);
- 5) ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2025 r. poz. 567.);

odpady:

- 1) ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024 r. poz. 399 ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.);

gospodarka wodno-ściekowa:

- 3) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.);
- 4) ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757);

powietrze, hałas:

- 5) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112 ze zm.);
- 6) rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U.2019 poz. 2448).

1.2. PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludności ustaleń projektu Planu ogólnego Gminy Lesznowola, sporządzanego na podstawie uchwały 23/III/2024 Rady Gminy Lesznowola z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Lesznowola* tj. obszar gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

Podstawowym celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą mieć miejsce w przypadku realizacji rozwiązań i ustaleń projektu Planu. Cel ten wynika bezpośrednio z art. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, w którym stwierdza się, że: „*Polityki, strategie, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju*”.

Do pozostałych celów realizacji prognozy zalicza się:

- wskazanie, jak zapisy Planu wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu, naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi;
- wyeliminowanie jeszcze na etapie sporządzania Planu, ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia;
- ocenę skutków oddziaływania przyjętych w Planie zapisów na środowisko, a co za tym idzie określenie wpływu nowego przeznaczenia terenów na poszczególne rodzaje użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów;

- wprowadzenie ustaleń umożliwiających działalność gospodarczą na analizowanym terenie i zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej przy równoczesnym zachowaniu równowagi przyrodniczej i trwałości procesów przyrodniczych;
- ocenę na ile ustalenia Planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Nie mniej jednak ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego w Planie ogólnym przeznaczenia terenu ma formę prognozy.

Podstawową rolą niniejszej Prognozy jest ustalenie, czy ustalenia projektu Planu ogólnego są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju i odpowiadają interesom środowiska przyrodniczego. Ma ona również wykazać, czy przyjęte w projekcie Planu rozwiązania uwzględniają zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, chronią przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń oraz w jakim stopniu warunki realizacji rozwiązań mogą oddziaływać na środowisko.

1.3. ZAKRES PRZESTRZENNY TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM

Decyzja o przystąpieniu do sporządzenia *Planu ogólnego* Gminy Lesznowola została podjęta uchwałą nr 23/III/2024 Rady Gminy Lesznowola z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Lesznowola*. Zakres przestrzenny opracowania odpowiada granicom administracyjnym gminy. W zakresie powiązań i oddziaływań zewnętrznych zakres poszerzono poza opisywany teren.

1.4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Dokonana ocena istniejącego stanu środowiska przyrodniczego gminy Lesznowola oparta była na metodach analitycznych i waloryzacyjnych dotyczących poszczególnych elementów środowiska. W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania wnikliwej analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem i jego otoczenia. Skonfrontowano je z danymi zebranymi podczas inwentaryzacji urbanistycznej i przyrodniczej obszaru Gminy. Zebrane informacje posłużyły do określenia stanu środowiska i jego funkcjonowania przy istniejącym zainwestowaniu oraz oceny zakresu i charakteru przewidywanych zmian, jakie mogą pojawić się wskutek wprowadzenia ustaleń projektu Planu.

Prognoza jest oceną oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Planu ogólnego oraz w przypadku niekorzystnych zmian propozycją jego modyfikacji w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu na środowisko. Osiągane jest to poprzez ocenę skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu Planu ogólnego oraz

sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, określających osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru.

Prognoza oddziaływania projektu Planu ogólnego na środowisko opiera się na zastosowaniu metody, iż procesy zachodzące obecnie w środowisku będą dalej występować, ale może zmienić się ich intensywność. Toteż ocena oddziaływania projektu Planu ogólnego opiera się na analizie aktualnego stanu funkcjonowania środowiska i określeniu jego odporności na degradację. Na tej podstawie przewiduje się zachowania i reakcje środowiska na zadany czynnik, którymi są przemiany środowiska wynikłe z realizacji analizowanego dokumentu.

W dokumencie Prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano metodę opisową.

Przy opracowaniu projektu Planu ogólnego oraz niniejszej Prognozy wykorzystano następujące materiały:

Opracowania strategiczne i planistyczne o zasięgu krajowym, regionalnym i lokalnym:

- 1) *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności* - uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r.;
- 2) *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.* - uchwała Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.;
- 3) *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* – uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.;
- 4) *Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze* - uchwała Nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+;
- 5) *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* - uchwała Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 roku;
- 6) *Strategia Rozwoju Gminy Lesznówola na lata 2022-2032* (Uchwała Nr 786/LXII/2023 Rady Gminy Lesznówola z dnia 23 marca 2023 r.);
- 7) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lesznówola*; przyjęte uchwałą Nr 30/IV/2011 Rady Gminy Lesznówola z dnia 15 marca 2011 r.,
- 8) *Miejscowe plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów gminy Lesznówola*;

Strategie plany i programy sektorowe szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego:

- 1) *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030* – uchwała Nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.;
- 2) *Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej* – uchwała Nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.;
- 3) *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030* – uchwała Nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.;
- 4) *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, oprac. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2011 r.;
- 5) *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły* przyjęty rozporządzeniem ministra infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;

- 6) *Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 r. przyjęty uchwałą nr 2/23 z dnia 17 stycznia 2023 r.*
- 7) *Program opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim na lata 2022-2025 – uchwała Nr 169/21 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 grudnia 2021 r.;*
- 8) *Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2030 – uchwała Nr 9/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 25 lutego 2025 r.;*
- 9) *Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego – uchwała Nr 75/08 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 kwietnia 2008 r. w sprawie Programu małej retencji dla Województwa Mazowieckiego;*
- 10) *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lesznowola na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026;*
- 11) *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lesznowola na lata 2023-2030.;*
- 12) *Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Lesznowola;*
- 13) *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2023–2026, Urząd Gminy Lesznowola, Lesznowola, 2022 r.,*
- 14) *Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2024 – 2027 z perspektywą do roku 2031, załącznik do uchwały Nr XIV/6/25 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 26 czerwca 2025 r.,*
- 15) *Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022-2032 (Uchwała Nr 786/LXII/2023 Rady Gminy Lesznowola z dnia 23 marca 2023 r.)*
- 16) *Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022-2040+ (projekt),*

Opracowania specjalistyczne, w tym akty prawne:

- 1) *Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2023 r.,* PIG, Warszawa 2024 r.;
- 2) *Stan środowiska w województwie mazowieckim. Raport 2020,* oprac. Regionalny Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa 2020 r.;
- 3) *Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, Raport wojewódzki za rok 2024,* Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa, kwiecień 2025;
- 4) *Raport o stanie Gminy Lesznowola za 2024 rok,* maj 2025 r.;
- 5) *Prognoza ludności na lata 2023-2060,* Główny Urząd Statystyczny, 2023 r.;
- 6) *Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego przyjęty uchwałą nr Uchwała nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r.,*
- 7) *Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 3 z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. woj. Maz. 2007, Nr 42, poz. 870),*
- 8) *Uchwała Nr 76/11 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina w Warszawie (Dz. U. Woj. Maz. 2011, Nr 128, poz. 4086), zmieniona Uchwałą Nr 153/11 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2011 roku,*

Literaturę branżową:

- 1) Kondracki J., 1998, *Geografia regionalna Polski*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa;
- 2) Woś A., *Atlas Rzeczpospolitej;*

Materiały kartograficzne, w tym internetowe serwisy mapowe oraz materiały statystyczne:

- 1) mapa topograficzna w skali 1 : 10 000, ukł. 1965, skalibrowana do układu PL-1992;
 - 2) mapy ewidencyjne gruntów i budynków;
 - 3) mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego sporządzone przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (2015 i 2019 r.);
 - 4) Mapa Hydrogeologiczna Polski;
 - 5) Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50 000;
 - 6) Geoportal krajowy: www.mapy.geoportal.gov.pl,
 - 7) Geoportal Województwa Mazowieckiego: <https://www.wrotamazowska.pl/>,
 - 8) System Informacji Przestrzennej Urząd Gminy Lesznowola
https://sip.gison.pl/lesznowola_lesznowola,
 - 9) Centralna Baza Danych Geologicznych: <https://baza.pgi.gov.pl/>,
 - 10) Geoportal Midas: <https://midas-app.pgi.gov.pl/ords/r/public/midas/mapa>,
 - 11) HydroGeoPortal: <https://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>,
 - 12) Serwis internetowy Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska –
<https://www.gov.pl/web/gdos>,
 - 13) Geoserwis GDOŚ: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?usedesktop=true>,
 - 14) Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>,
 - 15) Bank Danych o Lasach: <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>,
 - 16) Bank Danych Lokalnych GUS: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>,
 - 17) Geoportal NID: <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>,
 - 18) mapy topograficzne,
 - 19) ewidencja gruntów i budynków,
 - 20) ortofotomapy,
- oraz informacje pozyskane w ramach inwentaryzacji w terenie.

1.5. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Plan ogólny jako obligatoryjny dokument planistyczny, stanowi jeden z ważniejszych instrumentów kształtowania polityki przestrzennej gminy i wraz z innymi dokumentami programowymi wyznacza cele i zasady gospodarowania jej zasobami. Plan ogólny sporządza się w celu zapewnienia spójności i koordynacji w planowaniu przestrzennym oraz ustalenia zasad ładu przestrzennego na poziomie gminy. Ustalenia zawarte w planie ogólnym są wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) dla obszaru gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu, rada gminy uchwała plan ogólny gminy. W planie ogólnym określa się strefy planistyczne i gminne standardy urbanistyczne, a także można określić obszary uzupełnienia zabudowy i obszary zabudowy śródmiejskiej.

W planie ogólnym gminy Lesznowola wyznaczono strefy planistyczne:

- 1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – symbol strefy SW – 38 stref,

- 2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – symbol strefy SJ – 639 stref,
- 3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – symbol strefy SZ – 20 stref,
- 4) strefa usługowa – symbol strefy SU – 191 stref,
- 5) strefa handlu wielkopowierzchniowego – symbol strefy SH – 5 stref,
- 6) strefa gospodarcza – symbol strefy SP – 118 stref,
- 7) strefa produkcji rolniczej – symbol strefy SR – 31 stref ,
- 8) strefa infrastrukturalna – symbol strefy SI – 51 stref,
- 9) strefa zieleni i rekreacji – symbol strefy SN – 63 strefy,
- 10) strefa cmentarzy – symbol strefy SC – 5 stref,
- 11) strefa otwarta – symbol strefy SO – 83 strefy,
- 12) strefa komunikacyjna – symbol strefy SK – 46 stref.

Dla wyznaczonych stref planistycznych wskazano profile funkcjonalne podstawowe i dodatkowe. Dla poszczególnych stref planistycznych wyznaczono indywidualne wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Wyznaczono także obszary uzupełnienia zabudowy. Nie wyznaczano natomiast gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej obejmujących zasady zapewnienia dostępu do następujących obiektów infrastruktury społecznej:

Wyznaczane w planie ogólnym strefy planistyczne mogą zawierać profile funkcjonalne podstawowe i dodatkowe, które zostaną doprecyzowane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zależności od konkretnych uwarunkowań i potrzeb.

Przykładem może być **uwzględnienie stref ochrony sanitarnej cmentarzy**, które nie są wprost wskazywane w planie ogólnym, natomiast będą uwzględniane w planach miejscowych. Jest to o tyle istotne, że tereny cmentarzy poprzez strefy ochrony sanitarnej wpływają również na zagospodarowanie terenów sąsiadujących. Jednak w planie ogólnym nie ma narzędzi do wyznaczenia takiej strefy – pozostają zapisy dotyczące stref planistycznych zgodne z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii. Jednocześnie zapisy te są dość ogólne i np. ustalenie strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną w sąsiedztwie cmentarza nie stoi w sprzeczności z uwzględnieniem wymaganej ochrony sanitarnej gdyż profil podstawowy w/w strefy zawiera zarówno teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług jak i teren komunikacji, co daje podstawę do uwzględnienia ograniczeń wynikających ze strefy ochrony sanitarnej cmentarza. W związku z powyższym nie ma potrzeby korygowania ustaleń dla terenów sąsiadujących, usytuowanych w strefach ochrony sanitarnej cmentarza, gdyż ich funkcja, została ustalona w planach miejscowych z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów o cmentarzach.

Ustalenia zawarte w planie ogólnym są zarazem wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

2. STAN ISTNIEJĄCY – ANALIZA I OCENA

2.1. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA

2.1.1. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

Powiązania zewnętrzne komunikacyjne

Gmina Lesznówola pod względem administracyjnym położona jest w granicach województwa mazowieckiego w powiecie piaseczyńskim. Obszar gminy podzielony jest na 22 sołectwa.

Gmina Lesznówola usytuowana jest w bliskim sąsiedztwie Warszawy, 12 km na południe od centrum stolicy. Gmina Lesznówola graniczy z następującymi gminami: gminą miejsko-wiejską Piaseczno – powiat piaseczyński (od wschodu), gminą miejsko-wiejską Tarczyn – powiat piaseczyński (od południa), gminą wiejską Nadarzyn – powiat pruszkowski (od zachodu), gminą wiejską Raszyn – powiat pruszkowski (od północy) oraz gminą miasto stołeczne Warszawa (od północy).

Gmina Lesznówola położona jest w sąsiedztwie lub w bliskiej odległości¹ od ośrodków usługowych i przemysłowych o znaczeniu regionalnym, subregionalnym i krajowym zlokalizowanych w granicach województwa mazowieckiego, łódzkiego i lubelskiego.

Odległości od najbliższych ośrodków o znaczeniu ponadlokalnym wynoszą:

- 1) 1,5 km do centrum Piaseczna;
- 2) 12,0 km do centrum miasta stołecznego Warszawa;
- 3) 73 km od Radomia;
- 4) 97 km od Płocka;
- 5) 107 km od Łodzi;
- 6) 142 km od Lublina.

Na kształtowanie się struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Lesznówola w dużym stopniu wpływ miało miasto stołeczne Warszawa i rozwój jego aglomeracji. Ośrodek ten pełni bowiem istotną funkcję społeczno-usługową dla Gminy.

Na zagospodarowanie przestrzenne Gminy silnie oddziałuje również sąsiedztwo miasta powiatowego – Piaseczna, co w szczególności widoczne jest na terenach w jego bezpośrednim otoczeniu.

Gmina Lesznówola jest dość dobrze skomunikowana z Aglomeracją Warszawską jak i z pozostałymi obszarami kraju. Przez jej teren przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu ponadlokalnym, poprowadzone głównie w układzie północ – południe:

- droga ekspresowa S-7 (relacji Gdańsk – Mława – Warszawa – Grójec – Kielce – Kraków),

Na terenie gminy lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie usytuowane są następujące węzły drogi ekspresowej S-7:

- węzeł Zamienie (przy północnej granicy gminy),
- węzeł Lesznówola (na przecięciu z nowym przebiegiem drogi wojewódzkiej nr 721,
- węzeł Antoninów (w pobliżu południowo-wschodniej granicy gminy – około 4 km od Kolonii Warszawskiej i Jabłonowa),
- węzeł Złotokłos (w pobliżu południowej granicy gminy – około 3 km od Woli Mrokowskiej i Mrokowa).

¹ liczonej od granic administracyjnych gminy Lesznówola

- droga krajowa nr 79 (relacji Warszawa – Góra Kalwaria – Sandomierz – Kraków – Katowice – Bytom),
- droga wojewódzka nr 788 (wcześniej droga krajowa nr 7) – łącząca drogę ekspresową S-8 z drogą ekspresową S-7.
- droga wojewódzka nr 721 - główna oś komunikacyjna w układzie wschód – zachód o przebiegu Nadarzyn – Piaseczno – rz. Wisła – Wiązowna – Duchnów (od węzła z drogą ekspresową S-8 na zachodzie, do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 724 w miejscowości Konstancin – Jeziorna na wschodzie).

Ponadto przez obszar gminy biegnie trasa linii kolejowej nr 8 Warszawa Zachodnia – Kraków Główny oraz linii kolejowej nr 937 Warszawa Okęcie – Jeziorna.

Odległość do najbliższych przejść granicznych: do Terespoła –Brześć (Białoruś) ok. 220 km, do Dorohusku (Ukraina) – ok. 290 km.

Powiązania zewnętrzne przyrodnicze

Sieć powiązań ekologicznych to zespół spójnych przestrzennie obszarów o wartościowych zasobach i wysokich walorach przyrodniczych, możliwie mało przekształconych, posiadających naturalny charakter, dzięki czemu w ich obrębie zachowana jest ciągłość procesów przyrodniczych, warunkująca prawidłowe egzystowanie środowiska. System ten tworzą głównie tereny dolin, stanowiące korytarze, za pomocą których powiązane są ze sobą strefy węzłowe tj. większe skupiska zbiorowisk leśnych, łąk, terenów podmokłych. Celem wyznaczenia i utrzymania sieci korytarzy ekologicznych (o których mowa w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”) jest przeciwdziałanie izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów, a tym samym umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności. Miejsca krzyżowania się korytarzy ekologicznych stanowią zwykle obszary o największym stopniu nagromadzenia fauny i flory (węzły ekologiczne). Tylko spójny system może umożliwić przemieszczanie się fauny i flory i spełnić zadania zawarte w zasadzie zrównoważonego rozwoju.

Obszar Gminy położony jest poza wyznaczonym systemem korytarzy ekologicznych o randze krajowej (najbliżej położony jest korytarz rzeki Wisły – Dolina Środkowej Wisły na terenie województwa mazowieckiego, który stanowi część składową krajowej sieci ekologicznej ECONET–POLSKA). Przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy elementami systemu przyrodniczego Gminy i obszarami sąsiednimi odbywa się poprzez istniejącą sieć lokalnych korytarzy i powiązań przyrodniczych, które stanowią doliny rzek Utraty, Raszynki i Jeziorki, zbiorowiska leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz otwarte tereny rolnicze.

W granicach gminy Lesznawola występują również **bariery przyrodnicze**, które stanowią przeszkody migracyjne dla zwierząt. Należą do nich m.in. drogi o wysokim natężeniu ruchu: droga ekspresowa S7, drogi krajowe nr 7 i 79 (dwupasmowe) oraz droga wojewódzka nr 721, oddzielające otwarte tereny rolnicze, kompleksy leśne oraz tereny wód. Utrudnienie mogą również stwarzać linie kolejowe: nr 8 Warszawa Zachodnia – Kraków Główny oraz nr 937 Warszawa Okęcie – Jeziorna (zlokalizowana w części wschodniej obszaru Gminy) a także napowietrzne linie elektroenergetyczne 220 kV i 110 kV oraz gazociągi wysokiego ciśnienia DN400 i DN150.

Pozostała infrastruktura techniczna nie ingeruje w znacznym stopniu w strukturę obszarów cennych pod względem przyrodniczym oraz objętych ochroną prawną.

Lokalne powiązania przyrodnicze, składające się przede wszystkim z: doliny rzeki Utraty i rzeki Raszynki, większych zbiorników wodnych, rozległych terenów łąk i pastwisk wzdłuż wszystkich cieków, zwartych kompleksów leśnych (m.in. w obr. Magdalenka, Warszawianka) oraz obiektów zieleni urządzonej, tworzą podstawę do kształtowania ekologicznego systemu przyrodniczego gminy Lesznówola. System ten tworzą najbardziej aktywne biologiczne ekosystemy wodne, leśne i łąkowe, powiązane ze sobą w jeden spójny i ciągły przestrzennie układ. System przyrodniczy gminy Lesznówola tworzą przede wszystkim tereny zieleni i obszary niezabudowane: lasy, zadrzewienia śródpolne i śródłukowe, łąki i pastwiska oraz roślinność antropogeniczna, tj.: tereny zieleni urządzonej, ogrody działkowe oraz grunty rolnej.

Doliny rzek i cieków tworzą naturalne korytarze ekologiczne, które wraz z ciągami dzikiej roślinności, zadarnionymi pasami wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz z innymi pasami roślinności tworzą sieci korytarzy, będących swoistymi szlakami komunikacyjnymi, umożliwiającymi przemieszczanie się w przestrzeni wielu gatunkom roślin i zwierząt. System ten tworzą najbardziej aktywne biologiczne ekosystemy wodne, leśne i łąkowe, połączone ze sobą w jeden spójny i ciągły przestrzennie układ.

Prawidłowo funkcjonująca jednostka samorządu terytorialnego (miasto, gmina, powiat, województwo) musi uwzględniać w swoim rozwoju ekologiczną łączność z obszarami sąsiednimi.

W dobie obecnie postępujących zmian klimatycznych istotne jest utrzymanie i kształtowanie nowych terenów pełniących funkcje przyrodnicze. Tereny otwarte (rolnicze, łąki i pastwiska), rzeki, cieki, zbiorniki wodne, lasy i tereny urządzone stanowią zasadniczy element tego systemu, które umożliwiają „przewietrzanie” obszaru Gminy, oddziałując na poprawę warunków bioklimatycznych oraz stwarzając warunki do migracji fauny i flory.

Istotne jest również utrzymanie istniejących i tworzenie nowych powiązań przyrodniczych o zasięgu ponadlokalnym, w skład których będą wchodzić obszary pełniące przyrodnicze funkcje w bezpośrednim sąsiedztwie gminy Lesznówola.

Jednym z najistotniejszych obszarów zapewniających powiązania przyrodnicze są tereny otwarte, wodne, ogrody działkowe oraz kompleksy leśne w granicach **Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**, objętego ochroną na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu rozciąga się w granicach 12 powiatów, tj.: nowodworskiego, otwockiego, Warszawy, pruszkowskiego, grodzkiego, żyrardowskiego, warszawskiego zachodniego, sochaczewskiego, wołomińskiego, mińskiego, legionowskiego, pułtuskiego oraz piaseczyńskiego, w tym na terenie gminy Lesznówola.

Wskazane jest również ze względu na sąsiedztwo miasta stołecznego Warszawy, utrzymanie powiązań przyrodniczych (terenów otwartych) oraz odpowiedniego kształtowania zabudowy i zagospodarowania na terenach w jego bezpośrednim sąsiedztwie, przez wgląd na istniejące elementy jak np. korytarze napowietrzające (korytarz mokotowski).

Ponadlokalne i lokalne korytarze ekologiczne:

- 1) ułatwiają migrację roślin i zwierząt;
- 2) stanowią tzw. efekt bariery półprzepuszczalnej, modyfikują odpływ powierzchniowy i podziemny, działanie wiatru, wywiewanie gleby, przemieszczanie aerozoli, bierne przemieszczanie organizmów;
- 3) pełnią rolę korytarzy przewietrzających;
- 4) pełnią funkcje siedliskowe dla specyficznych grup gatunków;

- 5) wzbogacając i regulując oddziaływanie na otaczające tło (umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi, co utrzymuje równowagę ekologiczną i bioróżnorodność).

2.1.2. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY I DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Gmina Lesznówola to gmina wiejska, położona w centralnej części województwa mazowieckiego, w powiecie piaseczyńskim (ok. 12 km od centrum Warszawy).

Gmina Lesznówola położona jest w centralnej części województwa mazowieckiego w powiecie piaseczyńskim. Gmina bezpośrednio sąsiaduje z miastem Warszawa (miasto powiatowe), gminą miejsko-wiejską Piaseczno (powiat piaseczyński) oraz gminami wiejskimi: Tarczyn (pow. piaseczyński), Nadarzyn (pow. pruszkowski) i Raszyn (pow. pruszkowski). Obecnie zajmuje powierzchnię 6930 ha, co stanowi ok. 11,2% powierzchni powiatu piaseczyńskiego.

Obszar Gminy zasiedla 38479 osób (stan na 31.12.2023 r. wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na 2024 r.) Gęstość zaludnienia wynosi 555,3 osoby na 1 km² i stanowi wartość wyższą od średniej gęstości zaludnienia na terenie województwa mazowieckiego (155 osób na 1 km²) i powiatu piaseczyńskiego (346 osób na 1 km²).

Liczba mieszkańców gminy Lesznówola ze względu na dogodnie położenie geograficzne z roku na rok sukcesywnie wzrasta. Przewiduje się, że do roku 2055 liczba ludności w powiecie będzie wynosiła 253 031 mieszkańców (wg *Prognozy ludności gmin na lata 2023-2060 - opracowanie eksperymentalne* - GUS, 2024). Nieznacznie przewagę w strukturze ludnościowej gminy Lesznówola posiadają kobiety. Ich liczba wynosi 18 815 (GUS, 2024), co stanowi 51,1% ludności Gminy. Liczba mężczyzn w Gminie wynosi 17 977 osób. Zgodnie z ww. prognozą przewiduje się, że różnica pomiędzy liczbą kobiet, a mężczyzn w strukturze ludnościowej gminy Lesznówola będzie się zwiększała.

Według podziału na sołectwa największa liczba ludności zamieszkuje sołectwa położone w skrajnych częściach Gminy oraz w części centralnej. Wśród najbardziej zaludnionych sołectw znajdują się: Mysiadło oraz Nowa Iwiczna. Znaczną liczbą ludności odznaczają się również sołectwa Lesznówola, Łazy, Magdalenka, Nowa Wola i Stara Iwiczna.

Współczynnik feminizacji wynosi 105, co oznacza przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn na terenie gminy Lesznówola.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający stosunek liczby osób w wieku ponad 65 lat do liczby osób w wieku produkcyjnym, kształtuje się na poziomie 20,7 (wg GUS na 2024 r.).

Wbrew istniejącym tendencjom w zakresie starzenia się ludności na terenie gminy Lesznówola liczba osób w wieku produkcyjnym ma znaczną przewagę nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. W związku z napływem nowych mieszkańców, ze względu na dogodne warunki lokalizacyjne i mieszkaniowe, w granicach Gminy nie są występują niepokojące zjawiska dotyczące starzenia się ludności.

Gmina Lesznówola, charakteryzuje się zróżnicowanym użytkowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym. W centralnej części obszaru Gminy znajdują się najważniejsze pod względem przyrodniczym tereny – grunty leśne w obrębie Magdalenka (Lasy Sękocińskie). Mniejsze zespoły leśne występują w rejonie Jazgarzewszczyzny, Stefanowa i Kosowa. W Gminie występują również obszary pól uprawnych, łąk i nieużytków oraz obszary zabudowy.

Tereny gminy Lesznówola ze względu na bliskość miasta stołecznego Warszawy stanowią dogodne miejsce dla lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Na terenie gminy Lesznówola zlokalizowana jest przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o formie wolnostojącej lub szeregowej, niekiedy również i bliźniaczej, oraz zabudowa zagrodowa. W części wschodniej obszaru na terenie obrębów Mysiadło i Nowa Iwiczna występuje zabudowa wielorodzinna.

Zabudowa mieszkaniowa o charakterze bardziej miejskim: zwartym i intensywniej zainwestowanym, występuje przede wszystkim w granicach obrębów: Nowa Iwiczna, Stara Iwiczna oraz Mysiadło, które sąsiadują bezpośrednio z miastem stołecznym Warszawa oraz miastem powiatowym Piasecznem. Na ich obszarze rozwija się różnorodne typy zabudowy mieszkaniowej: wielorodzinna (2-7 kondygnacji nadziemnych) i jednorodzinna (wolnostojąca, bliźniacza lub szeregowa). Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna zlokalizowana jest głównie z części południowo-zachodniej obr. KPGO Mysiadło, części północno-centralnej obr. Nowa Iwiczna oraz części południowo-centralnej obr. Stara Iwiczna. Obszary intensywnej zabudowy występują również w obr. Wólka Kosowska oraz Jabłonno, jednak należą one do terenów pełniących funkcje produkcyjno-usługowe.

W granicach gminy Lesznówola na przestrzeni ostatnich kilku lat obserwowany jest znaczny wzrost zainwestowania również na pozostałych obszarach - powstają nowe osiedla mieszkaniowe jednorodzinne, które rozproszone są na terenie całej Gminy.

Południowa część gminy Lesznówola, głównie w sąsiedztwie drogi krajowej nr 7 stanowi miejsce koncentracji obiektów o charakterze produkcyjnym i usługowym.

W związku z pojawianiem się nowych mieszkańców i atrakcyjnością inwestycyjną Gminy w jej granicach realizowane są również inwestycje celu publicznego z zakresu edukacji publicznej i infrastruktury technicznej.

W granicach administracyjnych gminy zlokalizowane są m.in.:

- 1) przedszkola gminne w Kosowie, Zamieniu, Jastrzębcu, Mysiadle, Lesznówoli, Wólce Kosowskiej, Zgorzale;
- 2) szkoły podstawowe w Mrokowie, Nowej Iwicznej, Lesznówoli, Łazach, Mysiadle, w Zamieniu;

Na terenie Gminy funkcjonują również placówki niepubliczne, z których korzystać mogą również jej mieszkańcy.

Na terenie gminy Lesznówola według danych na 2023 r. funkcjonowało 11 289 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, z czego 10 191 podmiotów należy do sektora prywatnego i 32 podmioty należące do sektora publicznego. Najwięcej przedsiębiorstw działających na terenie Gminy należy do sekcji G – handlu hurtowego i detalicznego.

Wśród największych zakładów zlokalizowanych na terenie gminy Lesznówola, działających na rynku krajowym i zagranicznym, zalicza się: McCormick Polska SA – producent żywności czy Eveline Cosmetics – producent kosmetyczny. Istnieje również wiele zakładów związanych ze sferą komputerową i budowlaną.

Coraz mniejsze znaczenie na terenie Gminy ma gospodarka rolna. Dominują gospodarstwa indywidualne o małej powierzchni 1–5 ha. W użytkowaniu rolniczym, ze względu na korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa (przewaga gleb wysokich i średnich klas bonitacyjnych, długi okres wegetacyjny), znajduje się jeszcze ponad 66% powierzchni gruntów – w znacznej części to tereny przeznaczone docelowo w miejscowych planach

zagospodarowania przestrzennego na funkcje nierolnicze. W obrębie gminy Lesznówola według rejestru REGON na 2024 r. w sektorze rolniczym działało 32 podmioty gospodarcze. Na terenie Gminy uprawiane są głównie zboża (żyto, pszenica ozima i jara, pszenżyto, jęczmień jary, owies) oraz rośliny okopowe (ziemniaki, warzywa gruntowe, buraki). Niewielki odsetek użytków rolnych stanowią łąki i pastwiska. Zlokalizowane są zgodnie z uwarunkowaniami środowiskowymi, w obrębie terenów podmokłych, wzdłuż doliny Utraty oraz mniejszych cieków. Największe skupisko znajduje się w dolinie Utraty w obr. Kosów, której dolina posiada najdogodniejsze warunki dla tego typu użytkowania. Tereny zlokalizowane bezpośrednio w sąsiedztwie rzeki gminnej, które stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 10%, w zdecydowanej większości zostały wyłączone z zabudowy.

Zabudowa zagrodowa stopniowo jest jednak wypierana i przekształcana na inne formy zabudowy. Zabudowa o rolniczym charakterze na terenie gminy Lesznówola jest znacznie rozproszona. W granicach gminy zlokalizowane są trzy miejsca większej i zwartej koncentracji zabudowy zagrodowej wzdłuż drogi. Są to obszary w obr. Janczewice, Podolszyn i Nowa Wola.

2.2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.2.1. GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA

Geologicznie teren gminy Lesznówola położony jest w obrębie platformy wschodnioeuropejskiej. Platforma składa się z dwóch pięter tektonicznych: podłoża krystalicznego i pokrywy osadowej. Krystaliczne podłoże zbudowane jest z archaicznych i proterozoicznych granitodów, gnejsów, bazaltów. Leży ono pod warstwami osadowymi późniejszych okresów geologicznych, których miąższość jest zróżnicowana.

Obszar gminy Lesznówola zlokalizowany jest w granicach Synklinorium Brzeżnego. Jednostka ta należy do brzeżno–peryferycznego obszaru platformy wschodnioeuropejskiej (strefy platformowej zewnętrznej)². Należy ono do typowego synklinorium sfałdowanego podłużnie z asymetrycznymi antyklinami, które pochylone są ku osi jednostki. Synklinorium Brzeżne dzieli się na trzy synklinoria: pomorskie, warszawskie i lubelskie. Gmina Lesznówola zlokalizowana jest w granicach Synklinorium Warszawskiego. Niecka Warszawska (Synklinorium Warszawskie) stanowi obszar niezbyt urozmaicony, prawie niesfałdowany w części południowej, zaś silnie sfałdowany w części północnej. Teren poprzecinany jest rozwiniętą siecią rzeczną. W obszarze Niecki Warszawskiej znajdują się utwory czwartorzędowe (holoceńskie, plejstoceńskie) i trzeciorzędowe, zalegające na podłożu mezozoicznym.

Pod względem geologicznym obszar gminy Lesznówola kształtowany jest głównie przez gliny zwałowe, ich zwiatrieliny oraz piaski i żwiry lodowcowe, piaski i żwiry sandrowe, iły, mułki i paski zastoiskowe oraz piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Według podziału Polski na krainy przyrodniczo – leśne gmina Lesznówola znajduje się w obrębie IV Krainy Mazowiecko – Podlaskiej w 1 Dzielnicy Niziny Północnomazowieckiej.

² W. Pożaryski, *Jednostki Geologiczne Polski*, Instytut Geologiczny

Zgodnie z podziałem na regiony geobotaniczne J.M. Matuszkiewicza (2008 r.) Gmina zlokalizowana jest w granicach podokręgu Warszawskiego (E.3a.1.d.), okręgu Łowicko-Warszawskiego (E.3a.1.) należącego do Podkrainy Południowomazowieckiej (E.3a), Krainy Południowomazowiecko-podlaskiej (E.3.), działu Mazowiecko-poleskiego.

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego gmina Lesznówola położona jest na granicy dwóch mezoregionów. W przeważającej części obszar Gminy znajduje się w zasięgu mezoregionu Równina Warszawska (318.76). W części południowo-zachodniej gmina Lesznówola zlokalizowana jest w granicach mezoregionu Wysoczyzna Rawska (318.83). Wysoczyzna Rawska zlokalizowana jest w granicach makroregionu Wzniesień Południowomazowieckich (318.8), zaś Równina Warszawska do makroregionu Nizina Środkowomazowiecka (318.7). Oba makroregiony przynależą do podprovincji Nizin Środkowopolskich (318), do prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego (31), do regionu Wysoczyzn staroglacjalnych (bezjeziornych).

Równina Warszawska osiąga wysokość do 113 m n.p.m opadając ku dolinie Wisły na wysokość od 20 do 30 m. Tworzą ją moreny czołowe, kemy oraz formy glaciofluwialne.

Wysoczyzna Rawska osiąga wysokość nie większą niż 150 m n.p.m. opadając ku wschodowi do wysokości 120 m n.p.m. Rzeźba terenu gminy Lesznówola oraz okolic ukształtowana została przez procesy glacialne i przemodelowana w warunkach interglacjalnych, peryglacjalnych i holocenów.

Główne formy ukształtowania terenu powstały w wyniku procesów fluwialnych, fluwioglacjalnych, denudacyjnych i eolicznych. W granicach gminy Lesznówola w okolicach Wólki Kosowskiej, Nowej Woli i Mrokowa stwierdzono występowanie form pochodzenia lodowcowego – wysoczyzny morenowej płaskiej, w ramach której wysokości względne wynoszą do 2 m, a nachylenia powierzchni terenu nie przekraczają 2°. W południowej części powierzchnia wysoczyzny osiąga wysokość do 150 m n.p.m., obniżając ku północy do wysokości 110 m n.p.m. Na terenie obrębu Nowa Wola zlokalizowane są kemy, które przybierają w tych okolicach niewielkie, drobne formy, zwykle spłaszczone na wierzchołku i posiadające łagodne zbocza. Ich wysokość waha się od 5,0 m do 10,0 m. W Nowej Woli również występują plateau kemowe, tworzące wraz z kemami najwyższe powierzchnie wysoczyzny. W części południowej oraz środkowo-zachodniej gminy Lesznówola (obr. Wólka Kosowska, Wilcza Góra) zlokalizowane są pagórki akumulacji szczelinowej. Na terenie obr. Magdalenka stwierdzono występowanie form pochodzenia eolicznego (wydmy), równin piasków przewianych, które wykształcone zostały na równinach i dolinach wodnolodowcowych, oraz zagłębień deflacyjnych. Po obu stronach rzeki Utraty i Jeziorki wykształcił się taras nadzalewowy i zalewowy. W okolicach rzek wytworzone zostały równiny torfowe.

W obszarze gminy Lesznówola występują utwory holocenów: torfy, piaski humusowe i namuły den dolinnych, oraz piaski humusowe i namuły piaszczyste zagłębień bezodpływowych. Występują one lokalnie, głównie w miejscach istniejących zbiorników, rzek, cieków oraz rowów melioracyjnych. Obszar Gminy pokrywają jednak przede wszystkim utwory plejstoceńskie: piaski rzeczne, mułki wodnolodowcowe, gliny zwałowe, ropy, mułki warwowe.

Rzeźba terenu gminy Lesznówola została głównie ukształtowana głównie w procesie zlodowacenia południowopolskiego, środkowopolskiego oraz północnopolskiego. Położenie Gminy w obrębie jednej jednostki geomorfologicznej sprawia, iż rzeźba terenu jest mało urozmaicona.

Tereny najwyżej wyniesione nad poziom morza znajdują się w południowo–zachodniej części Gminy (132,1 m n.p.m.), w obrębie Kosów. Najniżej położonymi terenami (około 102 m n.p.m.) są obszary położone północno–wschodniej części w obr. Mysiadło. Deniwelacje terenu dochodzą do 30,1 m. Powierzchnia terenu Gminy opada w kierunku północno–wschodnim.

Warunki podłoża budowlanego

Warunki podłoża budowlanego w obrębie gminy Lesznawola opracowano na podstawie map topograficznej, geologicznej i hydrogeologicznej oraz obserwacji terenowych.

O warunkach geologiczno–inżynierskich terenu decydują przede wszystkim:

- 1) rodzaj i stan gruntów;
- 2) ukształtowanie powierzchni;
- 3) położenie zwierciadła wód podziemnych;
- 4) zjawiska geodynamiczne.

Warunki dla posadowienia zabudowy

Uwzględniając te czynniki wydzielono na terenie gminy Lesznawola obszary korzystne i niekorzystne dla budownictwa. Z punktu widzenia możliwości realizacji zabudowy, mało urozmaicona rzeźba i niewielkie wyniesienie terenu nad poziomem morza jest korzystne dla realizacji zabudowy.

Do grupy gruntów o korzystnych właściwościach dla budownictwa należą: gliny zwałowe zwarte i półzwarte, piaski i żwiry, z wodą gruntową występującą poniżej posadowienia fundamentów.

Niekorzystne warunki dla rozwoju zabudowy występują w rejonie dolinie rzeki Utraty i w dolinach mniejszych cieków, obniżeniach i zagłębieniach powypadiskowych. W obszarach tych zlokalizowane są grunty piaszczysto–madowych tarasów niższych, poniżej 4–6 m. W sąsiedztwie Utraty stwierdzono lokalizację obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu gospodarowania wodami.

Obszary korzystne dla realizacji zabudowy to miejsca występowania gruntów spoistych: zwartych, półzwartych lub twaroplastycznych oraz gruntów sypkich, zagęszczonych i średniozagęszczonych, w obrębie których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość występowania zwierciadła wód podziemnych przekracza 2 m p.p.t. Tereny te to głównie obszary występowania gruntów piaszczystych akumulacji wodnolodowcowej. Dobre warunki występują także na obszarze występowania glin zwałowych zlodowacenia środkowopolskiego.

Obszary o warunkach geologiczno–inżynierskich utrudniających budownictwo związane są z dolinami rzecznyymi, terenami płytkiego występowania wód gruntowych oraz strefami skarp i krawędzi. Są to głównie tereny w dolinie rzeki Utraty, obejmujące terasy akumulacyjne zbudowane z namulów den dolinnych, gdzie poziom wód gruntowych występuje na głębokości poniżej 2 m p.p.t. i jest zmienny w zależności od ilości opadów atmosferycznych oraz poziomu wody w rzece. Obszary te są podmokłe i zalewane podczas długotrwałych opadów atmosferycznych czy wiosennych roztopów.

2.2.2. WODY POWIERZCHNIOWE

Sieć hydrologiczną na terenie gminy Lesznówola tworzą cieki naturalne, rowy melioracyjne oraz zbiorniki wodne pochodzenia antropogenicznego.

Wody powierzchniowe zgodnie z prawem dzieli się na jednolite części wód, dla tych jednostek prowadzone są analizy presji antropogenicznych i opracowywane programy wodno-środowiskowe. Wydzielanie tych jednostek oparte jest na: kategoryzowaniu wód powierzchniowych, dzieleniu kategorii na typy wód powierzchniowych, dzieleniu typów według ich cech fizycznych oraz dzieleniu według innych kryteriów (np. występowanie zasięgu chronionego obszaru). W przypadku jednolitych części wód powierzchniowych (skrót JCWP) wyznacza się oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, np. naturalny zbiornik wodny lub stworzony sztucznie, jezioro, rzekę, potok, kanał i jego części, wody wewnętrzne morskie, wody przybrzeżne, wody przejściowe. Element wód powierzchniowych jest jednorodny pod względem hydromorfologicznym oraz biologicznym. W wyniku scalania części wód powstają złączenia sąsiadujących ze sobą jednolitych części wód o podobnych elementach i charakterystyce.

Gmina Lesznówola zlokalizowana jest w zasięgu ośmiu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych

„Wisła od Wieprza do Narwi” (RW20001225999), która posiada status – naturalna część wód, zły stan oraz jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

„Dopływ spod Woli Klasztornej” (RW2000102512469), która posiada status – silnie zmieniona część wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

„Kanał Gniewoszowsko-Kozienicki” (RW200010251249), która posiada status – sztuczna część wód, zły stan oraz jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

„Dopływ z Leśnej Rzeki” (RW2000102512449), która posiada status – naturalna część wód, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

„Leniwka” (RW20001025289), która posiada status – naturalna część wód, zły stan oraz jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

„Radomka od Mlecznej do ujścia” (RW20001125299), która posiada status – naturalna część wód, zły stan oraz jest niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

„Zagożdżonka” (RW20001025129), która posiada status – naturalna część wód, zły stan oraz jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

„Krypianka” (RW2000102512489), która posiada status – silnie zmieniona część wód, zły stan oraz jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego;

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi,

a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Pod względem hydrograficznym gmina Lesznowola znajduje się w zasięgu zlewni rzeki Wisły (przez gminę przepływa - rzeka Utrata, prawostronny dopływ rzeki Bzury).

Rzeka Utrata

Rzeka Utrata (pierwotnie Nrowa) stanowi prawostronny dopływ rzeki Bzury. Swe ujście znajduje w rezerwacie „Las Skulski”. Przebiega ona na długości ok. 76,5 km, z czego na odcinku ok. 5,5 km przez obszar gminy Lesznowola, zaś powierzchnia jej zlewni wynosi 792 km². Wśród najważniejszych dopływów znajdują się rzeki Raszynka, Regułka, Żbikówka, Rokitnica oraz Teresinka.

Rzeka Utrata należy do rzek typowo nizinnych, które posiadają zwiększony odpływ w okresie zimowym. Stanowi jedną z bardziej zmiennych i dynamicznych rzek fluwialnego systemu Bzury. Istniejące warunki środowiskowe w sąsiedztwie Utraty sprzyjają rozwojowi sieci osadniczej oraz rolnictwa.

Na terenie gminy Lesznowola zlodowacenie środkowopolskie pozostawiło w dorzeczu rzeki Utraty przede wszystkim piaski i żwiry sandrowe oraz gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe. Utwory te posiadają znaczny wpływ na stopień przepuszczalności pokrywy glebowej, który w obszarze Gminy należy do dobrego (głębiej utrudniony) lub słabego.

O intensywności wymiany wody w rzece Utracie decydują wody podziemne. Zaś o szybkiej koncentracji fali wezbraniowej na rzece świadczą cechy fizyczne zlewni, tj.: silne wydłużenie, słabe zalesienie obszarów sąsiadujących, mała długość uskoków i znacznych spadków terenu. Intensywna infiltracja może być utrudniona ze względu na płytko zalegające osady nieprzepuszczalne, głównie gliny zwałowe i ropy, wpływające na wzrost odpływu bezpośredniego przez odpływ powierzchniowy i podpowierzchniowy.

Do głównych źródeł zanieczyszczenia wód rzeki Utraty należą:

- 1) spływy powierzchniowe z terenów wiejskich;
- 2) ścieki komunalne;
- 3) wody opadowe;
- 4) dzikie składowiska odpadów.

Wzdłuż rzeki Utraty zlokalizowane są obszary szczególnego zagrożenia powodzią: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Sieć hydrologiczną gminy Lesznowola uzupełniają mniejsze ciekі – Raszynka, Jeziorka oraz rowy i kanały melioracyjne.

Rzeka Raszynka

Rzeka Raszynka, która rozpoczyna swój bieg na terenie gminy Lesznowola, stanowi prawobrzeżny dopływ głównej rzeki gminnej – Utraty. Powierzchnia zlewni rzeki wynosi 75,9 km², a jej całkowita długość 17,14 km. Na obszarze zlewni rzeki Raszynki zlokalizowane są znaczne zbiorniki wodne, do których należą Stawy Raszyńskie (94,2 ha – gmina Raszyn) i jezioro Zgorzała (3,5 ha – miasto Warszawa). W utworach powierzchniowych zlewni rzeki Raszynki znajdują się gliny zwałowe, piaski i żwiry

wodnolodowcowe oraz mułki i piaski zastoiskowe. Dolinę rzeczną zaś wypełniają osady mineralno–organiczne na glinie zwałowej. Wzdłuż rzeki Raszynki na terenie gminy Lesznówola pierwszy poziom wodonośny znajduje się na głębokości w części północnej i południowej od 2 do 5 m, w części centralnej od 5 do 15 m i powyżej 20 m. Zalegające płytko wody podziemne zasilają rzekę wraz z jej dopływami.

Koryto rzeki Raszynki zostało pierwszy raz uregulowane w latach 60. XX w. Stworzony został system melioracji wodnych obejmujących powierzchnię ok. 763 ha. Rzeką Raszynka na terenie gminy Lesznówola płynie w wąskim, nieuporządkowanym korycie.

Rzeka Jeziorka

Rzeka Jeziorka stanowi lewobrzeżny dopływ Wisły. Swoje źródło rzeka znajduje w okolicach wsi Dębiny Osuchowskie na terenie powiatu Żyrardowskiego w gminie Mszczonów na wysokości 202,0 m n.p.m, zaś ujście w okolicach miejscowości Obórki na wysokości 83,5 m n.p.m. Rzekę zasila 15 dopływów, z czego 6 dopływów jest prawobrzeżnych, zaś 9 lewobrzeżnych.

Powierzchnia zlewni rzeki Jeziorki wynosi 975 km², zaś jej całkowita długość to 66,3 km.

Zbiorniki wodne

W granicach administracyjnych Gminy zlokalizowanych jest wiele zbiorników wodnych, posiadających zróżnicowaną wielkość. Są to zbiorniki głównie pochodzenia antropogenicznego. Największe zbiorniki występują w bezpośrednim sąsiedztwie głównej rzeki gminnej – Utraty. Odgrywają one istotną rolę dla ochrony przeciwpowodziowej. Zbiorniki o większej powierzchni zlokalizowane są również w granicach obrębów Mysiadło i Nowa Wola. Pozostałe zbiorniki towarzyszą głównie istniejącej zabudowie mieszkaniowej. Zbiorniki te pełnią przede wszystkim funkcje rekreacyjno–wypoczynkowe.

Zgodnie z *Programem małej retencji dla Województwa Mazowieckiego* (2008 r.) na terenie gminy Lesznówola zlokalizowane są elementy sieci hydrograficznej wchodzące w skład obiektów małej retencji na terenie województwa mazowieckiego. Należą do nich zbiorniki w sąsiedztwie rzeki Utraty.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W obszarze granic gminy wyznaczone są na podstawie przepisów odrębnych (o których mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne):

1) granice i obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;

2) granice i obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;

3) granice i obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

W 2022 roku zostały przekazane jednostkom samorządowym „Mapy zagrożenia powodziowego” wykonane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które przedstawiają wyniki modelowania zasięgu wód powodziowych z prawdopodobieństwem m. in. Q10% (woda dziesięcioletnia), Q1% (woda stuletnia) i Q0,2% (woda pięćsetletnia). Zgodnie z tym opracowaniem obszary szczególnego zagrożenia powodzią z prawdopodobieństwem Q10%, Q1% i Q0,2% obejmują tereny wzdłuż rzeki Utraty.

Na obszarach zagrożenia powodziowego obowiązują nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia określone w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony przed powodzią.

2.2.3. WODY PODZIEMNE

Według podziału Polski na regiony hydrogeologiczne gmina Lesznowola znajduje się w zasięgu prowincji północno–kenozoicznej (niżowej) (A) w makroregionie mazowiecko-podlasko-mazurskim (A1) w regionie II niecki mazowieckiej w podregionie centralnym (warszawskim) (IIb) (wg B. Paczyńskiego, 1995).

Obszar opracowania, w ramach krajowej strategii ochrony głównych zbiorników wód podziemnych, znajduje się w obrębie części centralnej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 2151 – Subniecki Warszawskiej (pierwotnie określany numerem 215A). Jest to zbiornik wód porowych, występujących w utworach trzeciorzędowych. Średnia głębokość ujęć wynosi około 160 m, natomiast zasoby dyspozycyjne szacowane są na około 250 tys. m³/dobę. Znaczna głębokość zbiornika wpływa na izolację wód od wpływu czynników antropogenicznych.

Gmina Lesznowola, zgodnie z podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych, zlokalizowany jest w jednostce nr 65 (*PLGW200065*). Głównymi zlewniami wód w granicach JCWPd nr 65 są Wisła (I), Jeziorka i Bzura (II).

Poziom wód gruntowych występuje na obszarze w miejscach lokalizacji w strefie przypowierzchniowej glin zwałowych lub mad. Należy on do poziomu o zwierciadle swobodnym, lokalnie napiętym. Na poziom wód gruntowych wpływ ma przede wszystkim infiltracja opadów atmosferycznych oraz drenaż ze zlokalizowanych niżej poziomów wodonośnych.

Poziom wód wgłębnych kształtowany jest przez użytkowe poziomy międzyglinowe o napiętym zwierciadle. Poziom zasilany jest poprzez infiltracje wód z poziomu przypowierzchniowego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. 2016 poz. 1911) JCWPd nr 65 posiada dobry stan ilościowy i chemiczny. W związku z powyższym nie stwierdzono możliwości wystąpienia ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych. Jednostka ta jest monitorowana przez odpowiednie organy.

W obszarze zlokalizowane są dwa rodzaje użytkowych pięter wodonośnych pod względem stratygraficznych: piętro czwartorzędowe (Q) oraz piętro trzeciorzędowe (Tr). Piętro czwartorzędowe ukształtowane zostało w wyniku działalności lądolodu i Wisły wraz z jej dopływami. Gmina Lesznówola znajduje się na terenach wysoczyzny polodowcowej, posiadającej znaczne zróżnicowanie pod względem geologicznym.

W granicach piętra czwartorzędowego w poziomie gruntowym występuje swobodne, lokalnie napięte zwierciadło wody. Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu wynosi od 2,9 m do 15,0 m. Miąższość warstwy kształtuje się na poziomie od 5,0 m do 10,0 m. Poziom wgłębny z kolei posiada zwierciadło wód napięte, lokalnie swobodne. Głębokość warstw wodonośnych poziomu kształtuje się od 5,0 m do 115,0 m. Miąższość wynosi od 5,0 m do 80,0 m. Piętro paleogeńsko-neogeńskie posiada trzy poziomy: poziom piloceński, poziom mioceński i poziom oligoceński. Na poziomie piloceńskim występuje napięte zwierciadło wody. Głębokość warstw wodonośnych poziomu występuje od 6,0 m do 130,0 m. Miąższość kształtuje się powyżej 20,0 m. Poziom mioceński również posiada napięte zwierciadło wody. Głębokość warstw wodonośnych poziomu występuje od 135,0 m do 210,0 m. Miąższość z kolei kształtuje się od 5,0 m do 60,0 m. Ostatni poziom oligoceński posiada zwierciadło wody napięte. Głębokość warstw wodonośnych poziomu występuje od 160,0 m do 233,0 m. Miąższość kształtuje się od 11,0 do 64,0 m.

Obszar opracowania znajduje się w granicach dwóch obszarów bilansowych. Część zachodnia gminy Lesznówola znajduje się w obszarze bilansowym „Bzura” z kolei część wschodnia „Wisła (L) od Pilicy do Bzury”.

W 2023 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano dwukrotnie - wiosną i jesienią - w 362 punktach pomiarowych³. Na terenie gminy Lesznówola nie jest zlokalizowany punkt badawczy wód podziemnych JCWPd nr 65. Najbliżej zlokalizowanymi punktami badawczymi dla ww. jednostki są punkty badawcze na terenie miasta stołecznego Warszawy. W ramach przeprowadzonego badania wykazano, iż jakość wód podziemnych w ramach JCWPd nr 65 jest niska, zaliczana do klasy III.

Obszar gminy Lesznówola znajduje się w granicach korzystnych warunków geotermalnych. Z prowadzonych na terenie Gminy analiz wynika, iż dobrymi warunkami hydrogeologicznymi charakteryzują się zbiorniki geotermalne jury dolnej i kredy dolnej. Największy potencjał w celu wykorzystania gospodarczego posiada zbiornik jury górnej, jednak posiada on potencjalnie niską wydajność. Zbiornik dolnej kredy wykazuje potencjał do zagospodarowania na cele rekreacyjne i balneoterapeutyczne, z kolei zbiornik dolnej jury na cele energetyczne.

³ *Monitoring jakości wód podziemnych w województwie mazowieckim w 2023 roku*, WIOŚ, Warszawa

Regionalizacja hydrogeologiczna

Na obszarze gminy Lesznawola wyróżniono siedem jednostek hydrogeologicznych.

Według podziału na jednostki hydrogeologiczne, dokonanego w oparciu o zasięg występowania poziomów wodonośnych, ich zasobności, stopnia izolacji, udziału poziomów wodonośnych w profilu pionowym wód podziemnych oraz przynależności do dużych jednostek geologiczno-strukturalnych, określonego na Mapie hydrogeologicznej Polski obszar opracowania znajduje się w zasięgu jednostek:

- **8Q/cTrI** położona w północno-zachodniej części Gminy, na fragmencie w części północno-wschodniej i w części południowo-wschodniej,
 - użytkowe piętro wodonośne – trzeciorzędowe,
 - miąższość warstwy wodonośnej mieści się w przedziale 39 m,
 - stopień izolacji dobry,
 - klasa jakości wód Ia: jakość bardzo dobra, woda nie wymaga uzdatniania,
 - współczynnik infiltracji średnio 2,4 m/24h,
 - bardzo niski stopień zagrożenia; obszar o wysokiej odporności poziomu głównego lub średniej odporności poziomu głównego i ograniczone dostępności,
 - wydajność potencjalna studni wynosi 50-70 m³/h,
zasoby dyspozycyjne wynoszą <100 m³/24h.km²
- **-1bQI/Tr** położona w północno-zachodniej części Gminy,
 - użytkowe piętro wodonośne – czwartorzędowe,
 - głębokość występowania głównego użytkowego piętra wodonośnego wynosi od 15 do 50 m,
 - miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 10-20 m (uśredniona wartość to 18 m),
 - stopień izolacji słaby,
 - klasa jakości wód II: jakość średnia, woda wymaga uzdatniania,
 - wysoki stopień zagrożenia; obecność ognisk zanieczyszczeń na terenach o niskiej odporności poziomu głównego,
 - współczynnik infiltracji średnio 12 m/24h,
 - wydajność potencjalna studni wynosi 30-50 m³/h i 50-70 m³/h,
zasoby dyspozycyjne 100-200 m³/24h.km² i 200-500 m³/24h.km²
- **-8Q/cTrII** położona w południowo-zachodniej części Gminy,
 - użytkowe piętro wodonośne – czwartorzędowe,
 - klasa jakości wód Ia: jakość bardzo dobra, woda nie wymaga uzdatniania,
 - stopień izolacji dobry,
 - bardzo niski stopień zagrożenia; obszar o wysokiej odporności poziomu głównego lub średniej odporności poziomu głównego i ograniczone dostępności,
 - wydajność potencjalna studni wynosi 50-70 m³/h,
zasoby dyspozycyjne 100-200 m³/24h.km²
- **-6aQ/TrIII** położona w południowo-zachodniej części Gminy,
 - użytkowe piętro wodonośne – czwartorzędowe,
 - klasa jakości wód II: jakość średnia, woda wymaga uzdatniania,
 - bardzo wysoki stopień zagrożenia; obecność licznych ognisk zanieczyszczeń na terenach o niskiej odporności poziomu głównego, niektóre z nich spowodowały już zanieczyszczenie wód podziemnych,
 - brak stopnia izolacji,
 - wydajność potencjalna studni wynosi 50-70 m³/h,
zasoby dyspozycyjne 200-300 m³/24h.km²

- **3aQ/TrI** położona w północno-zachodniej części Gminy,
- użytkowe piętro wodonośne – czwartorzędowe,
- stopień izolacji – brak izolacji,
- klasa jakości wód II: jakość średnia, woda wymaga uzdatniania,
- bardzo niski stopień zagrożenia; obszar o wysokiej odporności poziomu głównego lub średniej odporności poziomu głównego i ograniczone dostępności,
- wydajność potencjalna studni wynosi 30-50 m³/h,

zasoby dyspozycyjne <100 m³/24h.km²

- **4bQ/TrII** położona w południowo-wschodniej części Gminy,
- głębokość występowania głównego użytkowego piętra wodonośnego wynosi od ok. 10 do 50 m,
- użytkowe piętro wodonośne – czwartorzędowe,
- klasa jakości wód w części północnej jest dobra Ib (wymaga prostego uzdatnienia), w pozostałej części jest średnia II (woda wymaga uzdatnienia),
- miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 23 m,
- stopień izolacji – słaby,
- obszar znajduje się w dwóch strefach: w części północnej występuje bardzo niski stopień zagrożenia – obszar o wysokiej odporności poziomu głównego lub średniej odporności poziomu głównego i ograniczone dostępności; w części południowej występuje bardzo wysoki stopień zagrożenia: obszar o niskiej odporności poziomu głównego, niektóre z ognisk zanieczyszczeń przyczyniły się już do zanieczyszczenia wód ziemnych,
- współczynnik infiltracji średnio 28 m/24h,
- wydajność potencjalna studni wynosi 30–50 m³/h i 50-70 m³/h,

zasoby dyspozycyjne 100-200 m³/d/km²

- **5cQ/TrII** położona w południowo-wschodniej części Gminy,
- użytkowe piętro wodonośne – czwartorzędowe,
- stopień izolacji dobry,
- klasa jakości wód Ia: jakość bardzo dobra, woda nie wymaga uzdatniania,
- bardzo niski stopień zagrożenia; obszar o wysokiej odporności poziomu głównego lub średniej odporności poziomu głównego i ograniczone dostępności,
- wydajność potencjalna studni wynosi 50-70 m³/h,

zasoby dyspozycyjne 100-200 m³/24h.km²

GZWP

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do wykorzystania dla zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300)). Dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Ochrona GZWP powinna uwzględniać:

- ochronę jakościową, obejmującą szereg ograniczeń i zakazów w gospodarowaniu na tym terenie. Związane jest to przede wszystkim z zapobieganiem lub ograniczaniem antropopresji, powodującej pogorszenie stanu chemicznego wód. Ochrona jakościowa powinna także uwzględniać ograniczenia ilościowe w przypadkach zagrożenia dla jakości wód wywołanego zmianą pola hydrodynamicznego (dopływem wód o niekorzystnym składzie chemicznym) oraz ograniczenia w zakresie zmian stopnia naturalnej izolacji zbiornika od wód o niekorzystnym składzie chemicznym;

- ochronę ilościową (zasobową), skupiającą się na wykorzystaniu zasobów wodnych zgodnie z przyjętymi priorytetami i hierarchią użytkowników wód.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Obszar opracowania, w ramach krajowej strategii ochrony głównych zbiorników wód podziemnych, znajduje się w obrębie części centralnej **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 2151** – Subniecki Warszawskiej (pierwotnie określany numerem 215A). Jest to zbiornik wód porowych, występujących w utworach trzeciorzędowych. Średnia głębokość ujęć wynosi około 160 m, natomiast zasoby dyspozycyjne szacowane są na około 250 tys. m³/dobę. Znaczna głębokość zbiornika wpływa na izolację wód od wpływu czynników antropogenicznych.

Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy znajdują się stacje uzdatniania wody w miejscowościach:

- SUW Mysiadło - ul. Geodetów 28 E - Qśr/db = 2000 m³/dobę,
- SUW Lesznówola PGR - ul. Dworkowa 2 - Qśr/db = 1200 m³/dobę,
- SUW Stara Iwiczna - ul. Nowa 15 - Qśr/db = 600 m³/dobę,
- SUW Lesznówola Pole - ul. Poprzeczna 50 - Qśr/db. = 700 m³/dobę,
- SUW Łazy - ul. Kwiatowa 50 - Qśr/db = 1000 m³/dobę,
- SUW Marysin - dz. ew. nr 1/16 - Qśr/db = 1000 m³/dobę,
- SUW Mroków - ul. Szkolna 2 - Qśr/db = 520 m³/dobę,
- SUW Wólka Kosowska - ul. Wesola 2 - Qśr/db = 1000 m³/dobę,
- SUW Zamienie - ul. Zakładowa 3 - Qśr/db = 655 m³/dobę.

Łączna długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 262,6 km (wg danych z 2024 r.) i obejmuje około 12 500 przyłączy do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. Stan techniczny istniejącej sieci jest zróżnicowany, zależny od czasu powstania, jakości materiałów i zastosowanej technologii.

2.2.4. WARUNKI KLIMATYCZNE

Gmina Lesznówola, zgodnie z podziałek klimatycznym A. Wosia, położona jest w Środkowomazowieckim regionie klimatycznym (XVIII). Region ten obejmuje część Niziny Mazowieckiej oraz Kotlinę Warszawską. Charakteryzuje się on stosunkowo największą liczbą dni bardzo ciepłych (średnio w roku 62 dni) i ponurych (średnio w roku 41 dni). W obszarze licznie występują również dni bardzo ciepłe, pozbawione opadów, których

średnia liczba w roku wynosi 59, oraz dni z umiarkowanie ciepłą pogodą. Mniej w porównaniu do innych regionów klimatycznych w Polsce w regionie Środkowomazowieckim występuje dni przymrozkowych bardzo chłodnych.

Region Środkowomazowiecki cechuje się występowaniem przeciętnie w ciągu roku 1-2 dni bardzo gorących, w ramach których temperatura powietrza może przekraczać 25°C, bez wystąpienia opadu i z odpowiednim nasłonecznieniem. Mniej w roku w porównaniu z innymi regionami w Polsce jest dni cechujących się pogodą bardzo chłodną, wręcz przymrozkową (38 dni), a także zimną i pochmurną (12 dni). Średnia roczna temperatura powietrza w analizowanym obszarze wynosi 8,2°C. W okresie letnim, w najgorętszym, miesiącu lipcu osiąga wartość 18°C, zaś w okresie zimowym, w najzimniejszym, miesiącu – 3°C. Obszar odznacza się stosunkowo wysoka amplitudą temperatur wynoszącą 22-23°C⁴. Obecnie zgodnie z danymi Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego na 2018 rok pokazuje stopniowy wzrost średniej i maksymalnej temperatury powietrza w całej Polsce. Gmina Lesznów objęta jest jednym z wyższych wzrostów temperatury w Polsce.

Wilgotność powietrza kształtuje się na poziomie ok. 80%. Wilgotność powietrza na terenie gminy Lesznów jest podobna jak na obszarach gmin o charakterze wiejskim ze stosunkowo niskim stopniem zurbanizowania. Obecnie większa ewaporacja może występować na terenach w obrębach Nowa Iwiczna Stara Iwiczna, Mysiadło oraz Wólka Kosowska, gdzie zainwestowanie jest wyższe, a wręcz tworzone są struktury miejskie. Większa wilgotność może występować na terenach w sąsiedztwie obszarów wodnych, w szczególności w okolicach rzeki Utraty oraz rzeki Raszynki, a także zbiorników wodnych.

Obszar gminy Lesznów odznacza się deficytem wody deszczowej. Liczba dni z opadami w ciągu roku wynosi 130. Średnie roczne sumy opadów wynoszą od 400 mm do 600 mm. Najwyższe sumy opadów występują w sezonie letnim i wynoszą 180 mm, najniższe zaś w okresie zimowym i wahają się od 60 mm do 80 mm. Gmina znajduje się w obszarze, w którym możliwe jest występowanie częstych, ekstremalnych zjawisk pogodowych, do których zaliczają się również gwałtowne ulewy. Deszcze te mogą powodować negatywne skutki i szkody. Występują one głównie w okresie wiosenno-letnim. Gwałtownym ulewom zwykle towarzysza również burze i opady gradu.

W granicach gminy Lesznów dominują wiatry zachodnie i południowo-wschodnie. Odnotowuje się spadki prędkości wiatrów. Najwięcej w ciągu roku występuje dni z wiatrem słabym lub bez wiatru (ok. 40 dni), następnie dni z wiatrem silnym, osiągającym prędkość 10 m/s (30-40 dni) oraz dni z wiatrem bardzo silnym o prędkości 15 m/s (od 2 do 4 dni rocznie). Na terenach zabudowanych prędkość wiatru może zmniejszać się i dochodzić do 2 m/s. W obrębie zurbanizowanym mogą powstawać „przeciagi”, czyli korytarze intensywniejszego napowietrzania oraz liczne „zawirowania strug powietrza”, a także „strefy ciszy”. Intensywność tego zjawiska uzależniona jest od kierunku prędkości wiatru a także układu urbanistycznego.

Długość okresu wegetacyjnego na terenie gminy Lesznów wynosi od 190 dni w części północnej Gminy do 210 dni w pozostałej jej części. Okres wegetacyjny rozpoczyna się pod koniec marca (ok. 24.03.), a kończy na z początkiem listopada.

Na obszarze gminy Lesznów możliwe jest częste występowanie zachmurzenia. Spowodowane jest to przede wszystkim obecnością znacznej liczby jąder kondensacji, tworzonych przez zawieszone w powietrzu pyły.

⁴ Regiony klimatyczne Polski w świetle częstotliwości występowania, A. Woś, PAN, Warszawa, 1993 r.

Warunki lokalne uzależnione są również od ukształtowania terenu, budowy geologicznej oraz jego pokrycia. W granicach gminy Lesznówola nie występują znaczne różnicowania rzeźby terenu, które wpływałyby w sposób znaczący na mikroklimat obszarów. Różnice temperatur, wilgotności, nasłonecznienia czy kierunków wiatru związane są głównie z obszarami dolin rzecznych lub cieków oraz gruntami leśnymi.

W przypadku gruntów leśnych możliwe jest występowanie tzw. „klimatu leśnego”. Klimat ten kształtowany jest przez ekosystem leśny. Mikroklimat leśny ten jest zróżnicowany, co wpływa na bogactwo przyrodnicze. W warstwie podszytu występuje silne zacienienie, brak wiatru, zwiększona wilgotność powietrza i mniejsza amplituda temperatur. Poszczególne ekosystemy leśne różnią się od siebie. Wynika to przede wszystkim ze złożonej struktury przyrodniczej, uzależnionej od składu gatunkowego lasu i zwarcia jego drzewostanu. W obszarach leśnych zdecydowanie mniej odczuwalne są silne wiatry.

Na obszarach o większej intensywności zabudowy, m.in. na terenach obrębów Mysiadło Nowa Iwiczna i Stara Iwiczna, możliwe jest występowanie wyższej temperatury powietrza z powodu zmniejszenia powierzchni aktywnych biologicznie poprzez utwardzenie terenu. Odczuwalna może być także zmniejszona prędkość wiatru w stosunku do terenów otwartych oraz silniejsze nasłonecznienie.

Zmiany klimatyczne

W ostatnich latach zmiany klimatu nasilają się i nie można ich całkowicie powstrzymać. Zmiany średnich warunków klimatycznych na świecie będą w dalszym ciągu postępować, zaś ekstremalne zjawiska pogodowe mogą się nasilać. Zjawiska te mogą obejmować coraz to nowe obszary, które dotychczas nie zostały uznane za obszary narażone na występowanie tego typu zdarzeń.

Realizacja inwestycji w niekorzystnych warunkach klimatycznych może wpłynąć na ich powodzenie i dalsze funkcjonowanie. Obecnie zmiany klimatu charakteryzują się: wzrastającą średnią temperaturą i zmniejszaniem liczby chłodnych dni, zmniejszaniem się okresu zalegania pokrywy śnieżnej na gruncie, zwiększaniem ilości opadów. Klimat wywiera wpływ na wszystkie rodzaje budownictwa i może mieć znaczenie w przypadku doboru lokalizacji obiektów, ich posadowienia, konstrukcji nośnej, termoizolacyjności, instalacji zewnętrznych oraz wykonawstwa. Większe znaczenie dla lokalizacji nowych inwestycji mają warunki topoklimatyczne.

Na obszarze gminy Lesznówola nie występuje zagrożenie powodowane osuwiskami. Nie stwierdza się również występowania zagrożenia związanego z degradacją budynków na skutek wichury. Zgodnie z Europejską Bazą Danych o Gwałtownych Zjawiskach Atmosferycznych na przedmiotowym obszarze nie zaobserwowano występowania tornada lub trąby powietrznej.

Większe znaczenie dla lokalizacji nowych inwestycji mają warunki topoklimatyczne. Najkorzystniejsze warunki topoklimatyczne występują prawie na całym obszarze objętym opracowaniem. Nieco gorszymi warunkami budowlanymi odznaczają się tereny w sąsiedztwie dolin rzecznych, w szczególności doliny rzeki Utraty. Na niekorzystne warunki w jej sąsiedztwie wpływają również obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Tereny te winny być wyłączone z możliwości realizacji zabudowy. Obszary w sąsiedztwie dolin rzecznych cechują się uwarunkowania topoklimatyczne. Możliwe jest występowanie zjawisk takich jak: zaleganie zimnych mas powietrza, częstsze przymrozki i mgły. Dolina rzeczna jest obszarem o charakterze korytarza wspomagającego przewietrzanie miejskiego obszaru.

W sąsiedztwie rzek lub cieków możliwe jest występowanie zwiększonej wilgotności, co może negatywnie wpływać i stanowić potencjalnie zagrożenie dla obiektów budowlanych.

Na zmianę klimatu ma również wpływ polityka ciepła. Szczególne znaczenie obecnie mają plany i programy wpływające na redukcję gazów cieplarnianych, w tym zaopatrzenia w ciepło oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz wprowadzania nowych terenów leśnych.

Dostosowanie poszczególnych obiektów budowlanych do wystąpienia klęsk żywiołowych realizowane jest poprzez respektowanie na etapie projektowania i realizacji inwestycji przepisów techniczno-budowlanych oraz norm branżowych⁵.

2.2.5. WARUNKI GLEBOWE

Pod względem geograficznym gleby są istotnym elementem środowiska, stwarzają one podkład w którym to organizmy zaczynają swoje życie np. organizmy roślinne. Gleba, jak i jej rodzaj zależny jest od skały macierzystej, która stanowiła i budowała jej podłoże. Nie mniej jednak bardzo ważnym czynnikiem jest również szata roślinna, udział człowieka, ukształtowanie terenu oraz warunki klimatyczne.

Obszar gminy Lesznówola posiada dobre warunki glebowe dla prowadzenia działalności rolniczej. Na terenie Gminy występuje ich zróżnicowanie w zależności od pochodzenia skał macierzystych, form terenu, stosunków wodnych czy szaty roślinnej. Rodzaj podłoża w największym stopniu przyczynił się do wykształcenia określonych typów gleb i zdecydował o ich wartości użytkowej. Niemal na całym analizowanym obszarze gleby powstały na utworach polodowcowych (glinach, piaskach, żwirach, łach) oraz aluwialnych (rzecznych), charakteryzujących się najczęściej średnią jakością.

Na terenie gminy Lesznówola dominują następujące typy i podtypy gleb⁶:

- 1) gleby bielcowe i pseudobielcowe – należące do kompleksu żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytni) na piaskach gliniastych mocnych pylastych i glinach lekkich, kompleksu żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytniego) na piaskach gliniastych lekkich pylastych i glinach lekkich, kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego na piaskach gliniastych mocnych pylastych i glinach lekkich, kompleksu żytniego słabego na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych, kompleksu żytniego dobrego na piaskach gliniastych lekkich i glinach lekkich;
- 2) czarne ziemie zdegradowane i gleby szare – należące do kompleksu pszennego dobrego na pyłach zwykłych (gleby pyłowe lekkie i średnie) i glinach lekkich, kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego na piaskach gliniastych lekkich pylastych i glinach lekkich, kompleksu zbożowo-pastewnego słabego na piaskach słabogliniastych i glinach lekkich pylastych;
- 3) czarne ziemie zdegradowane i gleby szare deluwialne – należące do kompleksu zbożowo-pastewnego słabego na piaskach słabogliniastych i pyłach zwykłych (gleby pyłowe lekkie i średnie);
- 4) gleby brunatne wylugowane i kwaśne – należące do kompleksu żytniego dobrego na piaskach gliniastych lekkich pylastych i piaskach luźnych, kompleksu pszennego bardzo dobrego na piaskach gliniastych mocnych pylastych i glinach lekkich, kompleksu żytniego bardzo słabego (żytnio-lubinowego) na piaskach luźnych.

⁵ na podstawie *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

⁶ na podstawie mapy glebowo-rolniczej geoportalu Wrota Mazowsza

Pozostałe to gleby nieprzydatne rolniczo, nieużytki i znajdujące się pod zabudową. Część gleb została już przekształcona w skutek postępującej urbanizacji i została wyłączona z rolniczego użytkowania. Waloryzacji nie poddano terenów gleb pod lasami i wodami.

Przydatność użytkową gleb dla rolnictwa określają kompleksy rolniczej przydatności oraz klasy bonitacyjne gleb.

Największy udział mają gleby dobrej jakości – kompleksu żytniego bardzo dobrego, dobrego i słabego. Wśród użytków zielonych dominują użytki zielone średnie oraz słabe i bardzo słabe. W strukturze użytkowania gruntów niewielką część zajmują grunty leśne (13,2%) powstałe a glebach bielcowych i pseudobielcowych, glebach brunatnych wylugowanych i brunatnych kwaśnych lub glebach o niewykształconym profilu.

Rolniczy charakter Gminy widoczny jest ciągle w strukturze użytkowania gruntów. Łączna powierzchnia gruntów rolnych w gminie Lesznówola wynosi 4358,75 ha.

Na terenach użytkowanych jako grunty orne najwięcej jest gleb zaliczonych do klas IIIb (23,7% gruntów ornych) i V (23,6% gruntów ornych). Gleby najżyźniejsze, klas bonitacyjnych II i III, zlokalizowane są przede wszystkim w części północnej i środkowej (obr. Zamienie, Janczewice, Podolszyn, Nowa Wola, Nowa Iwiczna, Stara Iwiczna, Mysiadło) oraz w południowo-zachodniej (obr. Kosów, Garbatka, P.A.N. Jastrzębiec, Stachowo). W przeważającej mierze są to obecnie tereny niezainwestowane – odłogowane lub tereny w użytkowaniu rolniczym, na których ewentualny rozwój zabudowy winien być wprowadzany w sposób rozważny.

Tabela 1 Bonitacja gleb na terenie gminy Lesznówola.

Klasa bonitacyjna		Powierzchnia w ha	Powierzchnia w %
grunty orne	II	75,45	1,09
	III a	534,08	7,71
	III b	1033,13	14,91
	IV a	798,61	11,52
	IV b	550,21	7,94
	V	1026,29	14,81
	VI	340,98	4,92
łąki		144,87	2,09
pastwiska		123,43	1,78
Razem		4627,05	66,77

Źródło: opracowanie na podstawie mapy ewidencyjnej gruntów i budynków gminy Lesznówola.

2.2.6. ZŁOŻA KOPALIN

Zasady i warunki wydobywania kopalin ze złóż oraz ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin określa ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290). Rejestr obszarów górniczych oraz ewidencja udokumentowanych złóż jest prowadzona przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Zgodnie z art.6 ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290), obszarem górniczym jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,

podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji, natomiast terenem górniczym określa się przestrzeń objętą przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Na terenie gminy Lesznówola występują dwa udokumentowane złoża kopalin. Złoża aktualnie widniejące w krajowym bilansie zasobów na terenie Gminy zlokalizowane są w miejscowościach Janczewice oraz Wilcza Góra. Złoże „Janczewice 2” zostało udokumentowane decyzją nr ŚRL.6522.5.2012.AD z dnia 28.03.2012 r., zaś złoże „Wilcza Góra” decyzją OSROP-VI-7514/27/98 z dnia 31.08.1998 r. Eksploatowane złoża piasku wykorzystywano do celów budowlanych oraz drogowych. Złoża i ich charakterystykę wskazano w tabeli poniżej

Tabela 2 Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Lesznówola.

Lp.	Nazwa złoża	Kopaliny	Powierzchnia złoża [ha]	Stratygrafia	Grubość nadkładu [m]	Mięszność złoża [m]	Wielkość bilansowych zasobów geologicznych [tys. t]	Stan zagospodarowania złoża
1.	Janczewice 2	Piaski i żwiry	1,23	czwartorzęd	0,3	11,44–11,7	254,45	złoże rozpoznane szczegółowo
2.	Wilcza Góra	Piaski i żwiry	1,16	czwartorzęd	0,2–0,4	1,20–4,0	44,74	eksploatacja zaniechana

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego (MIDAS), stan na kwiecień 2024 r.

2.2.7. SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY

Szata roślinna jest integralnym składnikiem środowiska przyrodniczego, a jej zróżnicowanie jest wypadkową warunków środowiskowych, tj. budowy geologicznej, pokrywy glebowej, warunków wilgotnościowych i termicznych, ekspansji obcych gatunków drzew i krzewów, chorób i szkodników oraz antropogenicznych, związanych z bezpośrednią działalnością człowieka, m.in. rozwojem zabudowy, zanieczyszczeniami przemysłowymi i komunikacyjnymi, gospodarką rolną, itp.

Według podziału na regiony geobotaniczne J.M. Matuszkiewicza (2008 r.) gmina Lesznówola zlokalizowana jest w granicach podokręgu Warszawskiego (E.3a.1.d.), okręgu Łowicko-Warszawskiego (E.3a.1.) należącego do Podkrainy Południowomazowieckiej (E.3a), Krainy Południowomazowiecko-podlaskiej (E.3.), działu Mazowiecko-Poleskiego (E).

Zgodnie z mapą roślinności potencjalnej Polski zbiorowiska roślinne na obszarze gminy Lesznówola są reprezentowane przez zbiorowiska grądów subkontynentalnych odmiany środkowopolskiej (*Tilio-Carpinetum*) Należą do grądów środkowoeuropejskich odmiany kujawskiej serii ubogiej oraz serii żyznej.

Współczesna szata roślinna występująca na terenie gminy Lesznówola ukształtowała się pod bezpośrednim lub pośrednim wpływem działalności człowieka, a w szczególności takich jej form jak: osadnictwo, rolnictwo czy gospodarka leśna. Obecny charakter krajobrazu roślinnego tego terenu jest typowy dla gminy wiejskiej zlokalizowanej w sąsiedztwie dużej aglomeracji miejskiej.

Obecnie na terenie Gminy wyróżnić można kilka grup roślinności:

- 1) roślinność naturalna i półnaturalna – lasy;
- 2) łąki i pastwiska;
- 3) zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i śródłąkowe;
- 4) roślinność antropogeniczna– ogrody działkowe, cmentarze, zieleń urządzone: skwery i zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, zieleń przyuliczna itp.

Lasy należą do wielowarstwowych zbiorowisk roślinności, w ramach których dominuje roślinność wysoka. Mogą one powstawać zarówno w sposób samosiewny lub przy ingerencji człowieka. Stanowią one istotny element środowiska przyrodniczego. Wpływają one na bioróżnorodność, klimat, warunki wodne, a także walory krajobrazowe.

Pełnią one również rolę naturalnych korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym lub ponadlokalnym oraz siedlisk roślinności, zwierzyny i grzybów. Wykorzystywane są także w celach rekreacyjno–wypoczynkowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* lasem w rozumieniu przepisów prawnych jest cyt. „grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony: przeznaczony do produkcji leśnej lub stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo wpisany do rejestru zabytków;
- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.”

Lasy na terenie gminy Lesznowola zajmują łącznie powierzchnię 882,43 ha⁷, wskaźnik lesistości Gminy kształtuje się na poziomie 12,7%. Jest to znacznie poniżej wskaźnika lesistości w powiecie piaseczyńskim (18,1%), województwie mazowieckim (23,4%) oraz Polsce (29,7%). W ostatnich latach obserwuje się spadek powierzchni leśnej na terenie Gminy.

Grunty leśne na terenie gminy Lesznowola odgrywają obecnie stosunkowo znaczącą rolę, pomimo ich niewielkiego udziału w strukturze funkcjonalnej Gminy. Tworzą one bowiem zwarte i większe kompleksy leśne, które położone są na terenie obrębów Jazgarzewszczyzna, Magdalenka i Kosów. Znaczna część obszarów leśnych na terenie gminy (obr. Jazgarzewszczyzna i Magdalenka) zlokalizowana jest w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Lasy na terenie gminy Lesznowola pełnią rolę gospodarcze i ochronne.

W strukturze własności dominują lasy publiczne Skarbu Państwa (70,1%, 618,3 ha), z których 258,12 ha to lasy ochronne. Lasy prywatne stanowią 29,9% (244,17 ha) wszystkich lasów na terenie Gminy. Lasy stanowiące własność osób fizycznych położone są przede wszystkim w części północno–zachodniej i centralnej obrębu Magdalenka, w obrębach: Jazgarzewszczyzna, Stefanowo, Kolonia Warszawska, Stachowo, Wola Mrokowska i Kolonia Mrokowska (wszystkie grunty leśne). Grunty leśne będące we własności Skarbu Państwa obejmują znaczną część gruntów w obrębie Magdalenka (tereny bez zabudowy) oraz w obrębie Kosów.

⁷ dane Banku Danych Lokalnych wg stanu na 2024 r.

Pod względem typów siedliskowych lasu dominuje bór mieszany świeży (BMśw) oraz bór mieszany wilgotny (BMw). W strukturze drzewostanu w granicach gminy Lesznówola występuje głównie sosna przy udziale brzozy brodawkowatej i dębu pospolitego. W warstwie podszytu znajdują się przede wszystkim drzewa: dąb pospolity, jarzębina, buk oraz krzewy: kruszyna i jałowiec. Runo leśne kształtowane jest zaś przez mchy, porosty, skrzyp leśny i widłaki. Wiek drzewostanu na terenie Gminy szacuje się na poziomie od 50 do 75 lat.

W granicach gminy Lesznówola występują lasy ochronne. Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1161 ze zm.) w lasach ochronny dopuszcza się wznoszenie budynków i budowli służących gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce. W przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów lasy ochronne mogą być również przeznaczone na inne cele, po uzyskaniu zgody właściwego organu.

Cały obszar gminy Lesznówola zlokalizowany jest w granicach Nadleśnictwa Chojnów. W granicach nadleśnictwa, w tym na obszarze Gminy, stwierdzono występowanie siedlisk roślinności objętej ochroną na podstawie wskazanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w *sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2024 r. poz. 82). Ich siedliska występują na terenie obrębu Magdalenka⁸. Wśród roślin objętych ochroną częściową znajduje się: wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*) należący do roślin nasiennych przewiertniowatych, wawrzynek wilczyko (*Daphne mezereum*) z roślin nasiennych wawrzynkowatych oraz zawilec narcyzowy (*Anemone narcissifolia*) i zawilec wielokwiatowy (*Anemone sylvestris*) z roślin nasiennych jaskrowatych.

Pozostałe gatunki roślin spotykanych na terenie gminy Lesznówola to m.in.: naparstnica purpurowa (*Digitalis purpurea* L.), kruszyna pospolita (*Frangula alnus* Mill.), żarnowiec miotłasty (*Cytisus scoparius*), jasnota biała (*Lamium album* L.), borówka czarna (*Vaccinium myrtillus* L.) oraz konwalia majowa (*Convallaria majalis* L.), dzwonek (*Campanula*) oraz fiołek (*Viola* L.).

W obszarze Gminy występują również zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i śródłukowe. Głównymi gatunkami drzew i krzewów je tworzącymi są m.in: wiąz szypułkowy, brzoza brodawkowata, dąb szypułkowy, robinia biała, kasztanowiec, grab oraz lipa.

Na roślinność antropogeniczną na terenie Gminy składają się między innymi:

- 1) skwery i zieleńce;
- 2) ogrody działkowe i ogrody przydomowe;
- 3) zieleń cmentarna.

W grupie roślinności antropogenicznej dominującą rolę, szczególnie na terenach zabudowanych, terenach ogrodów przydomowych, ogródków działkowych, zieleni urządzonej, tj. skwerów, cmentarzy, zieleni przydrożnej, odgrywają zadrzewienia o bardzo zróżnicowanym składzie gatunkowym: klon czerwony, wiąz szypułkowy, brzoza brodawkowata, tuja, jodła, sosna, dąb szypułkowy, topola, olsza, a także drzewa i krzewy owocowe, uprawy warzyw, drzewa, krzewy i byliny ozdobne.

⁸ Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Chojnów na lata 2018–2027

Zieleń przydrożna w obszarze Gminy jest kształtowana w sposób nieuporządkowany. Nie tworzy ona zwartych i regularnych szpalerów drzew. Aleje drzew przydrożnych tworzą brzozy brodawkowate, kasztanowce dęby szypułkowe. Niektóre z zadrzewień występujących w obszarach przydrożnych zostały wprowadzone przez właścicieli nieruchomości zlokalizowanych w sąsiedztwie dróg.

Świat zwierząt w obszarze gminy Lesznawola jest zróżnicowany. W granicach Gminy występują gatunki zwierząt objętych ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183). Wśród fauny objętej ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej znajduje się gniewosz plamisty (*Coronella austriaca*), myszołów (*Buteo buteo*), pustułka (*Falco tinnunculus*) i dzięcioł duży (*Dendrocopos major*), zaś objętych częściową ochroną: jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*), zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*) i rzekotka drzewna (*Hyla arborea*). W sąsiedztwie siedlisk leśnych można również spotkać zwierzynę łowną: dziki (*Sus scrofa*), sarny (*Capreolus*), bażanty zwyczajne (*Phasianus colchicus*) itp.

Faunę, poza zwierzętami leśnymi, stanowią również gatunki hodowlane (bydło, trzoda chlewna, drób) i synantropijne związane z siedzibami ludzkimi.

W obszarze gminy Lesznawola nie stwierdzono występowania grzybów objętych ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

W części gminy Lesznawola na rzecz tworzenia się tzw. zurbanizowanego środowiska przyrodniczego wypierany jest jego naturalny, pierwotny charakter. W obszarach zabudowanych powstają elementy pochodzenia antropogenicznego, charakteryzujące się znacznym zróżnicowaniem i mozaikowością, wynikającą z różnorodnych struktur obszaru. Na terenach wolnych od zabudowy w wyniku samosiewu tworzą się enklawy roślinności nie związanej ze środowiskiem przyrodniczym obszaru. Możliwe jest wystąpienie gatunków roślin inwazyjnych, co potwierdzają badania. Zgodnie z projektem POIS.02.04.00-00-0100/16 pn. "Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną" na terenie gminy Lesznawola występują następujące gatunki inwazyjne: Robinia akacjowa, Rdestowiec japoński, Czeremcha amerykańska, Dąb czerwony, Klon jesionolistny, Norka amerykańska.

2.2.9. WALORY KRAJOBRAZOWE

Zgodnie z art. 38a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym audyt krajobrazowy jest dokumentem sporządzanym dla obszaru województwa nie rzadziej niż raz na 20 lat.

Zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy audyt krajobrazowy określa:

- 1) krajobrazy występujące na obszarze danego województwa;
- 2) lokalizację krajobrazów priorytetowych.

Zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 2 ww. ustawy audyt krajobrazowy wskazuje lokalizację i granice:

- 1) parków kulturowych;
- 2) parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu;
- 3) obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

Zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy audyt krajobrazowy wskazuje:

- 1) zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów, o których mowa w pkt 1 lit. b, oraz wartości krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w pkt 2;
- 2) rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, o których mowa w pkt 1 lit. b, oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w pkt 2, w szczególności poprzez wskazanie obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890);
- 3) lokalne formy architektoniczne zabudowy w obrębie krajobrazów o których mowa w pkt 1 lit. b.

Dla gminy Lesznów obowiązuje Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r.

W Audycie Krajobrazowym Województwa Mazowieckiego w obszarze Gminy Lesznów zidentyfikowano 17 krajobrazów. Żaden z nich nie został uznany za krajobraz priorytetowy.

Do krajobrazów zidentyfikowanych w Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego z 2024 roku oraz znajdujących się na obszarze gminy Lesznów zalicza się poniższe krajobrazy oraz wyznacza się pokazane w poniższej tabeli rekomendacje.

Tabela 3 Rekomendacje i wnioski określone w audycie krajobrazowym

Typ krajobrazu	Krajobraz priorytetowy	Podtyp krajobrazu	Rekomendacja dla krajobrazu
6 - Wiejskie	NIE	6d	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów zabytkowych • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu

			• Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne
9 - Miejskie	NIE	9b	• Zachowanie drożności terenów dolinnych sprzyjających wymianie powietrza • Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury przestrzeni miejskiej • Wdrażanie rozwiązań w zakresie bioretencji w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych • Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej • Kształtowanie czytelnej kompozycji urbanistycznej z uwzględnieniem indywidualnych cech tożsamościowych miejsca • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko • Ograniczanie zainwestowania terenów osuwiskowych • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona cennych obszarów zieleni naturalnej oraz zieleni miejskiej
6 - Wiejskie	NIE	6c	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele Nieleśne

10 - Wielkomejskie	NIE	10e	• Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z wykorzystaniem istniejących układów zieleni i wód • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne
6 - Wiejskie	NIE	6d	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne
10 - Wielkomejskie	NIE	10d	• Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury wykorzystujący lokalne uwarunkowania, w tym istniejące ciek i tereny zieleni • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele

			nieleśne
8 - Podmiejskie i osadnicze	NIE	8d	• Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Zachowanie różnorodności fizjonomii krajobrazu • Kształtowanie zabudowy w sposób harmonizujący ze środowiskiem przyrodniczym • Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne
8 - Podmiejskie i osadnicze	NIE	8c	BRAK
8 - Podmiejskie i osadnicze	NIE	8c	BRAK
2 - Bagiennie-łaskowe - głównie bezleśne	NIE	2b	BRAK
10 - Wielkomiejskie	NIE	10d	BRAK
6 - Wiejskie	NIE	6d	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne
8 - Podmiejskie i osadnicze	NIE	8d	• Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Zachowanie różnorodności fizjonomii krajobrazu • Kształtowanie zabudowy w sposób harmonizujący ze środowiskiem przyrodniczym • Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby

			- i możliwości jednostki osadniczej • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko i ludzi • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne
3 - Leśne	NIE	3a	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III
3 - Leśne	NIE	3b	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia
3 - Leśne	NIE	3a	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko

			• Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwanego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III
6 - Wiejskie	NIE	6c	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwanego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne

źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, 2024 r.

Jednym z najistotniejszych obszarów zapewniających powiązania przyrodnicze są tereny otwarte, wodne, ogrody działkowe oraz kompleksy leśne w granicach **Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**, objętego ochroną na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu rozciąga się w granicach 12 powiatów, tj.: nowodworskiego, otwockiego, Warszawy, pruszkowskiego, grodziskiego, żyrardowskiego, warszawskiego zachodniego, sochaczewskiego, wołomińskiego, mińskiego, legionowskiego, pułtuskiego oraz piaseczyńskiego, w tym na terenie gminy Lesznowola.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony został zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. Woj. Warszawskiego nr 43, poz. 149 z dnia 16 września 1997 r.), określony w aktualnych granicach Rozporządzeniem nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2007 r. Nr 42 poz. 870) skorygowanych Rozporządzeniem nr 56 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008 r. Nr 185 poz. 6629).

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu „obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

W ramach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wskazano trzy rodzaje stref, spośród których na terenie gminy Lesznówola wyznaczono strefę "zwykłą" obejmującą pozostałe tereny.

W granicach WOChK ustalono wskazano cele w ramach, których powinny być prowadzone odpowiednie działania zapobiegające degradacji środowiska przyrodniczego w ramach obszaru.

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 roku w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, WOChK obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

W związku z formą obszarów objętych ochroną w ramach WOChK istotne jest ich znaczenie jako korytarza ekologicznego wzdłuż dolin rzecznych lub terenów leśnych i otwartych. Do działań w tym zakresie należy zaliczyć m.in. zapewnienie jak największego udziału terenów zieleni w granicach WOChK oraz minimalizowanie liczby obiektów drogowych przecinających teren chroniony, a w przypadku ich realizacji stosowanie rozwiązań zapewniających zachowanie ciągłości powiązań przyrodniczych.

Zagospodarowanie terenów Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, ograniczają odpowiednie zapisy: zakazy, nakazy, ograniczenia i zalecenia oraz dopuszczenia dla terenu objętego ochroną, w odniesieniu do lasów, wód, jak również w zakresie zmian krajobrazu i powierzchni ziemi oraz lokalizacji inwestycji (znaczących źródeł zanieczyszczeń).

W projekcie planu ogólnego przewiduje się zachowanie terenów zieleni w nawiązaniu do ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ograniczenia realizacji nowego zainwestowania, dla terenów, na których nie ma obowiązujących planów.

Obszary graniczące z WOChK w przeważającej części są w chwili obecnej przeznaczone pod zainwestowanie. Projekt planu ogólnego przewiduje w głównej mierze kontynuację istniejących funkcji określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, co nie powinno znacząco wpłynąć na zmianę funkcjonowania terenów chronionych w porównaniu do stanu istniejącego.

Ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (również w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) mają odzwierciedlenie w ustaleniach planu ogólnego także w zakresie stref planistycznych przyjętych w opracowaniu.

Nie przewiduje się, by realizacja ustaleń projektu planu ogólnego zagrażała celowości i skuteczności funkcjonowania obszaru chronionego. W opracowaniu wykorzystano prawidłowo możliwości stosowania zapisów z zakresu ochrony środowiska dostępne na tym etapie planistycznym. W szczególności zachowano możliwie duży udział terenów zieleni w granicach obszaru chronionego, celem zapewnienia ciągłości powiązań przyrodniczych. W planie ogólnym podkreśla się konieczność przestrzegania na terenach WOChK ograniczeń w jego zagospodarowaniu.

2.2.10. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Dziedzictwo kulturowe to zasób rzeczy wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi uznawanymi za wartę objęcia ochroną prawną. Obiekty takie powinny posiadać zrozumiałe i akceptowane wartości historyczne, patriotyczne, religijne, naukowe i artystyczne, mające znaczenie dla kultury i społeczeństwa lub upamiętniania wydarzeń historycznych.

Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią trwałą i istotny element struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy. Na obszarze objętym opracowaniem znajduje się kilka obiektów i zespołów obiektów o cennych wartościach architektonicznych, historycznych oraz kulturowych objętych ochroną konserwatorską – wpis do Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ochronie konserwatorskiej podlegają obiekty i obszary wpisane do Rejestru Zabytków WKZ:

- 1) zespół dworski w miejscowości Lesznówola, w skład który wchodzi dwór i ogród, II poł. XVIII, nr rej.: 1055/399/62 z 19.03.1962 r.; powierzchnia całego zespołu dworskiego wynosi ok. 2,4 ha, budynek dworu lokalizowany w granicach zespołu stanowi budynek parterowy z poddaszem użytkowym na planie prostokąta z jednoosiowym ryzalitem wejściowym w centralnej części bryły budynku, obiekt przykryty jest dwuspadowym dachem;
- 2) cmentarz parafialny p.w. Zesłania Ducha Św. wraz ze starodrzewem w miejscowości Stara Iwiczna, założony po połowie XIX w., jako cmentarz ewangelicko–augsburski, na terenie cmentarza znajdują się nagrobki pochodzące z przełomu XIX i XX w., najstarszy z nich pochodzi z roku 1851 r., w granicach cmentarza zlokalizowane są również nagrobki potomków kolonistów, obiekty posiadają wysoką wartość zabytkową oraz architektoniczną, nr rej.: 1471 z 09.09.1992 r.

Ochronie konserwatorskiej podlegają obiekty i obszary wpisane do Ewidencji Zabytków WKZ i Gminnej Ewidencji Zabytków:

- 1) kościół parafialny p.w. Zesłania Ducha Św. (dawny kościół ewangelicko–augsburski) w miejscowości Stara Iwiczna, założony w miejscu starego, drewnianego kościoła w 1893 r.;
- 2) plebania w miejscowości Stara Iwiczna, pochodząca z 1939 r.;
- 3) park w miejscowości Łazy, założony w XVIII w., obejmuje powierzchnię ok. 12,7 ha, na jego terenie zlokalizowane są pomniki przyrody – dęby szypułkowe (*Quercus robur*);
- 4) zakład wychowawczy Caritas w miejscowości Łazy, założony przed 1939 r., zakład prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, ośrodek zlokalizowany jest na terenie parku objętego ochroną (pkt 3);
- 5) park w miejscowości Jastrzębiec, o powierzchni ok. 5,99 ha;
- 6) dwór w miejscowości Jastrzębiec, pochodzący z końca XVIII w.;
- 7) obora – zabudowania gospodarcze zespołu dworskiego w miejscowości Jastrzębiec, pochodząca z początku XIX w.;
- 8) stajnia – zabudowania gospodarcze zespołu dworskiego w miejscowości Jastrzębiec, pochodząca z początku XIX w.;
- 9) spichlerz – zabudowania gospodarcze zespołu dworskiego w miejscowości Jastrzębiec, pochodzący z początku XIX w.;
- 10) miejsce pamięci narodowej w Magdalence, utworzone w 1946 r., mogiła zbiorowa i pomnik w miejscu egzekucji upamiętniający rozstrzelanie 223 więźniów 28 maja 1942 r.;
- 11) dwór w miejscowości Mroków, utworzony w XVIII w. otoczony pozostałościami parku;

- 12) park w miejscowości Mroków, utworzony na przełomie XVIII w. i XIX w.;
- 13) cmentarz epidemiczny w miejscowości Zgorzała; pozostałości cmentarza założonego ok. 1830 r. na planie trójkąta; obecnie zachował się jedynie drewniany krzyż z 1896 r. i kasztanowiec; w granicach dawnego cmentarza brak jest pozostałości nagrobków;
- 14) cmentarz wojenny w miejscowości Janczewice; miejsce po cmentarzu wojennym z 1915 r., obecnie dokładna lokalizacja i układ jest nieczytelny, sam cmentarz zdewastowany i nierozpoznawalny;
- 15) park w miejscowości Lesznówola pochodzący z poł. XVIII w.;
- 16) zacisze św. Józefa, później Zakład wychowawczy „Caritas” w miejscowości Łazy powstały przed 1939 r.;
- 17) klasztor Zgromadzenia sióstr „Matki Bożej Miłosierdzia” w miejscowości Łazy powstały przed 1939 r.;
- 18) budynek mieszkalny d. majątku w Zamieniu w miejscowości Zamienie pochodzący z XIX/XX w.;
- 19) budynek techniczny (hydrofornia) w miejscowości Zamienie pochodzący z I. 50-te XX w.;
- 20) budynek techniczny (stacja trafo) w miejscowości Zamienie pochodzący z I. 50-te XX w.;
- 21) spichlerz w miejscowości Zamienie pochodzący z 1 poł. XX w.

Ochronie konserwatorskiej podlegają obiekty i obszary wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków:

- 1) cmentarz w miejscowości Łazy, utworzony w 1934 r., na terenie cmentarza spoczywają ciała ofiar zamordowanych w Magdalence, które zostały przeniesione po ekshumacji w 1946 r.;
- 2) figura św. Jana Niepomucena w miejscowości Lesznówola; figura została ufundowana w 1776 r. przez właścicieli majątku Wojciecha i Salomei Jakubowskich;
- 3) kapliczka z krzyżem w miejscowości Podolszyn z 1910 r. zlokalizowana u zbiegu ul. Polnej i Olszynowej.

Ochronie konserwatorskiej podlegają również zabytki archeologiczne na mocy art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292.).

Miejsca pamięci narodowej

Na terenie gminy Lesznówola znajdują się obiekty będące miejscami pamięci narodowej, upamiętniające ofiary i bohaterów II wojny światowej:

- 1) kwatera więźniów Pawiaka na cmentarzu, przy ul. ks. H. Słojewskiego;
- 2) pomnik upamiętniający rozstrzelanie 223 więźniów (208 Pawiaka i 15 Ravensbrück) 28 maja 1942 r. w lesie magdaleńskim;
- 3) pomnik bohaterów polskiego Państwa Podziemnego 1939 – 1945, w lesie na wschód od ul. ks. H. Słojewskiego;
- 4) tablica poświęcona żołnierzom kompanii VI rejonu „Polesie”, w kościele parafialnym p.w. św. Marii Magdaleny przy ul. ks. H. Słojewskiego 19;
- 5) kapliczka upamiętniająca 10. rocznicę odzyskania niepodległości przy skrzyżowaniu ul. Słonecznej i Mleczarskiej w Starej Iwicznej.

Zabytki archeologiczne

W granicach administracyjnych gminy Lesznówola stwierdzono występowanie 52 stanowisk archeologicznych. Na 52 stanowiska archeologiczne, składa się: 82 śladów osadnictwa i punktów osadniczych, 8 osad i 2 miejsca produkcji żelaza. Stanowiska znajdujące się na obszarze Gminy pochodzą z różnych okresów

dziejowych. Najwięcej z nich jest z epoki brązu. W granicach gminy Lesznówola występują również stanowiska archeologiczne z epoki kamienia, mezolitu, neolitu, epoki żelaza, okresu wpływów rzymskich, okresu halsztackiego i okresu lateńskiego, starożytności, a także z średniowiecza wczesnego i późnego oraz nowożytnie.

Największą liczbę stanowisk archeologicznych zidentyfikowano w części środkowej i środkowo-wschodniej gminy Lesznówola, na terenie obrębów Jazgarzewszczyzna, Wilcza Góra, Nowa Wola oraz Wola Mrokowska.

Tabela 4 Wykaz kart adresowych zabytków archeologicznych gminnej ewidencji zabytków gminy Lesznówola

Lp.	ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	NAZWA MIEJSCOWOŚCI W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR ST. W MIEJSC.	NR OBSZ. AZP / NR STANOWISKA NA OBSZARZE	NR ST. NA OBSZ.	FORMA OCHRONY	PODSTAWA PRAWNA UJĘCIA STANOWISKA W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW
1	JABŁONOWO	Jabłonowo	I	60-65	12	MPZP: Uchwała nr 223/XVIII/2012 z 09.08.2012 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
2	JANCZEWICE/PODOLSZYN NOWY	Janczewice/ Podolszyn Nowy	I	59-65	1	MPZP: Uchwała Nr 503/XXXV/2017 z 27 września 2017 roku	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
3	JAZGARZEWSZCZYŻNA	Jazgarzewszczyzna	I	60-66	28	MPZP: Uchwała nr 618/XLVI/2014 z 22 października 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
4	JAZGARZEWSZCZYŻNA	Jazgarzewszczyzna	VI	60-66	35	MPZP: Uchwała Nr 298/XXXIX/2006 z 23 lutego 2006 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
5	JAZGARZEWSZCZYŻNA	Jazgarzewszczyzna	VII	60-66	36	MPZP: Uchwała Nr 298/XXXIX/2006 z 23 lutego 2006 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
6	JAZGARZEWSZCZYŻNA	Jazgarzewszczyzna	VIII	60-66	37	MPZP: Uchwała Nr 783/LXIII/2002 z 4 października	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji

						2002 r	Zabytków
7	JAZGARZEWSZCZYNA / BOBROWIEC	Jazgarzew szczyzna / Bobrowiec	IX	60-66	38	MPZP: Uchwała Nr 298/XXXIX/2006 z 23 lutego 2006 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
8	KOLONIA LESZNOWOLA	Kolonia Lesznówola	1	60-66	70		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
9	KOLONIA MROKOWSKA	Kolonia Mrokowska	I	61-65	49	MPZP: Uchwała nr 223/XVIII/2012 z 09.08.2012 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
10	KOLONIA MROKOWSKA	Kolonia Mrokowska	II	61-65	50	MPZP: Uchwała nr 223/XVIII/2012 z 09.08.2012 r. MPZP: Uchwała Nr163/XIII/2015 z 10 listopada 2015 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
11	KOSÓW	Kosów	I	61-64	25	MPZP: Uchwała Nr 561/XLIII/2014 z 29 lipca 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
12	LESZNOWOLA	Lesznówola	I	60-66	59	MPZP: Uchwała Nr 650/XLVII/2001 z 21 września 2001 r MPZP: Uchwała Nr 90/VII/2019 z 18 kwietnia 2019 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
13	LESZNOWOLA	Lesznówola	II	60-65	26		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
14	ŁAZY	Łazy	I	60-65	1	MPZP: Uchwała Nr 67/VII/2015 z 9 kwietnia	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

						2015 r	
15	ŁAZY	Łazy	II	60-65	16	MPZP: Uchwała Nr 444/XXXVIII/2001 z 6 lutego 2001 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
16	ŁAZY	Łazy	III	60-65	21	MPZP: Uchwała Nr 67/VII/2015 z 9 kwietnia 2015 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
17	ŁAZY	Łazy	IV	60-65	22	MPZP: Uchwała nr 502/XXXIX/2014 z 27 marca 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
18	ŁAZY	Łazy	V	60-65	23	MPZP: Uchwała Nr 534/XXXIX/10 z 25 maja 2010 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
19	ŁAZY	Łazy	VI	60-65	24	MPZP: Uchwała nr 502/XXXIX/2014 z 27 marca 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
20.		Łazy	VII	60-65	25	ARCHIWALNE	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
21.	ŁOZISKA	Stara Iwiczna	(I)*	60-66	29	MPZP: Uchwała nr 618/XLVI/2014 z 22 października 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
22.	ŁOZISKA	Jazgarzewszczyzna/ Stara Iwiczna	(II) *	60-66	30	MPZP: Uchwała nr 618/XLVI/2014 z 22 października 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
23.	ŁOZISKA	Jazgarzewszczyzna	(III) *	60-66	31	MPZP: Uchwała nr 618/XLVI/2014 z 22 października 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

24.	ŁOZISKA	Jazgarzewszczyzna	(IV) *)	60-66	32	MPZP: Uchwała nr 618/XLVI/2014 z 22 października 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
25.	ŁOZISKA	Jazgarzewszczyzna	(V) *)	60-66	33	MPZP: Uchwała nr 618/XLVI/2014 z 22 października 2014 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
26.	ŁOZISKA/ WILCZA GÓRA	Jazgarzewszczyzna / Wilcza Góra	(X) *)	60-66	52	MPZP: Uchwała nr 618/XLVI/2014 z 22 października 2014 r MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
27.	NOWA WOLA	Nowa Wola	2	59-66	23	MPZP: Uchwała Nr 625/L/2022 z 26 maja 2022 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
28.	NOWA WOLA	Nowa Wola	3	59-66	24	MPZP: Uchwała Nr 625/L/2022 z 26 maja 2022 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
29.	NOWA WOLA	Nowa Wola	4	59-66	25		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
30.	NOWA WOLA	Nowa Wola	5	59-66	26		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
31.	NOWA WOLA	Nowa Wola	6	60-66	66		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
32.	NOWA WOLA	Nowa Wola	7	60-66	67		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

33.	NOWA WOLA	Nowa Wola	8	60-66	68		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
34.	STEFANOWO / MROKÓW / WARSZAWIANKA	Stefanowo	I	60-65	13	MPZP: Uchwała nr 279/XXII/2012 z 30 listopada 2012 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
35.	STEFANOWO	Stefanowo	II	60-65	14	MPZP: Uchwała nr 279/XXII/2012 z 30 listopada 2012 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
36.	STEFANOWO	Stefanowo	III	60-65	15	MPZP: Uchwała Nr 329/XXVI/2013 z 26 marca 2013 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
37.	STEFANOWO	Wólka Kosowska / Mroków	(IV) *)	60-65	18	MPZP: Uchwała nr 279/XXII/2012 z 30 listopada 2012 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
38.	STEFANOWO	Mroków	(I)*	60-65	19	MPZP: Uchwała nr 279/XXII/2012 30 listopada 2012 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
39.	STEFANOWO	Mroków	(II) *	60-65	20		ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
40.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	1	60-66	47	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
41.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	II	60-66	50	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
42.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	3	60-66	51	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
43.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	IV	60-66	53	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z	ujęcie w Wojewódzkiej

						29.11.2011 r.	Ewidencji Zabytków
44.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	V	60-66	54	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
45.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	VI	60-66	55	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
46.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	VII	60-66	56	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
47.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	VIII I	60-66	57	MPZP: Uchwała Nr 122/X/2011 z 29.11.2011 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
48.	Wilcza Góra	Wilcza Góra	9	60-66	58	MPZP: Uchwały Nr 121/X/2011 i 122/X/2011 z 29.11.2011 r.; 212/XVI/2016 z 24.02.2016	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
49.		Wilcza Góra	X	60-66	63	ARCHIWALNE	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
50.	WILCZA GÓRA	Wilcza Góra	XI	60-65	27	MPZP: Uchwała Nr 619/XLIII/2018 z 24 kwietnia 2018 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
51.	WÓLKA KOSOWSKA	Wólka Kosowska	I	60-65	8	MPZP: Uchwała nr 147/XII/2015 z dnia 11.09.2015 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
52.	Wilcza Góra	Wólka Kosowska	II	60-65	11	MPZP: Uchwała nr 223/XVIII/2012 z 09.08.2012 r.	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
53.	Wólka Kosowska	Wólka Kosowska	III	60-65	17	MPZP: Uchwała nr 35/V/2019 z	ujęcie w Wojewódzkiej

						dnia 15.01.2019 r.	Ewidencji Zabytków
54.	Wólka Kosowska	Wola Mrokowska	I	61-65	63	MPZP: Uchwała Nr 408/XXXII/2013 z 27 września 2013 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
55.	Wólka Kosowska	Wola Mrokowska	III	61-65	65	MPZP: Uchwała Nr 445/XL/2021 z 24 czerwca 2021 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
56.	Wola Mrokowska	Wola Mrokowska	IV	61-65	66	MPZP: Uchwała Nr 445/XL/2021 z 24 czerwca 2021 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
57.	Wola Mrokowska	Wola Mrokowska	V	61-65	67	MPZP: Uchwała Nr 211/XVIII/2019 z 20 grudnia 2019 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
58.	Wola Mrokowska	Zgorzała	1	59-66	22	MPZP: Uchwała Nr 153/XIV/2019 z 17 września 2019 r	ujęcie w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
(...) - numer stanowiska w obrębie miejscowości może być zdublowany, ponieważ stanowisko w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków zaewidencjonowane jest pod niezgodną z obecnym podziałem administracyjnym nazwą miejscowości. Stanowiska zacieniowane – stanowiska archiwalne, bez lokalizacji w terenie.							

6) Źródło: <https://lesznawola.pl/wp-content/uploads/2023/04/WYKAZ-KART-ADRESOWYCH-ZABYTKOW-ARCHEOLOGICZNYCH.pdf>

2.2.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU GMINY Z OTOCZENIEM

Sieć powiązań ekologicznych to zespół spójnych przestrzennie obszarów o wartościowych zasobach i wysokich walorach przyrodniczych, możliwie mało przekształconych, posiadających naturalny charakter, dzięki czemu w ich obrębie zachowana jest ciągłość procesów przyrodniczych, warunkująca prawidłowe egzystowanie środowiska. System ten tworzą głównie tereny dolin, stanowiące korytarze, za pomocą których powiązane są ze sobą strefy węzłowe tj. większe skupiska zbiorowisk leśnych, łąk, terenów podmokłych.

Celem wyznaczenia i utrzymania sieci korytarzy ekologicznych, o których mowa w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody cyt. „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”, jest przeciwdziałanie izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów, a tym samym umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski

i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności. Miejsca krzyżowania się korytarzy ekologicznych stanowią zwykle obszary o największym stopniu nagromadzenia fauny i flory (węzły ekologiczne). Tylko spójny system może umożliwić przemieszczanie się fauny i flory i spełnić zadania zawarte w zasadzie zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z „*Mapą przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce*”, która opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego obszar Gminy Lesznowola nie znajduje się w granicach wyznaczonych korytarzy ekologicznych.

Lokalne powiązania przyrodnicze, składające się przede wszystkim z: doliny rzeki Utraty, większych zbiorników wodnych, rozległych terenów łąk i pastwisk wzdłuż wszystkich cieków, zwartych kompleksów leśnych oraz obiektów zieleni urządzonej, tworzą podstawę do kształtowania ekologicznego systemu przyrodniczego gminy Lesznowola.

System ten tworzą najbardziej aktywne biologiczne ekosystemy wodne, leśne i łąkowe, powiązane ze sobą w jeden spójny i ciągły przestrzennie układ. System przyrodniczy gminy Lesznowola tworzą przede wszystkim tereny zieleni i obszary niezabudowane: lasy, zadrzewienia śródpolne i śródłukowe, łąki i pastwiska oraz roślinność antropogeniczna, tj.: tereny zieleni urządzonej, ogrody działkowe oraz grunty rolne – głównie w obszarze objętym zasięgiem Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Doliny rzek i cieków tworzą naturalne korytarze ekologiczne, które wraz z ciągami dzikiej roślinności, zadarnionymi pasami wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz innymi pasami roślinności tworzą sieci korytarzy, będących swoistymi szlakami komunikacyjnymi, umożliwiającymi przemieszczanie się w przestrzeni wielu gatunkom roślin i zwierząt.

Prawidłowo funkcjonująca jednostka samorządu terytorialnego (miasto, gmina, powiat, województwo) powinna uwzględniać w swoim rozwoju ekologiczną łączność z obszarami sąsiednimi.

W dobie obecnie postępujących zmian klimatycznych konieczne jest utrzymanie i kształtowanie nowych terenów pełniących funkcje przyrodnicze. Tereny otwarte (rolnicze, łąki i pastwiska), rzeki, cieki, zbiorniki wodne, lasy i tereny urządzone stanowią zasadniczy element tego systemu, które umożliwiają „przewietrzanie” obszaru Gminy, oddziałują na poprawę warunków bioklimatycznych oraz stwarzają warunki do migracji fauny i flory.

Istotne jest również utrzymanie istniejących i tworzenie nowych powiązań przyrodniczych o zasięgu ponadlokalnym, w skład których będą wchodzić obszary pełniące funkcje przyrodnicze w bezpośrednim sąsiedztwie gminy Lesznowola.

Ponadlokalne i lokalne korytarze ekologiczne:

- 1) ułatwiają migrację roślin i zwierząt;
- 2) stanowią tzw. efekt bariery półprzepuszczalnej, modyfikują odpływ powierzchniowy i podziemny, działanie wiatru, wywiewanie gleby, przemieszczanie aerozoli, biernie przemieszczanie organizmów;
- 3) pełnią rolę korytarzy przewietrzających;
- 4) pełnią funkcje siedliskowe dla specyficznych grup gatunków;

- 5) wzbogacają i regulują oddziaływanie na otaczające tło (umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi, co utrzymuje równowagę ekologiczną i bioróżnorodność).

2.3 FORMY OCHRONY PRZYRODY I NATURA 2000

W granicach gminy Lesznów stwierdzono występowanie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

Gmina Lesznów zlokalizowana jest w zasięgu wieloprzestrzennych obszarów chronionych, tj. Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu - ustanowionego na podstawie Rozporządzenia Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego

Na obszarze opracowania ochronie podlegają **pomniki przyrody**.

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej o szczególnych wartościach krajobrazowych, odznaczających się indywidualnymi cechami. Celem ochrony pomników jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, kulturowych i historycznych poprzez ich ochronę w granicach lokalizacji.

Na terenie gminy Lesznów stwierdzono istnienie 12 pomników przyrody, w formie drzew (11) oraz grupy drzew (1).

Tabela 5 Pomniki przyrody na terenie gminy Lesznów.

Lokalizacja	Obiekt poddany ochronie	Gatunek		Data ustanowienia	Parametry	Uwagi
		Nazwa polska	Nazwa łacińska			
dz. nr ewid. 125 w sołectwie Mroków na terenie pozostałości założenia dworsko-parkowego	drzewo	Cypryśnik groszkowy – 2 szt.	Chamaecyparis pisifera	1991 r.	1 – wysokość 18 m, pierśnica 43 cm 2 – wysokość 17 m, pierśnica 48 cm	drzewo dwupienne w stanie dobrym z lekkim posuszem w koronie
dz. nr ewid. 125 w sołectwie Mroków na terenie pozostałości założenia dworsko-parkowego	drzewo	Jesion wyniosły – 2 szt.	Fraxinus excelsior	1980 r.	–	drzewo z silnym posuszem o lekko pochylonym pniu. w koronie, na konarach, widoczne ubytki. ślady podkrzesywania korony, mające wpływ na zniekształcenie pokroju drzewa

przy ul. Wojska Polskiego 27	drzewo	Dąb szypułkowy	Quercus robur	1981 r.	wysokość 23 m, pierśnica 114 cm	drzewo jest soliterem, rosnącym samotnie na polu, drzewo w średnim stanie zdrowotnym. liczny posusz w koronie, a na pniu widoczne owocniki grzybów
dz. nr ewid 5 i 6/1 w sołectwie Władysławów	grupa drzew	Grab zwyczajny (Grab pospolity)	Carpinus betulus	1977 r.	wysokość 21 m, pierśnica 71 cm	drzewo „rośnie” na obszarze leśnym - na granicy lasu i przecinki, którą biegnie napowietrzna linia energetyczna wysokiego napięcia. drzewo suche
		Lipa drobnolistna	Tilia cordata		wysokość 4 m, pierśnica 88 cm	
		Dąb szypułkowy	Quercus robur		wysokość 19 m, pierśnica 125 cm	
		Dąb szypułkowy	Quercus robur		wysokość 22 m, pierśnica 133 cm	
		Dąb szypułkowy	Quercus robur		wysokość 22 m, pierśnica 110 cm	
dz. nr ewid 5 w sołectwie Władysławów	drzewo	Grusza pospolita	Pyrus communis	1991 r.	wysokość 12 m, pierśnica 75 cm	drzewo w średnim stanie zdrowotnym. posusz w koronie, ubytki powierzchniowe na pniu. pnie lekko odchylone od siebie. liczne odrosty od pni. ślady podkrzesywania korony. w rzucie korony
dz. nr ewid. 9/13 w sołectwie Lesznówola na terenie pozostałości założenia dworsko-parkowego (d. PGR Lesznówola)	drzewo	Jesion wyniosły	Fraxinus excelsior	1981 r.	wysokość 18 m, pierśnica 115 cm	drzewo żywotne, w dobrym stanie zdrowotnym. na pniu nieliczne ślady po dawnych cięciach. brak oznak rozkładu i uszkodzeń pnia
dz. nr ewid. 9/13 w sołectwie Lesznówola na terenie pozostałości założenia dworsko-parkowego (d. PGR Lesznówola)	drzewo	Jesion wyniosły	Fraxinus excelsior	1981 r.	—	drzewo wycięte (w gruncie pozostała tylko karpina)

dz. nr ewid. 362/31 w sołectwie Derdy	drzewo	Dąb szypułkowy– 2 szt.	Quercus robur	1981 r.	1 – wysokość 19 m, pierśnica 94 cm 2 – wysokość 19 m, pierśnica 83 cm	–
dz. nr ewid. 362/31 w sołectwie Derdy	drzewo	Dąb szypułkowy	Quercus robur	1981 r.	wysokość 21 m, pierśnica 130 cm	drzewo rośnie w szpalerze kasztanowców, w kronie niewielki posusz. na pniu nieliczne ślady po cięciach. brak oznak rozkładu i uszkodzeń pnia
dz. nr ewid. 63/2 w sołectwie Jazgarzewszczyzna	drzewo	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	1996 r.	wysokość 17 m, pierśnica 124 cm	drzewo rośnie w bezpośrednim sąsiedztwie drogi powiatowej, drewno pnia jest częściowo rozłożone na skutek działania grzybów pasożytniczych. drzewo ekspozycyjne jest na działanie wiatrów, korona drzewa jest bardzo żywotna i prawidłowo zbudowana.
dz. nr ewid. 1/249 w sołectwie KPGO Mysiadło	drzewo	Dąb szypułkowy	Quercus robur	2013 r.	pierśnica 318 cm	–
dz. nr ewid. 22/3 w sołectwie Zamienie	drzewo	Wiąz szypułkowy	Ulmus laevis (Ulmus pedunculata, Ulmus effusa)	1978 r.	wysokość 16 m, pierśnica 139 cm	drzewo rośnie przy stawie, jest w średnim stanie zdrowotnym. w koronie liczny posusz, brak oznak rozkładu i uszkodzeń pnia.

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody Ministerstwa Środowiska (www.crfo.gov.pl).

Obszary objęte ochroną, w tym obszary Natura 2000

Na terenie gminy Lesznów zlokalizowane są formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, do których należą: Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz pomniki przyrody.

W granicach gminy Lesznów stwierdzono występowanie wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody – Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (w części centralnej oraz południowej).

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu rozciąga się na powierzchni 148 409,10 ha. Zlokalizowany jest on na terenie 12 powiatów, tj.: nowodworskiego, otwockiego, Warszawy, pruszkowskiego, grodziskiego, żyrardowskiego, piaseczyńskiego, warszawskiego zachodniego, sochaczewskiego, wołomińskiego, mińskiego, legionowskiego i pułtuskiego. Został on ustanowiony poprzez Rozporządzenie Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego (Dz. Urz. z 1997 r. Nr 43, poz. 149). W granicach Warszawskiego OChK wyróżnione zostały strefy pod względem zróżnicowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wskazane zostały ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza zasięgiem korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. W jego bliskim sąsiedztwie zlokalizowane są istniejące lub projektowane obszary sieci Natura 2000. Najbliżej położone obszary Natura 2000 (do 15,0 km od granic Gminy) to:

- 1) **Dolina Środkowej Wisły** – PLB140004 – w odległości ok. 9,08 km od granic Gminy;
- 2) **Stawy w Żabieńcu** – PLH140039 – w odległości ok. 2,58 km od granic Gminy;
- 3) **Las Natoliński** – PLH140042 – w odległości ok. 4,23 km od granic Gminy;
- 4) **Łąki Soleckie** – PLH140055 – w odległości ok. 6,32 km od granic Gminy;
- 5) **Łąki Ostrówieckie** – PLH140050 – w odległości ok. 13,92 km od granic Gminy.

Zestawienie odległości od granic gminy Lesznówola poszczególnych form ochrony przyrody zostało przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 6 Odległość od granic gminy Lesznówola do najbliższych położonych form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 – do 15,0 km.

Formy ochrony przyrody	Odległość od granic obszaru [km]
REZERWATY	
Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego – otulina	W obszarze Gminy; dz. nr ewid.137/5, w obrębie Mysiadło
Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego	0,65
Stawy Raszyńskie – otulina	0,93
Stawy Raszyńskie	1,76
Młochowski Grąd	2,61
Młochowski Łęg	2,69
Biele Chojnowskie	2,94
Las Natoliński – otulina	3,93
Las Natoliński	4,24
Uroczysko Stephana	4,74
Las Pęcherski	4,95
Chojnów	5,19
Zaborów im. Witolda Tyrakowskiego	5,41
Skarpa Ursynowska – otulina	5,67
Skarpa Ursynowska	6,24
Łęgi Oborskie	6,69
Skarpa Jezioraki	6,90

Morysin – otulina	6,93
Pilawski Grąd	7,08
Skarpa Oborska	7,28
Rezerwat im. Bolesława Hryniewieckiego	7,31
Łoś	7,50
Obory	7,93
Morysin	8,00
Jeziorko Czerniakowskie – otulina	8,39
Olszyna Łyczyńska	8,47
Skulski Las	8,49
Wyspy Zawadowskie	9,13
Jeziorko Czerniakowskie	9,26
Parów Sójek	9,26
Wyspy Świdorskie	10,14
Łęgacz nad Jeziorką	11,41
Świder	12,66
Skulskie Dęby	13,28
Łachy Brzeskie	13,41
PARKI KRAJOBRAZOWE	
Chojnowski Park Krajobrazowy – otulina	1,42
Chojnowski Park Krajobrazowy	1,44
Mazowiecki Park Krajobrazowy – otulina	13,48
Mazowiecki Park Krajobrazowy	13,88
PARKI NARODOWE	
Kampinoski Park Narodowy – otulina	14,20
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	
Warszawski	W obszarze
Dolina Rzeki Jeziorki	9,67
Bolimowsko–Radziejowski z doliną Środkowej Rawki	12,76
ZESPOŁY PRZYRODNICZO–KRAJOBRAZOWE	
Górki Szymona	2,31
Zespół przyrodniczo–krajobrazowy Wsi Komorów	4,13
Stawy Pęcickie	6,89
Arkadia	8,27
Leśny Park Miejski w Mieście – Ogrodzie Podkowie Leśnej	8,94
Park SGGW	10,15
Turczynek	10,53
Zakole Wawerskie	14,52
NATURA 2000 OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY	
Dolina Środkowej Wisły PLB140004	9,08
NATURA 2000 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY	
Stawy w Żabieńcu PLH140039	2,58
Las Natoliński PLH140042	4,23

Łąki Sockie PLH140055	6,32
Łąki Ostrówieckie PLH140050	13,92

źródło: opracowanie własne na podstawie geoserwisu Główniej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Lesznowola nie stwierdzono występowania użytków ekologicznych. Najbliżej zlokalizowanym użytkiem ekologicznym jest użytek Wola Gołkowska (użytek 575 – 0,43 km) na terenie gminy Piaseczno.

Gleby chronione

Na terenie gminy Lesznowola stwierdzono występowanie gleb objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

Tabela 7 Udział gleb chronionych w gminie Lesznowola.

Klasa bonitacyjna gleby	Powierzchnia w ha	Udział w powierzchni Gminy
II	75,45	1,09
IIIa	534,08	7,71
IIIb	1033,13	14,91

źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zasadniczej gminy Lesznowola.

Część gruntów rolnych w wyniku realizacji polityki przestrzennej gminy Lesznowola, zawartej w obowiązujących dokumentach planistycznych, uzyskała zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

2.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

2.4.1. JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Czystość powietrza jest jednym z podstawowych czynników decydujących o jakości środowiska zamieszkania oraz w znacznym stopniu wpływa na jakość życia. Problem zanieczyszczenia powietrza istotnie oddziałuje na stan środowiska przyrodniczego i ma nierozwalny związek z rozwojem przestrzennym gmin. Zanieczyszczonym nazywane jest w przypadku, gdy w dolnej warstwie atmosfery znajdują się substancje obce jej naturalnemu składowi lub występujące w ilości zagrażającej zdrowiu ludzkiemu oraz szkodliwej dla roślin i zwierząt. Problem zanieczyszczenia powietrza istotnie wpływa na stan środowiska przyrodniczego, decyduje o jakości środowiska zamieszkania, wpływa na jakość życia i ma nierozwalny związek z intensywną industrializacją i urbanizacją.

Jakość powietrza w gminie Lesznowola kształtowana jest przez wiele czynników, zarówno naturalnych, jak i determinowanych przez działalność człowieka. Należą do nich: warunki klimatyczno-meteorologiczne oraz ukształtowanie i zagospodarowanie terenu. Elementem najważniejszym i decydującym o czystości powietrza jest przestrzenny i czasowy rozkład zanieczyszczeń antropogenicznych – związanych działalnością bytową, komunalną i przemysłową człowieka. W skrajnie niekorzystnych warunkach atmosferycznych (np.

długotrwałej inwersji temperatur) może utworzyć się smog (zwłaszcza w sezonie grzewczym).

W granicach województwa mazowieckiego zostały wskazane cztery strefy (aglomeracja warszawska, miasto Płock, miasto Radom i strefa mazowiecka), dla których Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie prowadzi coroczną ocenę jakości środowiska. Zostały one wskazane na podstawie art. 87 i 88 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza*. Gmina Lesznowola została zakwalifikowana do „strefy mazowieckiej”.

Dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031). Gmina Lesznowola położona jest w zasięgu strefy mazowieckiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, a także pyłu zawieszonego PM2,5. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* prowadzi monitoring jakości powietrza w województwie mazowieckim.

W strefie mazowieckiej, zgodnie z oceną roczną w 2022 r. stwierdzono przekroczenia stężeń zanieczyszczeń poziomu docelowego dla dwutlenku siarki, ozonu, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Natomiast według tych kryteriów, w zakresie zawartości, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, pyłów zawieszonych PM10, ołowiu oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, oraz została zakwalifikowana w klasie A – dla której stwierdzono brak przekroczeń. Jednocześnie pod kątem ochrony roślin strefę mazowiecką również zakwalifikowano do strefy A w zakresie zawartości dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu.

Tabela 8 Wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin w latach 2019 – 2022.

Zanieczyszczenie	Klasa wynikowa dla obszaru strefy mazowieckiej			
	2019	2020	2021	2022
SO ₂	A	A	C	A
NO ₂	A	A	A	A
CO	A	A	A	A
C ₆ H ₆	A	A	A	A
O ₃	D2	D2	D2	D2
PM10	C	C	C	A
PM2,5	C1	C1	C1	A1
Pb	A	A	A	A
As	A	A	A	A
Cd	A	A	A	A

Ni	A	A	A	A
BaP	C	C	C	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim raport za lata 2019 – 2022.

Celem przeprowadzenia rocznej oceny jest m.in. uzyskanie informacji nt. rozkładów stężeń zanieczyszczeń, wskazanie wartości, obszarów oraz prawdopodobnych przyczyn przekroczenia wartości kryterialnych oraz wskazanie potrzeb w zakresie niezbędnej modernizacji systemu monitoringu powietrza. Zakres rocznej oceny wykonuje się według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia i ochrony roślin, zaś podstawą do oceny wartości poziomów substancji w powietrzu oraz jakości powietrza atmosferycznego jest *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu*.

Na zdrowie i jakość życia człowieka wpływa m.in. zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Wśród substancji najbardziej szkodliwych dla zdrowia wyróżniono:

- 1) dwutlenek węgla (CO₂), wpływający na trudności z oddychaniem, osłabienie układu nerwowego, bóle głowy, wzrost ciśnienia krwi lub jego nagły spadek;
- 2) dwutlenek azotu (NO₂), oddziałujący głównie na drogi oddechowe;
- 3) tlenek węgla (CO), powodujące znaczne spustoszenie w organizmie człowieka, w tym zgon;
- 4) benzen (C₆H₆), podrażniający błony śluzowe, skórę, układ nerwowy oraz stan krwi;
- 5) pył PM₁₀, w tym obecność związku ołowiu, kadmu, arsenu, niklu i benzo(a)pirenu, wpływający głównie na stan dróg oddechowych;
- 6) pył PM_{2,5}, powodujący zaburzenia rytmu serca, miażdżycę, problemy z układem oddechowym, zapalenia naczyń krwionośnych, niską wagę urodzeniową dzieci.

Zgodnie z „*Roczną oceną jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2017*” poziomy stężenie substancji szkodliwych dla zdrowia w strefie mazowieckiej, w tym na obszarze gminy Lesznowola, posiadają klasę A. Wyjątek stanowi przekroczenie stężeń zanieczyszczeń poziomu docelowego dla dwutlenku siarki, ozonu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, które odpowiednio zostały przyporządkowane do klasy C w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych, jak i poziomów docelowych. Stacja pomiarowa dla strefy mazowieckiej nie jest jednak zlokalizowana w granicach gminy Lesznowola, ani w granicach powiatu piaseczyńskiego.

Poniżej przedstawiono wyniki badań stężenia poszczególnych substancji pod kątem ochrony zdrowia.

Tabela 9 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P
Strefa mazowiecka	A	A	A	A	D2	A	A1	A	A	A	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2022.

Stan i jakość powietrza atmosferycznego wpływa nie tylko na organizmy ludzi, ale również rośliny. Wśród substancji najbardziej szkodliwych dla ochrony roślin wyróżniono:

- 1) dwutlenek siarki;
- 2) tlenek azotu;
- 3) ozon.

Tabela 10 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾
Strefa mazowiecka	A	A	A	D2

1) wg poziomu docelowego, 2) wg poziomowi celu długoterminowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2012.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie stwierdzono, że w strefie mazowieckiej, w której położona jest również gmina Lesznowola, dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężenia zanieczyszczeń powietrza dla ochrony ludzi i roślin. Przekroczenia dotyczą przede wszystkim benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz ozonu, zarówno w skali 24-godzinnej, jak i w skali rocznej. Znaczne ilości pyłu pochodzą z tzw. emisji nieorganizowanej (pylenie wtórne), a możliwości redukcji takiej emisji są dość ograniczone. W strefie mazowieckiej stanowią one również w dużej mierze wynik emisji napływowej pochodzącej z miasta stołecznego Warszawy.

Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe przedostają się do atmosfery na skutek (oprócz naturalnych źródeł) działalności człowieka, podczas procesów: ogrzewania, spalania, produkcji, towarzyszą komunikacji drogowej i kolejowej. Zanieczyszczenia te mają destrukcyjny wpływ przede wszystkim na roślinność, jeśli ich stężenie przekracza w sposób radykalny dopuszczalne normy.

W związku z powyższym, strefa mazowiecka, zakwalifikowana została do programów ochrony powietrza POP wg kryteriów dla ochrony zdrowia dla zanieczyszczeń, dla których określone są poziomy docelowe. Jako przyczynę przekroczeń wskazano komunikację oraz indywidualne paleniska domowe tzw. niską emisję.

Gmina Lesznowola w trosce o bezpieczeństwo mieszkańców wprowadziła monitoring jakości powietrza przez zainstalowanie nowoczesnych sensorów. W ramach komponentu „E-Środowisko” projektu „Wirtualny Warszawski Obszar Funkcjonalny (Virtual WOF)”, na terenie gminy Lesznowola zostały zamontowane nowe czujniki, które mierzą zanieczyszczenie pyłami zawieszonymi PM₁₀, PM_{2,5}, a także – co jest nowością – PM₁, czyli pyłami, których średnica nie przekracza 1 mikrometra. Oprócz tego wszystkie czujniki mierzą zanieczyszczenie dwutlenkiem azotu, a jedno urządzenie zlokalizowane z dala od ulicy zanieczyszczenie ozonem. Nowe czujniki jakości powietrza zostały zamontowane w 5 lokalizacjach:

- 1) Szkoła Podstawowa w Łazach (ul. Łączności 56);
- 2) Szkoła Podstawowa w Mysiadle (ul. Ogrodowa 13);
- 3) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lesznowoli (ul. Szkolna 6);
- 4) Szkoła Podstawowa w Zamieniu (ul. Waniliowa 7);
- 5) Szkoła Podstawowa w Mrokwie (ul. M. Świątkiewicz 2A).

Oprócz tych czujników na terenie gminy Lesznowola funkcjonowało do tej pory 14 sensorów, które mierzyły poziom stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz temperaturę. Sensory zainstalowane w Gminie Lesznowola do 2022 roku:

- 1) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lesznowoli (ul. Szkolna 6);
- 2) Szkoła Podstawowa w Łazach (ul. ks. H. Słojewskiego 1);
- 3) Szkoła Podstawowa w Mrokwie (ul. M. Świątkiewicz 2A);
- 4) Szkoła Podstawowa w Mysiadle (ul. Kwiatowa 28);
- 5) Szkoła Podstawowa w Nowej Iwicznej (ul. I. Krasickiego 56);
- 6) GOK, w Starej Iwicznej (ul. Nowa 6);
- 7) Budynek komunalny w Zamieniu (ul. Błędna 32);
- 8) Filia GOK Lesznowola we Władysławowie (ul. Wojska Polskiego 64);
- 9) Urząd Gminy w Lesznowoli (ul. Gminna 60);
- 10) Boisko sportowe przy zbiegu ul. Postępu i Krasickiego w Nowej Woli;
- 11) Magdalenka przy zbiegu ul. Słonecznej i Lipowej (sensor wraz ekranem wyświetlającym informację tekstową);
- 12) Nowa Iwiczna, ul. Poziomki;
- 13) Wilcza Góra, ul. Jasna;
- 14) Wilcza Góra, ul. Żwirowa.

Do głównych lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy zaliczono:

- 1) źródła punktowe – związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach produkcyjnych i usługowych;
- 2) źródła liniowe – związane z trasami komunikacyjnymi;
- 3) źródła powierzchniowe – związane z niską emisją.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń na obszarze gminy Lesznowola są procesy spalania węgla do celów energetycznych (na potrzeby komunalne i technologiczne) oraz komunikacja samochodowa.

Największy wpływ na stan czystości atmosfery ma emisja powierzchniowa związana z tzw. niską emisją. Zanieczyszczenia te emitowane są głównie z kotłowni zbiorowych i indywidualnych źródeł ciepła elektrowni grzewczych odprowadzających gazowe produkty spalania paliw konwencjonalnych (głównie węgla), a także źródeł komunikacyjnych i przemysłowych. Wykorzystywany najczęściej jako nośnik energii węgiel kamienny charakteryzuje się dość dużą zawartością popiołów i siarki palnej. Z procesów grzewczych do atmosfery przedostają się przede wszystkim: pyły, dwutlenki siarki SO₂, tlenku azotu NO_x, chlorowodór (HCl), tlenek węgla (CO), związki organiczne aromatyczne. Poziomy stężenie SO₂, NO₂ są dość niskie, a podwyższenia mają jedynie charakter chwilowy i zmienność w zależności od pór roku (wyższe w okresie zimowym).

Emisja liniowa związana jest głównie z transportem samochodowym. Pojazdy samochodowe emitują do atmosfery produkty spalania paliw, przede wszystkim ołów, kadm, aldehydy, tlenki azotu. Stanowią one poważne zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców w sąsiedztwie tras komunikacyjnych. Do zanieczyszczeń motoryzacyjnych kumulujących się w glebie należą przede wszystkim metale ciężkie, a zwłaszcza ołów. Do najbardziej zagrożonych tego rodzaju skażeniem należą obszary wzdłuż dróg o najwyższym natężeniu ruchu: drogi krajowej nr 79, drogi wojewódzkiej nr 788 (wcześniej droga krajowa nr 7), drogi

wojewódzkiej nr 721 i drogi ekspresowej S-7 (której to realizacja miała pozytywny wpływ na tereny wzdłuż dróg krajowych nr 79 i nr 788). W ramach ograniczenia uciążliwości od tras komunikacyjnych w gminie Lesznów realizowany jest również nowy przebieg drogi wojewódzkiej nr 721.

Tereny zurbanizowane są nie tylko źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza pochodzenia komunalnego, ale także przemysłowego.

Oprócz lokalnych źródeł zanieczyszczeń wpływ na jakość powietrza mają ponadregionalne zanieczyszczenia gazowe i pyłowe pochodzące z położonych w pobliżu dużych ośrodków miejskich. Największa emisja zanieczyszczeń powietrza napływająca na tereny Gminy pochodzi ze źródeł zlokalizowanych na terenie miasta stołecznego Warszawy.

Tabela 11 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w powiecie piaseczyńskim w latach 2017-2021.

Powiat	Emisja roczna [t/r]							
	Rok	Emisja zanieczyszczeń pyłowych	Emisja zanieczyszczeń gazowych					Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji
		Pył [ogółem / ze spalania paliw]	ogółem	SO ₂	NO	CO	CO ₂	
piaseczyński	2021	4	1 467	4	4	7	1 443	3 228
	2020	16	11 609	35	22	55	11 489	2 938
	2019	15	11 028	33	21	51	10 914	3 134
	2018	13	10 011	30	19	43	9 910	3 399
	2017	14	10 692	31	20	46	10 585	3 213

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych GUS, dostęp: grudzień 2024.

Na terenie powiatu występują wahania poziomu emisji zanieczyszczeń powietrza. Zarówno w przypadku zanieczyszczeń pyłowych, jak i gazowych nastąpił znaczny spadek w stosunku do lat poprzednich. W znacznej mierze decyduje o tym wdrożenie w jednostkach powiatu piaseczyńskiego odpowiednich programów odpowiadających za ochronę powietrza atmosferycznego lub odpowiednich dokumentów planistycznych regulujących gospodarkę cieplną. Realizacja nowych inwestycji może zatem przyczyniać się do powstawania nowych źródeł zanieczyszczenia powietrza.

2.4.2. JAKOŚCI I ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Wielkość i jakość zasobów wodnych należą do najważniejszych czynników wpływających na ogólny stan środowiska przyrodniczego. Na jakość wód powierzchniowych wpływają uwarunkowania naturalne: warunki klimatyczne, hydrograficzne, tempo przebiegu procesów biohydrochemicznych w wodach (tzw. zdolność do samooczyszczania się wód), presje antropogeniczne.

Przekształcenia środowiska przyrodniczego w obrębie Gminy polegają również na zmianach stosunków wodnych. Przeobrażenia dotyczą przede wszystkim rzeki Utraty –

nastąpiły zmiany składu chemicznego wód, które są efektem m.in.: zrzutu ścieków w całej zlewni, spływami powierzchniowymi z terenów wiejskich, czy zakwaszaniem odpadów.

Efektem wprowadzenia nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej czy produkcyjnej oraz przeprowadzanie inwestycji infrastrukturalnych może być obniżanie lub lokalny zanik płytkich wód gruntowych i podziemnych, wprowadzanie zanieczyszczeń lub zagrożenie dla stanu jakości wód podziemnych poprzez realizację nieszczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe, składowaniem opadów nielegalnie oraz spływem zanieczyszczeń z terenów rolniczych.

Głównymi czynnikami obniżającymi jakość wód na terenie Gminy są:

- 1) zrzuty surowych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków pochodzenia rolniczego lub bytowo-gospodarczego;
- 2) zanieczyszczenia obszarowe, przede wszystkim spływy powierzchniowe z terenów rolniczych;
- 3) rolnicze wykorzystywanie ścieków do nawożenia pól;
- 4) stosowanie nawozów i środków ochrony roślin w nadmiernych ilościach;
- 5) wody opadowe z terenów zurbanizowanych;
- 6) „dzikie” składowiska odpadów;
- 7) emisje ścieków ze źródeł przemysłowych i komunalnych;
- 8) niedostateczne skanalizowanie obszarów zurbanizowanych.

Odmiernym zagrożeniem dla wód mogą być zanieczyszczenia chemiczne. Ich źródłem jest m.in. nadmierne użycie środków chemicznych do utrzymania dróg o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym, niewłaściwe wykorzystanie środków ochrony roślin. Największym zagrożeniem dla stanu jakości wód w rejonie obszaru analizy jest również niewłaściwa gospodarka ściekowa. Na terenach o charakterze podmiejskim i wiejskim często dochodzi do użytkowania nieszczelnych, indywidualnych zbiorników na nieczystości ciekłe, które stanowią ognisko zanieczyszczeń. Najlepszym sposobem ograniczenia potencjalnego oddziaływania na wody nieczystości ciekłych, na obszarach podmiejskich, jest rozwój zintegrowanej sieci kanalizacyjnej zapewniającej bezawaryjne odprowadzanie ścieków komunalnych do oczyszczalni.

2.4.3. JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Obszar opracowania, w ramach krajowej strategii ochrony głównych zbiorników wód podziemnych, znajduje się w obrębie części centralnej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 2151 – Subniecki Warszawskiej (pierwotnie określany numerem 215A). Jest to zbiornik wód porowych, występujących w utworach trzeciorzędowych. Średnia głębokość ujęć wynosi około 160 m, natomiast zasoby dyspozycyjne szacowane są na około 250 tys. m³/dobę. Znaczna głębokość zbiornika wpływa na izolację wód od wpływu czynników antropogenicznych.

Gmina Lesznówola, zgodnie z podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych, zlokalizowana jest w jednostce nr 65 (PLGW200065). Głównymi zlewniami wód w granicach JCWPd nr 65 są Wisła (I), Jeziorka i Bzura (II).

W 2023 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano dwukrotnie - wiosną i jesienią - w 362 punktach pomiarowych⁹. Na terenie gminy Lesznówola nie jest zlokalizowany punkt badawczy wód podziemnych JCWPd nr 65. Najbliżej zlokalizowanymi punktami badawczymi dla ww. jednostki są punkty badawcze na terenie miasta stołecznego Warszawy. W ramach przeprowadzonego badania wykazano, iż jakość wód podziemnych w ramach JCWPd nr 65 jest niska, zaliczana do klasy III

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie systematycznie prowadzi monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Lesznówola w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.). Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą bieżący nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia dostarczanej przez Lesznówolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Przeprowadzone badania jakości wody przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Piasecznie stwierdzają przydatność wody do spożycia.

Wody podziemne wymagają ochrony jakości przede wszystkim z uwagi na fakt wykorzystywania ich na szeroką skalę jako podstawowe źródła dla celów zaopatrzenia ludności w wodę.

2.4.4. JAKOŚCI GLEB

Gleba jest wytworem złożonego procesu, zwanego procesem glebotwórczym, na który składają się: oddziaływanie klimatu, rodzaj skały macierzystej, rzeźba terenu i przede wszystkim działalność organizmów żywych – zwierzęcych i roślinnych. Degradacja gleb to pomniejszanie jej aktywności biologicznej. Wymiernym wskaźnikiem degradacji gleb jest zmniejszenie produkcji masy roślinnej. Odporność gleb na degradację zależy od toksyczności substancji oraz fizykochemicznych i biologicznych właściwości gleby.

Proces degradacji gleb, takie jak erozja, ubytek próchnicy i zanieczyszczenie, mogą mieć znaczący wpływ na ekosystemy i jakość gleb w tej okolicy. Konieczne jest dokładne zrozumienie tych procesów oraz działań, które można podjąć w celu ochrony i poprawy jakości gleby w tym obszarze.

Degradacja gleb wiąże się z pomniejszeniem jej aktywności biologicznej, zarówno w wyniku oddziaływania chemicznego, jak i mechanicznego. Odporność gleb na degradację zależy od toksyczności substancji oraz fizykochemicznych i biologicznych właściwości gleby. Skała macierzysta oraz proces glebotwórczy są głównymi czynnikami decydującymi o właściwościach chemicznych, fizycznych i biologicznych gleb. Ich właściwości na terenach podmiejskich mogą być degradowane przede wszystkim na skutek zmniejszania ich powierzchni biologicznie czynnej oraz ich ubijania i niszczenia naturalnej struktury gleby, a także na skutek niewłaściwej działalności rolniczej.

Wśród głównych czynników wpływających na degradację gleb lub mogących powodować takie zagrożenie na terenie obszaru są:

⁹ *Monitoring jakości wód podziemnych w województwie mazowieckim w 2023 roku*, WIOŚ, Warszawa

- 1) depozycja zanieczyszczeń i odpadów pochodzących z terenów mieszkaniowych i ciągów komunikacyjnych;
- 2) stosowanie nawozów sztucznych do upraw rolnych lub nadmiernego użycia środków ochrony roślin;
- 3) przesuszanie powierzchni gleb na skutek niewłaściwej gospodarki wodnej;
- 4) prowadzenie zabiegów związanych z budową i wyrównywaniem rzeźby terenu pod nową zabudowę;
- 5) zmniejszanie się udziału powierzchni biologicznie czynnych w ogólnej powierzchni działek;
- 6) niewłaściwe składowanie odpadów;
- 7) zasolenie gleb położonych w pobliżu ciągów komunikacyjnych na skutek stosowania soli do posypywania nawierzchni w okresie zimowym.

Do czynników powodujących degradację gleb zalicza się: nadmierną zawartość metali ciężkich oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych, zasolenie, nadmierną alkalizację, zakwaszenie, skażenie radioaktywne. Zgodnie z opracowaniem pt. „*Monitoring chemizmu gleb ornych Polski w latach 2020 – 2022*” opublikowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie w województwie mazowieckim znajduje się 20 punktów pomiarowo – kontrolnych.

Zgromadzone w latach 2020 – 2022 dane pozwalają na ocenę zmian i identyfikację potencjalnych zagrożeń dla jakości i wielofunkcyjności gleb. W odniesieniu do poprzednich cykli badawczych odnotowano wzrost średniej wartości odczynu pH w KCl, wzrost średniej zawartości próchnicy oraz wzrost ilości gleb zanieczyszczonych o 1%.

Obszarami wymagającymi remediacji są obszary, dla których stwierdzono występowanie:

- 1) występowanie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi,
- 2) szkód w środowisku i bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku.

Na terenie gminy Lesznowola stwierdzono występowanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi i wskazano tam obszar wymagający remediacji. Na wyznaczonych obszarach remediacji, działania remediacyjne zostały zakończone. Szkody i bezpośrednie zagrożenia szkodą w środowisku nie występują.

Na terenie gminy Lesznowola nie wskazuje się obszarów wymagających remediacji.

2.4.5. DEGRADACJI SZATY ROŚLINNEJ

Zgodnie z danymi opracowanymi na potrzeby Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej gleby w granicach Gminy są bardzo zróżnicowane pod względem podatności na występowanie suszy glebowej i należą do wszystkich kategorii gleb tj. od II - bardzo podatnej do VI - mało podatnej.

Wpływ na degradację szaty roślinnej ma również postępujące ograniczanie terenów aktywnych przyrodniczo przez wprowadzanie nowych terenów zabudowy lub stopniowe zwiększanie terenów utwardzonych w obszarach już zainwestowanych.

Założeniem planu ogólnego jest m.in. powstrzymanie tendencji niekontrolowanej urbanizacji opartej o wydawanie decyzji o warunkach zabudowy na terenach dotychczas niezurbanizowanych.

2.4.6. KLIMATU AKUSTYCZNEGO I ŹRÓDEŁ HAŁASU

Przez hałas rozumie się każdy niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego dźwięk. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od jego natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, zawartości składowych niesłyszalnych oraz długości działania. W zależności od źródeł i miejsca występowania rozróżnia się hałas przemysłowy, komunikacyjny (hałas od środków transportu) oraz komunalny (hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i na terenach wypoczynkowych). Wskaźniki dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku znajdują się w Obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112). W przypadku planowania przestrzennego, które jest działaniem długookresowym zasadnym jest wykorzystywanie wskaźników długookresowych LDWN i LN, które odnoszą się do wszystkich dób w ciągu roku. Z kolei wskaźniki dobowe LAeqD i LAeqN wskazują hałas „chwilowy” odnotowany w danym miejscu w obrębie jednej konkretnej doby i są skutecznie stosowane w celach kontrolnych. Wyznacza się dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od rzeczywistego sposobu zagospodarowania terenu. Większość terenów jest obecnie użytkowana (przeznaczenie na cele mieszkaniowe lub na cele rolnicze) w związku z czym dla terenów zabudowy mieszkaniowej, obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone ww. rozporządzeniu.

W zależności od źródła powstawania można wyróżnić następujące rodzaje hałasu: komunikacyjny, hałas przemysłowy, hałas komunalny, hałas kolejowy, hałas lotniczy.

Na klimat akustyczny wpływ ma głównie hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy). Hałas komunikacyjny można oceniać wg subiektywnej skali uciążliwości (opracowanej przez PZH). Dla niektórych terenów poziom dopuszczalny należy do kategorii o średniej, a nawet dużej uciążliwości – szczególnie w sąsiedztwie dróg krajowych i wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu, bez urządzeń zabezpieczających przed hałasem. Lepsze parametry osiągane są dla dróg nowo projektowanych. Hałas kolejowy charakteryzuje się stosunkowo wysokimi poziomami dźwięku w krótkim czasie.

Szczególnie trudne jest zabezpieczenie przed hałasem istniejącej zabudowy (której tereny objęte są ochroną z zakresu dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku na podstawie przepisów odrębnych) zlokalizowanej w bezpośrednim w sąsiedztwie istniejących dróg krajowych.

Głównymi zagrożeniami dla osiągnięcia celu jakim jest ochrona przed hałasem są:

- Nadmierny przyrost liczby pojazdów, przekroczenia poziomów dopuszczalnych, rozwój i promowanie transportu zbiorowego,
- Zmiana polityki rozwoju transportu kraju uniemożliwiająca rozwój transportu kolejowego – zwiększona emisja hałasu – brak poprawy warunków akustycznych wzdłuż szlaków kolejowych – opracowywanie map akustycznych, które wykazując przekroczenia nakładają obowiązek opracowania programów ochrony środowiska przed hałasem,
- Pogorszenie stanu technicznego taboru kolejowego – zwiększona emisja hałasu – brak poprawy warunków akustycznych wzdłuż szlaków kolejowych – zakup nowego taboru kolejowego,
- Pomijanie potrzeb społeczności lokalnych przy projektowaniu połączeń regionalnych – zwiększona emisja hałasu w małych miastach i miejscowościach – budowa połączeń sieci lokalnych z regionalnymi,

- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców – emisja hałasu wynikająca z korzystania z indywidualnych środków transportu przez mieszkańców – prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie szkodliwości hałasu, promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji hałasu,
- Zintensyfikowanie ruchu lotniczego w Porcie Lotniczym im. F. Chopina w Warszawie – przekroczone dobowe normy hałasu dla budownictwa mieszkaniowego i dla obiektów chronionych – racjonalne planowanie rozwoju transportu lotniczego województwa wykorzystujące dostępne przepustowości innych lotnisk.

2.4.7. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego, dla pól stałych oraz zmiennych o częstotliwości 50 Hz i o częstotliwości od 0,001 do 300 000 MHz zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Linie wysokiego napięcia powyżej 110 kV są źródłami pola elektromagnetycznego mogącego powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych. Największa wartość natężenia pola elektrycznego, jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu, zgodnie z przepisami, nie powinna przekraczać składowej elektrycznej 1 kV/m i składowej magnetycznej 60A/m. Szacuje się na podstawie badań pomiarowych, że granica strefy, w obrębie której nie dopuszcza się do lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi wynosi, co najmniej 14 m od osi linii (mierząc na poziomie 2 m n.p.t. lub 1,6 m od krawędzi balkonu, tarasu, dachu albo ściany budynku mieszkalnego). Ostatecznie o zachowaniu norm rozstrzygać powinny stosowne pomiary.

Prawo ochrony środowiska nie ustala obowiązku uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych przez linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym, oraz przez instalacje radiokomunikacyjne (telefonii komórkowej), radionawigacyjne i radiolokacyjne, których równoważna moc promieniowana izotropowo jest równa lub przekracza 15W, generujące pola o częstotliwościach od 30kHz do 30 GHz.

Potencjalnym źródłem emisji promieniowania elektromagnetycznego mogą być stacje bazowe telefonii komórkowej. Rozkład pola w terenie wokół stacji bazowych był przedmiotem pomiarów wykonywanych w wielu krajach i w różnych warunkach. Wyniki tych badań wskazują, że intensywność promieniowania MF wokół stacji bazowych jest bardzo niewielka i wynosi zwykle poniżej 1 mW/m². W ocenie specjalistów, stacje bazowe telefonii komórkowej nie przedstawiają problemu z punktu widzenia oddziaływania na stan zdrowia ludności i na środowisko.

Również w Polsce wykonano wiele pomiarów natężenia pól MF w otoczeniu stacji bazowych, zarówno zlokalizowanych na dachach budynków, jak i na specjalnych wieżach. Zmierzone wartości na zewnątrz budynków i w mieszkaniach wahały się w granicach 0,1 – 0,5 mW/m² (0.0001 – 0.0005 W/m²), a więc 200 – 1000 razy mniej niż dopuszczalna w Polsce norma. Nawet na balkonach w budynkach zlokalizowanych naprzeciw stacji

bazowych na dachu sąsiedniego budynku natężenie pola nie przekraczało 1 mW/m² (0.001 W/m²).

Na terenie gminy Lesznówola w obrębie Radiostacja Łazy zlokalizowany jest maszt nadajnika radiowego i telewizyjnego. Z racji na jego wysokość (335,0 m) oraz lokalizację, generowane promieniowanie elektromagnetyczne nie ma negatywnego wpływu na środowisko. W 2009 r. w ramach pracy masztu RTCN Raszyn wyłączony został długofalowy nadajnik, zaś w 2013 r. zakończono także realizowaną za jego pomocą emisję naziemnej telewizji analogowej przechodząc na sygnał cyfrowy.

Natężenie pola elektromagnetycznego maleje wraz z odległością od jego źródła, a wpływ tego pola na organizmy żywe, zależy od jego natężenia. Źródłem emitowania promieniowania są m. in. systemy przesyłowe energii elektrycznej. Źródła te, emitują promieniowanie elektromagnetyczne w szerokim zakresie częstotliwości i o różnych poziomach wartości natężenia pola elektromagnetycznego. Ochrona środowiska przed szkodliwym działaniem pola elektromagnetycznego, według obowiązujących przepisów, polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Ochrona taka polega również na przeprowadzaniu okresowych kontroli natężenia pola elektromagnetycznego w pobliżu źródeł promieniowania. Przepisy te narzucają warunki konieczne do spełnienia, przy lokalizacji i eksploatacji urządzeń wytwarzających promieniowanie, a także budowy nowych obiektów w pobliżu istniejących źródeł promieniowania.

Na analizowanym obszarze do źródeł promieniowania elektromagnetycznego zaliczono: stacje bazowe telefonii komórkowej oraz linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia. Przez obszar gminy Lesznówola przebiegają następujące linie:

- 1) 110 kV relacji Piaseczno – Grójec oraz Piaseczno – Tarczyn;
- 2) 220 kV relacji Piaseczno–Kozienice, Piaseczno–Mory, Piaseczno–Mory, Kozienice–Mory, Piaseczno–Mory, Kozienice–Mory.

Dostawa energii elektrycznej odbywa się ze stacji elektroenergetycznej 110/15 kV poprzez sieć zasilającą - rozdzielczą 15 kV, a następnie przez stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

W oparciu o wykonywane pomiary nie wykazano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych w miejscach dostępnych dla ludności, czy też przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

2.4.8. NADZWYCZAJNE ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA

Poza zagrożeniami naturalnymi (tj. pożary, wichury, podtopienia i powodzie) w granicach administracyjnych gminy Lesznówola mogą występować zagrożenia cywilizacyjne związane m.in.: z transportem materiałów niebezpiecznych, katastrofami kolejowymi, awariami urządzeń i infrastruktury technicznej, a także eksploatacją następujących obiektów: stacji paliw płynnych, stacji bazowych telefonii komórkowych czy stacji nadawczych.

Obecność wymienionych obiektów ogranicza w pewnym stopniu możliwości zagospodarowania terenów w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Wystąpienie nadzwyczajnego zagrożenia dla środowiska w obszarze może wiązać się przede wszystkim z ewentualnym transportem materiałów niebezpiecznych (transportem drogowym lub kolejowym). W ramach kolizji komunikacyjnych możliwe jest wystąpienie wycieku substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych, które mogą zagrażać powierzchni glebowej, stanowi i jakości wód podziemnych i powierzchniowych. W przypadku, gdy w następstwie wypadku nastąpi pożar lub wybuch, możliwe jest także przedostanie się substancji szkodliwych do powietrza atmosferycznego.

W obszarze Gminy występują obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej z zakresu elektroenergetyki, kanalizacji oraz gazociągów, które mogą stanowić potencjalne źródło zagrożeń dla środowiska.

W granicach gminy Lesznówola znajdują się m.in.:

- 1) napowietrzne linie elektroenergetyczne 220 kV;
- 2) napowietrzne linie elektroenergetyczne 110 kV;
- 3) oczyszczalnie ścieków;
- 4) infrastruktura telekomunikacyjna i radiowo- telewizyjna;
- 5) gazociągi wysokiego ciśnienia.

W przypadku lokalizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych na terenie gminy Lesznówola możliwe jest wystąpienie zagrożenia dla środowiska oraz ludzi. Zagrożenia te związane są z miejscami skrzyżowań z innymi obiektami infrastrukturalnymi – drogami o natężonym ruchu samochodowym lub węzłami ekologicznymi. Napowietrzne linie elektroenergetyczne posiadają największy wpływ na organizmy korzystające z przestrzeni powietrznej, choć nie pozostają one również bez wpływu na organizmy lądowe.

Przyczyną dużych awarii systemu elektroenergetycznego należy przede wszystkim poszukiwać w zjawiskach pogodowych (silny wiatr, ekstremalna temperatura), problemach technicznych, a także ludzkich błędach. W wyniku wystąpienia sytuacji awaryjnej możliwe jest wystąpienie zagrożenia dla zdrowia i życia ludności, a także elementów środowiska przyrodniczego. Awarie napowietrznych linii elektroenergetycznych związane są głównie z przewracaniem drzew lub ich mechanicznym uszkodzaniem w wyniku upadku słupów bądź oderwaniu się przewodów. Powszechna jest lokalizacja na słupach gniazd ptactwa, w szczególności bociana białego, które mogą być likwidowane lub uszkodzane w związku z ww. awariami. Słupy występujące w sąsiedztwie dróg lub zabudowań mogą również powodować zagrożenie dla ludzi.

Na terenie gminy Lesznówola funkcjonują także oczyszczalnie ścieków. W przypadku awarii oczyszczalni ścieków największym zagrożeniem jest niekontrolowany wyciek, nieoczyszczonych substancji szkodliwych do wód lub do ziemi. W skład ścieków wchodzi m.in.: białka, węglowodany, tłuszcze, oleje, fenole, produkty naftowe, detergenty, pestycydy, metale ciężkie, jony siarczanowe, chlorkowe, azotanowe. Wśród najbardziej szkodliwych ścieków mogą być ścieki pochodzące z zakładów przemysłowych, w szczególności z branży spożywczej. Na terenie oczyszczalni może dojść również do wystąpienia pożaru. W wyniku dojścia do pożaru możliwe jest również ulatnianie się zwiększonej liczby substancji zagrażających zdrowiu do powietrza atmosferycznego. Generowane na terenie oczyszczalni szkodliwe bioareozole mogą być także przenoszone wraz z wiatrem na tereny w otoczeniu i wywoływać skażenie gleby, wód powierzchniowych, roślin, a także powodować zagrożenie dla zwierząt.

Na terenie Gminy zlokalizowane są także maszty telekomunikacyjne i nadawcze. Możliwość wystąpienia zagrożenia w przypadku masztów wiąże się przede wszystkim z katastrofą budowlaną. Sytuacje zagrożenia mogą mieć miejsce podczas napraw technicznych lub też mogą być wywołane na skutek ekstremalnych zjawisk pogodowych. W związku z lokalizacją najwyższego z obiektów w otoczeniu lasów w sytuacji dojścia do jego zwalenia spowodowanego przez czynnik środowiskowy nie przewiduje się zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi. Zagrożenie to może pojawić się w przypadku stworzenia sytuacji zagrażającej życiu na skutek prowadzenia prac konserwatorskich przy obiekcie. Największe straty wywołane katastrofą budowlaną może ponieść środowisko przyrodnicze. Zawalenie się maszty nadajnika radiowego i telewizyjnego może spowodować połamanie drzew zlokalizowanych w ramach zwartego kompleksu leśnego a w konsekwencji likwidacji części uszkodzonych zadrzewień podczas usunięcia szkód spowodowanych ww. wydarzeniem (co w pewnym stopniu może wpłynąć na zmniejszenie różnorodności biologicznej oraz usunięcie siedlisk roślin i zwierząt).

ZAGROŻENIA PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA EKOSYSTEMU

Głównym zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów jest nieodpowiednia działalność człowieka. Nieracjonalne gospodarowanie przestrzenią prowadzi do powstawania barier ekologicznych, przegradzających naturalne ciągi i zespoły ekologiczne. Utrudniając w ten sposób przepływ materii, energii i informacji genetycznej, co z kolei skutkuje zakłóceniem równowagi ekologicznej i prowadzi do obniżenia sprawności całego systemu przyrodniczego.

Na terenie Gminy dominują pola uprawne, lasy i tereny zabudowy – często o dużej intensywności.

W Gminie występuje, Obszar Chronionego Krajobrazu,. Zagrożenie dla tego obszaru stanowi głównie działalność człowieka. Jest to m.in. zanieczyszczenie wód, regulacje rzek, wycinanie lasów, emisja zanieczyszczeń, rozprzestrzenianie zabudowy i infrastruktury.

Największym zagrożeniem dla ekosystemu obszaru jest niekontrolowane wykorzystanie tego obszaru, takie jak nielegalne składowanie odpadów, ugniatanie i rozjeżdżanie gleb, lub niekontrolowana zabudowa terenów czy grodzenie terenów dotychczas otwartych.

Zagrożeniem dla ekosystemu może być również nadmierna intensyfikacja zagospodarowania, nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska i braku wdrażania rozwiązań proekologicznych (np. ekologiczne źródła energii, zachowanie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnych, rozwiązania przyjazne pieszym i rowerzystom). Wystąpienie powyższych zagrożeń może przyczynić się do negatywnych zmian w środowisku, w tym dla życia i zdrowia ludzi.

2.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Projekt planu ogólnego gminy Lesznowola wprowadza regulacje dotyczące przeznaczenia i sposobu użytkowania terenów, które ukierunkowane są na racjonalne gospodarowanie przestrzenią i minimalizację potencjalnych negatywnych skutków dla środowiska. Zaniechanie realizacji ustaleń projektu planu ogólnego skutkowałoby wzrostem presji antropogenicznej na środowisko przyrodnicze w gminie. Do negatywnych skutków

zaliczyć można potencjalne ograniczenie możliwości nowej zabudowy, w tym elementów infrastruktury społecznej (szkoły, przedszkola, obiekty kultury i sportu, usługi handlu, zdrowia czy oczyszczalnie ścieków) jak i brak możliwości przekształceń funkcjonalnych dla terenów o wyznaczonym w obowiązujących planach profilu, nieodpowiadającym aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej czy potrzebom Gminy.

Realizacja zapisów projektu planu ogólnego nie doprowadzi do eliminacji funkcjonujących obecnie źródeł oddziaływań ani ich wpływu na otoczenie, może natomiast przyczynić się do ograniczenia skali oddziaływań związanych z nowymi inwestycjami planowanymi w obszarze objętym opracowaniem.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie planu służą dostosowaniu polityki przestrzennej gminy do wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz istniejących uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju. Kierunki zmian w polityce przestrzennej gminy uwzględniają zarówno oczekiwania władz samorządowych jak i mieszkańców oraz pozwalają na zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju i kształtowanie ładu przestrzennego.

Przyjęte rozwiązania przewidują wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową lub produkcyjną, głównie w oparciu istniejące plany zagospodarowania przestrzennego oraz złożone wnioski.

Ustalenia planu ogólnego uwzględniają dotychczasowe rolnicze użytkowanie określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza na gruntach podlegających ochronie (o wyższych klasach bonitacyjnych).

Plan ogólny zastępuje obowiązujące obecnie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, a jego ustalenia staną się obligatoryjne dla dokumentów planistycznych niższego rzędu - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy. Dodatkowo, po uchwaleniu planu ogólnego, możliwość wydania decyzji o warunkach zabudowy będzie ograniczona do obszarów uzupełnienia zabudowy, zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Brak uchwalenia planu ogólnego. skutkować będzie niemożnością sporządzania nowych planów miejscowych, ich zmian oraz opracowywania zintegrowanych planów inwestycyjnych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

3. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Projekt planu ogólnego gminy Lesznówola wprowadza regulacje dotyczące przeznaczenia i sposobu użytkowania terenów, które ukierunkowane są na racjonalne gospodarowanie przestrzenią i minimalizację potencjalnych negatywnych skutków dla środowiska.

Prognozowane znaczące oddziaływania na środowisko wynikać może głównie z przewidzianych do realizacji inwestycji infrastrukturalnych (budowa i przebudowa dróg oraz sieci infrastruktury technicznej).

Zakłada się, że oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu, które są konsekwencją rozwoju infrastrukturalnego mogą wystąpić na wielu obszarach gminy. Ze względu na zróżnicowany charakter środowiska przyrodniczego i przekształcenia

wynikające z działalności człowieka (rolnictwo, rozproszona zabudowa, lokalne przemysły), w różnych częściach gminy mogą występować odmienne skale wrażliwości środowiska na planowane działania. Istotne aby stosować przy realizacji inwestycji rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko.

Na terenie gminy Lesznówola szczególną uwagę należy zwrócić na obszary cenne przyrodniczo, m.in. wody powierzchniowe, tereny podmokłe oraz obszary objęte formami ochrony przyrody. Plan ogólny, poprzez swoje ustalenia, może przyczynić się do ochrony tych obszarów – np. poprzez ograniczenia lokalizacyjne dla niektórych inwestycji lub wskazania preferencji dla rozwoju obszarów mniej wrażliwych.

W projekcie planu ogólnego lokalizację stref gospodarczych i infrastrukturalne wyznaczano głównie w zasięgach istniejących, ograniczając konieczność wkraczania w obszary występowania gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych, obszary zagrożenia powodziowego, z uwzględnieniem terenów objętych formami ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę dostępność komunikacyjną oraz obecne zagospodarowanie terenu i ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Priorytetem dla obszarów użytków rolnych klas I–III, była zasada aby obszar uzupełnienia zabudowy rozszerzać wyłącznie na obszarach wyznaczonych w wyniku wykonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 rozporządzenia, położonych w odległości nie większej niż 50 m od granicy pasa drogowego drogi publicznej.

Uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, z uwzględnieniem istniejących ograniczeń środowiskowych, może w dłuższej perspektywie pozytywnie wpłynąć na poprawę stanu środowiska – m.in. poprzez zmniejszenie emisji z transportu, racjonalniejsze gospodarowanie wodami opadowymi oraz ograniczenie degradacji gleb i zasobów przyrodniczych.

4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, a jego ustalenia staną się obligatoryjne dla dokumentów planistycznych niższego rzędu - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy. Dodatkowo, po uchwaleniu planu ogólnego, możliwość wydania decyzji o warunkach zabudowy będzie ograniczona do obszarów uzupełnienia zabudowy.

Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), zapewniając zrównoważony rozwój gminy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjętym uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

- Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (Monitor Polski Nr 26, poz. 432),
- „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
- Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
- Dokument Rządowy II Polityka ekologiczna państwa (2000 r.)

W projekcie Planu ogólnego gminy Lesznówola uwzględniono następujące cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym, m.in.:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ochrona walorów krajobrazowych środowiska – zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego.

W projekcie planu uwzględniono także ograniczenia wynikające z planu zadań ochronnych ustanowionego zarządzeniem Wojewody Mazowieckiego Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Obszar objęty projektem Planu ogólnego gminy Lesznówola obejmuje w przeważającej mierze tereny przekształcone działaniami człowieka. Pomiędzy tymi obszarami występują elementy przyrodnicze pełniące funkcje korytarzy ekologicznych i lokalnych ostoi

bioróżnorodności, w tym doliny cieków wodnych, zadrzewienia śródpolne, rowy melioracyjne, oczka wodne oraz fragmenty terenów podmokłych i grunty leśne. Tereny te posiadają potencjał do pełnienia funkcji ekologicznych, szczególnie w zakresie migracji fauny i retencji wody.

W gminie oprócz gruntów leśnych występują także obszary silnie przekształcone antropogenicznie, w tym zwarte jednostki osadnicze, grunty orne, infrastruktura komunikacyjna oraz tereny produkcyjne i magazynowe. Obszary te są pozbawione naturalnej szaty roślinnej, a ich struktura przestrzenna została ukształtowana głównie w wyniku długofalowej działalności rolniczej, urbanizacyjnej i gospodarczej.

Projekt planu ogólnego uwzględnia konieczność ochrony, zachowania oraz odbudowy ciągłości przyrodniczej i funkcjonalnej tych obszarów, z uwzględnieniem ich roli jako osnowy systemu przyrodniczego gminy. Przewiduje się m.in. następujące działania planistyczne służące zachowaniu i wspieraniu różnorodności biologicznej:

- respektowanie granic oraz charakterystyki terenów objętych ochroną prawną, w tym użytków ekologicznych, zadrzewień, zbiorników wodnych i innych form cennych przyrodniczo;
- utrzymanie ciągłości ekologicznej dolin rzek oraz mniejszych cieków jako podstawowych elementów lokalnego i ponadlokalnego systemu przyrodniczego;
- zachowanie oraz ochrona istniejących siedlisk ze względu na ich znaczenie dla stabilizacji warunków siedliskowych, bioróżnorodności i bilansu wodnego;
- wprowadzanie wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych w strukturze funkcjonalno-przestrzennej terenów zabudowywanych, jako element ograniczający presję na ekosystemy oraz wspomagający mikroretencję i lokalny klimat;
- preferencyjne kształtowanie struktury urbanistycznej w sposób sprzyjający tworzeniu lub utrzymaniu korytarzy ekologicznych i sieci zieleni publicznej;
- unikanie lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na siedliska przyrodnicze i gatunki chronione w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych, enklaw roślinności naturalnej lub półnaturalnej oraz obszarów siedliskowych.

Realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Lesznawola może wiązać się z umiarkowanym ryzykiem negatywnego oddziaływania na lokalną różnorodność biologiczną, przy czym największe znaczenie mają oddziaływania pośrednie, skumulowane i długoterminowe. Ich intensywność i zasięg będą w dużej mierze zależały od charakteru, skali i lokalizacji konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, a także od skuteczności wdrażanych działań kompensacyjnych i adaptacyjnych. W związku z powyższym, rekomenduje się dalsze monitorowanie oraz integrowanie zasad ochrony przyrody w procesie planowania przestrzennego na poziomie lokalnym.

5.1. Oddziaływanie na ludzi

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oddziaływanie planu ogólnego gminy może obejmować także skutki dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi. Mimo że projekt planu ogólnego gminy Lesznawola nie

wskazuje lokalizacji konkretnych inwestycji, a jego zapisy mają charakter ogólnych wytycznych dla polityki przestrzennej gminy, możliwe jest pośrednie i długoterminowe oddziaływanie na jakość życia oraz warunki zdrowotne mieszkańców, wynikające z przekształceń funkcjonalno-przestrzennych dopuszczonych w ramach projektowanych stref planistycznych.

Hałas środowiskowy

Hałas stanowi istotny czynnik środowiskowy wpływający na dobrostan fizyczny i psychiczny człowieka. W rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska, znaczące oddziaływanie na środowisko obejmuje również takie zmiany parametrów środowiska akustycznego, które mogą skutkować przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach wykonawczych, w szczególności w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Wskazuje się istniejące obiekty mogące generować hałas. Są to drogi krajowe, linie kolejowe oraz duże zakłady przemysłowe. W ramach wybranych stref planistycznych dopuszcza się funkcje, które w przyszłości mogą wiązać się ze wzrostem emisji hałasu, w tym funkcje komunikacyjne, usługowe czy produkcyjne. W rezultacie mogą pojawić się pośrednie, długoterminowe i skumulowane oddziaływania akustyczne, zwłaszcza w przypadku zbliżenia tych funkcji do terenów mieszkaniowych lub terenów wrażliwych akustycznie (np. szkoły, placówki medyczne).

Wpływ ten będzie miał charakter warunkowy – jego wystąpienie i natężenie zależy od kierunku zagospodarowania przestrzennego, rodzaju realizowanych inwestycji oraz przyjętych zabezpieczeń akustycznych. Ewentualne przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu powinny być weryfikowane na etapie sporządzania dokumentów planistycznych niższego rzędu oraz przy wydawaniu decyzji środowiskowych.

Pole elektromagnetyczne

Jednym z istotnych współczesnych zagrożeń środowiskowych, będących przedmiotem społecznych obaw, jest narażenie ludzi na działanie pola elektromagnetycznego (PEM), zwłaszcza w rejonie lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej i elektroenergetycznej. W Polsce obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448), zależne od przeznaczenia terenu.

Projekt planu ogólnego gminy Lesznówola nie wprowadza zapisów lokalizacyjnych dla konkretnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego, takich jak stacje bazowe telefonii komórkowej, linie wysokiego napięcia czy radiolinie, ale w ramach katalogu stref planistycznych przewiduje możliwość lokalizacji terenów infrastruktury technicznej, w tym obiektów energetycznych i telekomunikacyjnych. W związku z tym, należy uwzględnić potencjalne, pośrednie, długoterminowe i skumulowane oddziaływania na ludzi, które mogą wystąpić w przypadku realizacji inwestycji infrastrukturalnych w przyszłości.

Ze względu na brak lokalizacji konkretnych źródeł PEM w projekcie planu, nie można obecnie jednoznacznie stwierdzić ryzyka przekroczenia dopuszczalnych poziomów ekspozycji. Wszelkie inwestycje potencjalnie emitujące PEM będą podlegały ocenie

zgodności z przepisami ochrony środowiska na etapie realizacyjnym, co pozwala na ograniczenie ryzyka wystąpienia negatywnych skutków dla zdrowia ludzi.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Poważne awarie przemysłowe, rozumiane jako zdarzenia o charakterze nagłym, prowadzące do emisji substancji niebezpiecznych, pożarów lub eksplozji, mogą powodować istotne zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi oraz środowiska. Szczególne znaczenie mają zakłady o dużym (ZDR) oraz zwiększonym (ZZR) ryzyku wystąpienia takich awarii, objęte obowiązkiem informacyjnym wynikającym z ustawy Prawo ochrony środowiska.

Na terenie gminy Lesznówola nie występują zakłady o o dużym (ZDR) bądź zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń wskazujących na lokalizację nowych obiektów przemysłowych mogących stanowić potencjalne źródło poważnych awarii. Z tego względu, oddziaływanie projektu planu w zakresie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych biorąc pod uwagę jedynie planowane obiekty należy uznać za znikome.

Podkreślić należy jednak, że w przypadku zmiany uwarunkowań lokalnych lub pojawienia się w przyszłości inwestycji mogących zwiększyć ryzyko awaryjne, niezbędne będzie dokonanie szczegółowej oceny w ramach postępowania środowiskowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

5.2. Oddziaływanie na zwierzęta

Projekt Planu ogólnego gminy Lesznówola wpływa na organizację struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru, co może skutkować zarówno pozytywnymi, jak i negatywnymi oddziaływaniami na faunę występującą na tym terenie. Kluczowym czynnikiem warunkującym możliwość zachowania różnorodności biologicznej jest stan zachowania siedlisk przyrodniczych oraz ciągłość korytarzy ekologicznych.

Z punktu widzenia ochrony zwierząt korzystne jest ograniczenie zjawiska niekontrolowanego rozpraszania zabudowy. Wyznaczone strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego krystalizują i porządkują strukturę przestrzenną gminy, promując koncentrację funkcji osadniczych w ramach już zainwestowanych lub planowanych obszarów, co ogranicza presję inwestycyjną na tereny funkcjonujące przyrodniczo. Jest to szczególnie istotne w kontekście ochrony gatunków wrażliwych na fragmentację siedlisk i zakłócenia w szlakach migracyjnych.

Za główny czynnik negatywnie wpływający na faunę uznaje się przekształcanie, utratę lub degradację siedlisk. W przypadku gminy Lesznówola projekt planu ogólnego przewiduje jedynie na niewielkim obszarze zmianę przeznaczenia na inne niż przyjęte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Pola ustaleń planu ogólnego jest stosunkowo niewielka. Częściowa utrata istniejących siedlisk w wyniku realizacji inwestycji będzie nadal oparta na ustaleniach obowiązujących planów miejscowych.

Powstawanie zwartej zabudowy może stanowić istotną barierę migracyjną dla zwierząt, zwłaszcza dużych ssaków (np. saren, dzików, lisów), a także wpływać na rozpraszanie i fragmentację populacji gatunków mniejszych, takich jak płazy, gady czy drobne ssaki. Tego rodzaju skutki mają charakter pośredni, długoterminowy i skumulowany.

Pozostałe tereny objęte strefami planistycznymi dopuszczającymi możliwość inwestowania obejmują głównie grunty rolnicze. Ich przekształcenie nie wiąże się zazwyczaj z likwidacją wartościowych przyrodniczo siedlisk, co ogranicza ryzyko wystąpienia oddziaływań bezpośrednich i nieodwracalnych. Należy jednak podkreślić, że nawet w przypadku przekształcania terenów rolnych, powstawanie zwartej zabudowy może stanowić istotną barierę migracyjną dla zwierząt, zwłaszcza dużych ssaków (np. saren, dzików, lisów), a także wpływać na rozpraszanie i fragmentację populacji gatunków mniejszych, takich jak płazy, gady czy drobne ssaki.

Ponieważ obszary przewidziane do urbanizacji w planie ogólnym są w znacznej mierze zgodne z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, decyzje o przeznaczeniu tych terenów zostały już wcześniej ocenione pod kątem zgodności z ochroną środowiska, w tym fauny.

Projekt planu ogólnego gminy Lesznówola nie wywołuje bezpośrednich, znaczących, negatywnych skutków dla fauny. Może jednak w przyszłości pośrednio prowadzić do długoterminowych i częściowo odwracalnych oddziaływań związanych z fragmentacją siedlisk, barierowością zabudowy i zmianą struktury krajobrazu. Skala tych oddziaływań będzie w dużej mierze zależna od zapisów aktów planistycznych niższego rzędu oraz praktyki inwestycyjnej i wymagać będzie dalszej weryfikacji środowiskowej na kolejnych etapach procedur planistyczno-decyzyjnych.

5.3. Oddziaływanie na rośliny

Projekt planu ogólnego gminy Lesznówola, jako dokument o charakterze strategicznym i kierunkowym, nie skutkuje bezpośrednią ingerencją w szatę roślinną ani nie przesądza o realizacji konkretnych inwestycji, które mogłyby oddziaływać bezpośrednio na florę. Niemniej jednak poprzez ukierunkowanie zagospodarowania przestrzennego oraz dopuszczenie określonych form użytkowania terenu może pośrednio wpływać na warunki wzrostu i przetrwania roślinności naturalnej, półnaturalnej oraz synantropijnej.

Z punktu widzenia ochrony zasobów florystycznych najistotniejszym aspektem jest zachowanie siedlisk roślinnych oraz zapobieganie ich fragmentacji, przesuszeniu i przekształceniom wynikającym z intensyfikacji działalności inwestycyjnej. Projekt planu ogólnego wprowadza ramowe strefy planistyczne, w których profil funkcjonalny wskazuje m.in. tereny o funkcji przyrodniczej i rolniczej. W zakresie stref otwartych nie przewiduje się zmian przeznaczenia gruntów leśnych ani trwałych użytków zielonych o szczególnej wartości przyrodniczej. Utrzymanie tych terenów w dotychczasowym użytkowaniu stanowi pozytywny aspekt planu z perspektywy ochrony flory – skutkuje to bowiem ograniczeniem presji urbanizacyjnej na obszary o dużym potencjale ekologicznym i florystycznym.

Dopuszczenie możliwości inwestowania w określonych strefach planistycznych, szczególnie na gruntach rolnych, może jednak w dalszej perspektywie prowadzić do stopniowego przekształcania siedlisk synantropijnych i ruderalnych, które nierzadko stanowią schronienie dla cennych, często chronionych gatunków roślin, zwłaszcza w krajobrazie rolniczym o wysokim poziomie antropopresji. Oddziaływania tego typu mają charakter pośredni, długoterminowy i mogą być częściowo nieodwracalne, zwłaszcza w przypadku realizacji zabudowy o zwartej strukturze przestrzennej.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, przekształcenia użytkowania gruntów, które mogłyby oddziaływać na gatunki chronione roślin, będą wymagały przeprowadzenia

odrębnych ocen oddziaływania na środowisko na poziomie decyzji lokalizacyjnych bądź projektów inwestycyjnych. Plan ogólny nie wskazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z czym nie można mówić o bezpośrednich, istotnych skutkach dla flory na etapie jego przyjmowania.

Nie przewiduje się również oddziaływań skumulowanych w odniesieniu do florystycznych komponentów środowiska, gdyż planowane kierunki rozwoju przestrzennego nie kolidują z obszarami chronionymi przyrodniczo, nie obejmują powierzchni o wyjątkowym bogactwie florystycznym ani nie wskazują rozwoju działalności o charakterze przemysłowym lub intensywnie antropogenicznym, która mogłaby w sposób znaczący zwiększyć presję na siedliska roślinne.

Projekt planu ogólnego gminy Lesznawola może wpłynąć na zubożenie szaty roślinnej i utwardzenie gruntu w obszarze nowowyznaczanych stref przeznaczonych pod zainwestowanie na terenach dotychczas niezurbanizowanych. Ewentualne oddziaływania o charakterze pośrednim i długoterminowym mogą dotyczyć fragmentacji lub zaniku siedlisk ruderalnych i roślin synantropijnych w wyniku stopniowego przekształcania gruntów rolnych. Ich skala i zakres będą jednak w znacznym stopniu zależne od przyszłych dokumentów planistycznych oraz decyzji administracyjnych i inwestycyjnych.

5.4. Oddziaływanie na wodę

Projekt planu ogólnego gminy Lesznawola, jako dokument o charakterze kierunkowym, nie przesądza o lokalizacji konkretnych przedsięwzięć mogących bezpośrednio oddziaływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Niemniej jednak, poprzez wyznaczenie ram przestrzennych zagospodarowania oraz wskazanie dopuszczalnych funkcji w ramach stref planistycznych, może pośrednio kształtować presję na środowisko wodne.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.), wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi podlega ścisłym regulacjom. W szczególności zabrania się odprowadzania ścieków zawierających substancje niebezpieczne, mogące pogarszać jakość wód, powodować zmiany ich składu chemicznego, zakłócenia w funkcjonowaniu ekosystemów wodnych lub zagrażające zdrowiu ludzi i zwierząt. Gospodarka ściekowa oraz system kanalizacji sanitarnej muszą być zgodne z przepisami ochrony środowiska i wodami zarządzanymi przez właściwe jednostki administracyjne i zarządców infrastruktury technicznej.

W projekcie planu ogólnego gminy Lesznawola ograniczono obszary rozwojowe, które znajdowałyby się w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych o szczególnym znaczeniu przyrodniczym lub w strefach ochronnych ujęć wody pitnej. Ponadto, plan nie przewiduje przekształceń gruntów w sposób, który mógłby skutkować zwiększoną emisją zanieczyszczeń do wód, np. poprzez lokalizację zakładów przemysłowych czy obiektów mogących generować znaczne ilości nieoczyszczonych ścieków.

W zakresie użytkowania terenów dopuszczonych pod rozwój funkcji mieszkaniowej, usługowej czy infrastrukturalnej, wszelkie oddziaływania na wody będą oceniane indywidualnie na etapie postępowań środowiskowych dla konkretnych inwestycji. Oznacza to, że odpowiedzialność za ewentualne oddziaływania na środowisko wodne będzie przeniesiona na poziom decyzji inwestycyjnych, których realizacja podlegać będzie rygorom przepisów o ochronie środowiska i gospodarce wodnej.

Warto również zaznaczyć, że utrzymanie wysokiej jakości wód gruntowych i powierzchniowych w gminie jest ściśle powiązane z systemem zagospodarowania wód

opadowych oraz melioracyjnych. Projekt planu ogólnego nie narusza dotychczasowego układu hydrologicznego ani nie przewiduje zmian w użytkowaniu gruntów mogących skutkować nadmiernym spływem powierzchniowym, wzrostem ryzyka podtopień lub erozji.

W świetle ustaleń projektu planu ogólnego brak jest podstaw do prognozowania bezpośrednich, znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko wodne. Ewentualne oddziaływania pośrednie, o charakterze lokalnym i długoterminowym, będą podlegały kontroli w ramach przepisów szczegółowych oraz procedur oceny oddziaływania na środowisko stosowanych na poziomie realizacyjnym. Tym samym plan można uznać za zgodny z zasadami zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi.

5.5. Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego gminy Lesznawola nie zawiera szczegółowych ustaleń w zakresie sposobu zaopatrzenia w energię ciepłą i elektryczną. Rozstrzygnięcia w tym zakresie należą do kompetencji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które w sposób precyzyjny regulują kwestie rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym systemów energetycznych oraz sieci ciepłowniczych i gazowych.

Główne czynniki mogące wywierać wpływ na jakość powietrza atmosferycznego w wyniku realizacji zapisów planu ogólnego obejmują rozwój terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz zagęszczenie zabudowy istniejącej. Wzrost intensywności zabudowy może skutkować zwiększeniem liczby indywidualnych źródeł emisji zanieczyszczeń, w tym z sektora komunalno-bytowego.

Projektowane inwestycje komunikacyjne, w tym nowe odcinki dróg oraz rozwój układu transportowego, mogą generować dodatkowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza. Emisje te związane są m.in. ze spalaniem paliw w silnikach pojazdów, zużyciem materiałów eksploatacyjnych (opony, hamulce) oraz wtórnym unoszeniem pyłu z nawierzchni drogowych. Wzrost natężenia ruchu, może skutkować lokalnym pogorszeniem jakości powietrza. Realizacja nowych przebiegów tras powoduje zmniejszenie zanieczyszczeń na odcinkach istniejących.

Na etapie realizacyjnym inwestycji przewiduje się także emisje krótkookresowe i lokalne, związane z pracami budowlanymi i montażowymi. Źródłami tych emisji są głównie maszyny budowlane, transport materiałów oraz pylenie związane z robotami ziemnymi i przeładunkowymi. Choć emisje te są ograniczone czasowo i przestrzennie, ich skumulowany wpływ może być zauważalny w rejonach intensywnych prac, zwłaszcza przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych (np. silnym wietrze, braku opadów).

Istotnym komponentem działań służących poprawie jakości powietrza w Gminie jest ochrona i rozwój systemu zieleni. Tereny zieleni pełnią funkcję biologicznych filtrów powietrza, wspomagając procesy przewietrzania, obniżania temperatury powietrza w przestrzeni zurbanizowanej oraz absorpcji zanieczyszczeń. W aspekcie długofalowym rozwój zieleni izolacyjnej oraz zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych stanowi element adaptacji przestrzeni do zmian klimatu oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Realizacja ustaleń planu ogólnego Gminy w niewielkim stopniu wpłynie na oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego, wynikające ze wzrostu presji zabudowy i rozwoju transportu, gdyż ustalenia planu ogólnego opierają się w większości na obowiązujących ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie poprzez odpowiednie mechanizmy planistyczne, w tym wspieranie rozwoju niskoemisyjnych źródeł energii oraz systemów zieleni, możliwe będzie ograniczenie tych

negatywnych skutków i zachowanie właściwych parametrów środowiskowych w dłuższej perspektywie.

5.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie planu ogólnego gminy Lesznówola może skutkować przekształceniem naturalnej powierzchni ziemi oraz modyfikacją struktury gleb, szczególnie w fazie realizacyjnej nowych przedsięwzięć budowlanych. Najbardziej intensywne oddziaływania spodziewane są na etapie robót ziemnych, związanych z budową fundamentów, instalacji podziemnych oraz układu komunikacyjnego. W wyniku prowadzenia prac budowlanych z użyciem ciężkiego sprzętu może dojść do zmiany mikroreliefu terenu, zagęszczenia gruntu oraz naruszenia warstwy próchnicznej gleby. Zmiany te, choć często czasowe i odwracalne, w przypadku trwałego uszczelnienia nawierzchni – na przykład poprzez zastosowanie nawierzchni utwardzonych – prowadzą do trwałego wyłączenia powierzchni biologicznie czynnej z funkcji środowiskowych.

Oddziaływania te mają charakter stały, bezpośredni oraz długoterminowy. Ich zasięg i skala uzależnione będą od rodzaju oraz intensywności inwestycji, w szczególności od powierzchni nowej zabudowy, głębokości fundamentowania, liczby kondygnacji podziemnych, a także od stopnia ingerencji w układ hydrologiczny i geotechniczny podłoża. Dodatkowe ryzyko dla integralności powierzchni ziemi wystąpi w przypadku likwidacji obiektów budowlanych – proces ten może generować wtórne przekształcenia rzeźby terenu i zdegradowanie gleb.

Największa skala przekształceń spodziewana jest na terenach niezainwestowanych, pokrytych glebami o dobrze zachowanej strukturze oraz o wysokim wskaźniku chłonności wodnej, szczególnie w obrębie obszarów biologicznie czynnych. Rzeźba terenu, jak również typ gleby i jej klasa bonitacyjna, będą istotnymi determinantami podatności powierzchni ziemi na degradację. Na tych obszarach, które znajdują się w granicach stref planistycznych przeznaczonych pod rozwój zabudowy lokalizacja nowych inwestycji może wiązać się z usunięciem roślinności, zdjęciem warstwy urodzajnej gleby oraz uszczelnieniem powierzchni, co znacząco ograniczy naturalne funkcje środowiskowe tych terenów.

W przypadku realizacji inwestycji na terenach już przekształconych, zabudowanych lub zdegradowanych, oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie miało znacznie mniejszy zasięg i charakter. Tereny te – często pozbawione naturalnych elementów pokrywy glebowej i ukształtowania terenu – nie pełnią już w pełni funkcji środowiskowych, a nowe inwestycje będą w mniejszym stopniu ingerowały w strukturę gruntu. Niemniej jednak także w takich przypadkach, w fazie realizacji, dochodzić będzie do częściowego usunięcia gruntu, naruszenia jego struktury oraz czasowego pogorszenia warunków środowiskowych.

Szczegółowa ocena wpływu poszczególnych inwestycji na powierzchnię ziemi, a także określenie konkretnych działań minimalizujących oddziaływania, będzie możliwa na dalszych etapach planowania przestrzennego – podczas opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentacji projektowej, w których uwzględnione zostaną uwarunkowania lokalne oraz wymogi ochrony środowiska.

5.7. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz stanowi istotny składnik środowiska przyrodniczego i kulturowego, pełniący funkcje estetyczne, tożsamościowe oraz społeczne. Zgodnie z definicją zawartą w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florencja, 2000), krajobraz to „obszar postrzegany przez ludzi, którego charakter wynika z działania i oddziaływania czynników naturalnych i/lub

ludzkich”. Dokument ten podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu dziedzictwa naturalnego i kulturowego Europy oraz czynnika wpływającego na jakość życia mieszkańców. Konwencja akcentuje konieczność podejmowania działań służących ochronie, gospodarowaniu i planowaniu krajobrazu, zarówno na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych czy kulturowych, jak i w przestrzeniach codziennego użytkowania.

Realizacja zapisów projektu planu ogólnego gminy Lesznówola, w szczególności inwestycji związanych z nową zabudową, infrastrukturą techniczną oraz komunikacyjną, może wpłynąć na percepcję krajobrazu, prowadząc do jego przekształceń. Oddziaływanie to będzie szczególnie odczuwalne na obszarach dotychczas niezainwestowanych, posiadających wysokie walory krajobrazowe, takie jak otwarte przestrzenie pól uprawnych, tereny zieleni naturalnej lub elementy dziedzictwa kulturowego wpisane w strukturę krajobrazu. Przekształcenia krajobrazu mogą mieć charakter trwały, rozciągający się w czasie i przestrzeni, a ich intensywność uzależniona będzie od skali i lokalizacji nowych inwestycji.

W polskim porządku prawnym odpowiedzią na wytyczne Konwencji Krajobrazowej jest m.in. ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, tzw. „ustawa krajobrazowa”. Umożliwia ona m.in. określanie zasad sytuowania obiektów reklamowych, małej architektury i ogrodzeń, a także sporządzanie audytów krajobrazowych, które identyfikują i klasyfikują krajobrazy występujące na danym obszarze. Instrumenty te mają na celu uporządkowanie przestrzeni oraz zapewnienie spójności pomiędzy działalnością inwestycyjną a zachowaniem lokalnego charakteru krajobrazowego.

Z punktu widzenia realizacji projektu planu ogólnego, kluczowe będzie zapewnienie równowagi pomiędzy rozwojem funkcjonalno-przestrzennym gminy a zachowaniem ciągłości i czytelności struktur krajobrazowych. Wymaga to lokalizowania nowych inwestycji w sposób niezakłócający osi widokowych, dominant przestrzennych oraz kompozycji krajobrazowej. Konieczne będzie także uwzględnienie uwarunkowań wynikających z dokumentów ochrony dziedzictwa kulturowego oraz planów ochrony form przyrody, które mogą posiadać istotne powiązania krajobrazowe. Realizacja ustaleń planu ogólnego Gminy w niewielkim stopniu wpłynie na zmiany krajobrazu, które będą się dokonywać gdyż ustalenia planu ogólnego opierają się w większości na obowiązujących ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pozytywne może być ograniczenie w planie ogólnym parametrów wysokości zabudowy również na terenach dotychczas nieobjętych planami miejscowymi

Planowana polityka przestrzenna gminy, określona w projekcie planu ogólnego, powinna być ukierunkowana na kształtowanie ładu przestrzennego z poszanowaniem wartości krajobrazowych, zarówno tych przyrodniczych, jak i kulturowych. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie zostaną doprecyzowane w ramach opracowań planistycznych niższego rzędu, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.8. Oddziaływanie na klimat

Projekt planu ogólnego gminy Lesznówola nie przewiduje istotnych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy w porównaniu do aktualnie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym, przewidywane oddziaływanie na klimat, w wyniku realizacji inwestycji objętych planem,

będzie miało charakter lokalny i ograniczony do obszarów, na których planowane są konkretne inwestycje.

Klimat, jako kompleksowe zjawisko meteorologiczne, kształtowany jest przez szereg czynników naturalnych oraz antropogenicznych. Do podstawowych elementów wpływających na klimat należy zaliczyć: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenie, opady atmosferyczne, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru. Zmiany klimatyczne w skali lokalnej są również determinowane przez działalność człowieka, w tym przez zagospodarowanie terenu, emisję zanieczyszczeń powietrza oraz wprowadzenie nowych form użytkowania przestrzeni.

W przypadku gminy Lesznówola, w obrębie której realizacja planu nie wprowadza zmian strukturalnych o charakterze globalnym, wpływ na klimat będą miały głównie te inwestycje, które wiążą się z intensyfikacją zabudowy, zwiększeniem powierzchni utwardzonych oraz modyfikacją funkcji terenów.

Zabudowa i zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, charakterystyczne dla rozwoju nowych osiedli mieszkaniowych, przemysłowych i usługowych, mogą prowadzić do tzw. efektu wyspy ciepła, który polega na wzroście temperatury w obrębie zabudowanych obszarów w porównaniu do otaczających je terenów. Jest to wynikiem zatrzymywania ciepła w materiałach budowlanych, takich jak beton, asfalt czy kostka brukowa, które charakteryzują się niską zdolnością do odbicia promieniowania słonecznego i wysoką pojemnością cieplną. Zjawisko to może prowadzić do podwyższenia temperatury w okresie letnim, co wpływa na komfort mieszkańców oraz na zużycie energii do klimatyzacji budynków.

Z kolei na obszarach, na których nie przewiduje się intensyfikacji zabudowy, a dominują tereny rolnicze lub przyrodnicze, oddziaływanie na klimat będzie ograniczone do lokalnych zmian w mikroklimacie wynikających z m.in. zmiany użytkowania gruntów. Zmniejszenie powierzchni roślinności, szczególnie drzewostanów, może prowadzić do zmniejszenia lokalnego chłodzenia terenu oraz pogorszenia jakości powietrza poprzez zmniejszenie zdolności do pochłaniania dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń.

5.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego gminy Lesznówola został opracowany z uwzględnieniem istniejących na terenie gminy obszarów oraz obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych, które stanowią istotny element dziedzictwa kulturowego gminy. Wskazane w projekcie planu strefy planistyczne zostały wyznaczone w sposób zapewniający poszanowanie wartości historycznych i kulturowych obiektów, a także zgodność z wymaganiami ochrony zabytków, wynikającymi z obowiązujących przepisów prawnych, w tym szczególnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Projekt planu ogólnego został sporządzony w sposób umożliwiający ochronę dziedzictwa kulturowego, zapewniając odpowiednie środki ochrony zabytków w ramach przestrzennych rozwiązań planistycznych. Zakłada się, że przyjęte rozwiązania planistyczne będą sprzyjać zachowaniu wartości zabytków oraz ich ochronie, z uwzględnieniem zapisów wynikających z ustawy o ochronie zabytków, jak i z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Analiza oddziaływań projektu planu na zabytki i dobra materialne wykazuje, że w wyniku realizacji inwestycji, które mogą być związane z rozwojem infrastruktury, nie dojdzie do

negatywnego wpływu na obiekty zabytkowe, pod warunkiem przeprowadzenia odpowiednich działań ochronnych i realizacji inwestycji z uwzględnieniem zasad ochrony dziedzictwa kulturowego. W przypadku obiektów archeologicznych, w których obecność zabytków może zostać ujawniona dopiero na etapie robót budowlanych, konieczne będzie przeprowadzenie odpowiednich prac archeologicznych i konsultacji z konserwatorem zabytków.

Projekt planu ogólnego gminy Lesznówola nie przewiduje działań, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zabytki i dobra materialne, a przeciwnie – jego realizacja ma na celu zapewnienie ochrony dziedzictwa kulturowego gminy. Zastosowane rozwiązania planistyczne, w tym odpowiednia lokalizacja inwestycji oraz określenie obszarów chronionych, sprzyjają harmonijnemu rozwojowi przestrzennemu gminy, zgodnemu z wymaganiami ochrony zabytków i wartości kulturowych.

5.10. Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza zasięgiem korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Istniejące lub projektowane obszary sieci Natura 2000 zlokalizowane są poza obszarem gminy, nie przewiduje się oddziaływania ustaleń planu ogólnego na te obszary

Na terenie gminy Lesznówola zlokalizowane są formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, do których należą: Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz pomniki przyrody.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu Zlokalizowany jest on na terenie 12 powiatów został ustanowiony poprzez Rozporządzenie Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w *sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego* (Dz. Urz. z 1997 r. Nr 43, poz. 149), określony w aktualnych granicach Rozporządzeniem nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2007 r. Nr 42 poz. 870) skorygowanych Rozporządzeniem nr 56 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008 r. Nr 185 poz. 6629).

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu „obejmuje *tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych.*

Na terenie gminy Lesznówola WOChK obejmuje obszary położone w centrum i na południu gminy, w tym obszary leśne. W granicach WOChK wyróżnione zostały strefy pod względem zróżnicowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wskazane zostały ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów.

Zagospodarowanie terenów Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, ograniczają odpowiednie zapisy: zakazy, nakazy, ograniczenia i zalecenia oraz dopuszczenia dla terenu objętego ochroną, w odniesieniu do lasów, wód, jak również w zakresie zmian krajobrazu i powierzchni ziemi oraz lokalizacji inwestycji (znaczących źródeł zanieczyszczeń).

W projekcie planu ogólnego przewiduje się zachowanie terenów zieleni bezpośrednio przylegających do koryta rzeki, zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego dla tego obszaru. Obszary graniczące z WOChK w znacznej części są w chwili obecnej zainwestowane. Projekt planu ogólnego przewiduje w głównej mierze kontynuację istniejących funkcji, co nie powinno znacząco wpłynąć na zmianę funkcjonowania terenów chronionych w porównaniu do stanu istniejącego.

Nie przewiduje się, by realizacja ustaleń projektu planu ogólnego zagrażała celowości i skuteczności funkcjonowania obszaru chronionego. W opracowaniu wykorzystano prawidłowo możliwości stosowania zapisów z zakresu ochrony środowiska dostępne na tym etapie planistycznym. W szczególności zachowano możliwie duży udział terenów zieleni w granicach obszaru chronionego, celem zapewnienia ciągłości powiązań przyrodniczych wzdłuż doliny Utraty. W planie ogólnym podkreśla się konieczność przestrzegania na terenach WOChK ograniczeń w jego zagospodarowaniu.

W odniesieniu do tych obszarów, projekt planu przewiduje wprowadzenie stref otwartych (SO) lub ograniczenie parametrów zabudowy do przyjętych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Projekt Planu ogólnego gminy Lesznowola uwzględnia uwarunkowania ochrony przyrody, a wprowadzenie stref otwartych ma na celu zachowanie walorów przyrodniczych oraz minimalizację potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko.

Realizacja projektowanych inwestycji, takich jak budowa nowych obiektów, infrastruktury komunikacyjnej czy zmiany zagospodarowania terenu, będzie wymagała szczególnej uwagi i zgodności z zapisami ochrony przyrody,

Projekt Planu ogólnego gminy Lesznowola jest zgodny z wymogami ochrony obszarów Natura 2000 oraz innych obszarów chronionych, a przyjęte w planie rozwiązania przestrzenne i funkcjonalne sprzyjają ochronie cennych siedlisk oraz gatunków przyrodniczych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony bioróżnorodności.

6. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Zakres planu ogólnego określa ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.).

Zgodnie z powyższym w planie ogólnym określa się strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne jak również można określić obszary uzupełnienia zabudowy obszary zabudowy śródmiejskiej.

Strefy planistyczne wyznacza się w pierwszej kolejności na obszarach, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, obszarach uzupełnienia zabudowy oraz obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, z wyłączeniem luk w tej zabudowie.

Przy wyznaczaniu stref bierze się pod uwagę uwarunkowania dotyczące gminy, w tym:

- politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego;
- ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- formy ochrony przyrody oraz ich otuliny,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary gruntów zmeliorowanych,

- strefy ochronne ujęć wody,
- zabytki objęte formami ochrony,
- tereny zamknięte i ich strefy ochronne,
- obszary ograniczonego użytkowania,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,
- obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,
- grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne,
- zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,

Wyznaczone w planie ogólnym gminne standardy urbanistyczne obejmują gminny katalog stref planistycznych w którym określono:

- 1) profil funkcjonalny stref planistycznych;
- 2) przypisane do odpowiednich stref wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy i maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

W ramach gminnego katalogu stref planistycznych dopuszcza się określenie w strefach planistycznych, gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Biorąc powyższe pod uwagę przyjąć należy, iż głównym narzędziem, pozwalającym na zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, jest właściwe kształtowanie struktury przestrzennej miasta. W szczególności w zakresie właściwego sąsiedztwa funkcji (zwłaszcza wokół terenów cennych przyrodniczo i kulturowo), uwzględnienia inwestycji ponadlokalnych (w tym układów komunikacyjnych), wyznaczania obszarów zachowanych w postaci terenów wolnych od zabudowy lub w znacznym stopniu ją ograniczających.

Ocena poszczególnych rozwiązań przyjętych w analizowanym projekcie planu ogólnego przedstawiona została w dalszej części niniejszej prognozy – na etapie analizy prognozowanego wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko.

Głównym zagrożeniem dla jakości środowiska na obszarze gminy jest niekontrolowany rozwój terenów zurbanizowanych kosztem terenów rolniczych i cennych przyrodniczo powodujący wzrost zagrożenia dla jakości środowiska gruntowo – wodnego, klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego. Najpoważniejszym problemem środowiskowym jest emisja dolna z indywidualnych palenisk domowych, emisja komunikacyjna, oraz rozwój jednostek urbanistycznych.

W zakresie ładu przestrzennego konieczny jest harmonijny rozwój poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz ograniczenie rozproszenia zabudowy. Nowo powstająca zabudowa powinna być wyposażona w odpowiednią infrastrukturę techniczną, co zapobiegnie degradacji środowiska. Korzystanie z walorów środowiska przyrodniczego powinno zakładać zachowanie równowagi tak, aby zapobiegać negatywnej antropopresji. Ochronie powinny podlegać zarówno obszary cenne przyrodniczo, obszary leśne jak i obszary zagrożenia powodziowego. Działania inwestycyjne w tych obszarach powinny uwzględniać zachowanie walorów przyrodniczych wraz z ich bioróżnorodnością i georóżnorodnością.

W projekcie planu ogólnego:

- uwzględniono rekomendacje i wnioski zawarte w Audycie krajobrazowym;

- na gruntach leśnych ograniczono zasięg stref z zabudową do stanu istniejącego lub obszarów niezbędnych dla dalszego rozwoju gminy;
- na gruntach stanowiących użytki rolne klas I–III ograniczono zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz zasięg stref z zabudową;
- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ograniczono zasięg stref z zabudową;
- na obszarach objętych formami ochrony przyrody ograniczono parametry dopuszczanej zabudowy oraz jej rozszerzanie w zakresie poza obowiązującymi dokumentami planistycznymi.

Ustalenia Planu ogólnego gminy Lesznawola są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju gospodarczego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie powiatu i województwa i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia Planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach Planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy. Należy też zwrócić uwagę, że dokument Planu stanowi jedynie ramy rozwoju przestrzennego gminy, precyzowane następnie bardziej szczegółowo na etapie planów miejscowych.

7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Plan ogólny gminy Lesznawola stanowi podstawowy dokument planistyczny, który wyznacza kierunki i ramy jej rozwoju przestrzennego. Celem planu jest m.in. określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, obejmujących profile funkcjonalne stref (podstawowe i dodatkowe) oraz kluczowe parametry zabudowy i zagospodarowania terenów. Dokument ten wyznacza generalne zasady kształtowania przestrzeni w długookresowej perspektywie, wspierając dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy.

Plan pełni istotną rolę w zakresie:

- kształtowania ładu przestrzennego – poprzez zapobieganie niekontrolowanej zabudowie i zapewnienie racjonalnego zagospodarowania terenów, co korzystnie wpływa na estetykę krajobrazu i jakość życia mieszkańców;
- organizacji przestrzeni – określając przeznaczenie terenów (np. mieszkaniowych, usługowych, rolnych, produkcyjnych, terenów zieleni), parametry zabudowy oraz wymagania dotyczące powierzchni biologicznie czynnej;
- wspierania procesów gospodarczych, społecznych i środowiskowych – umożliwiając harmonijny rozwój gminy, przy jednoczesnej ochronie zasobów naturalnych i dziedzictwa kulturowego;

- tworzenia ram dla przyszłych inwestycji – poprzez wskazanie preferowanych kierunków rozwoju oraz zasad zagospodarowania poszczególnych obszarów;
- zapewnienia spójności z dokumentami nadrzędnymi – w tym wojewódzkimi dokumentami planistycznymi.

Ustalenia projektu Planu ogólnego gminy Lesznowola opracowano z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych obszaru, takich jak: obszary chronione przyrodniczo, ujęcia wód, tereny zagrożone powodzią, grunty rolne wysokiej klasy bonitacyjnej, obszary zdegradowane, a także infrastruktura społeczna, techniczna i transportowa. W planie założono kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej gminy, z poszanowaniem lokalnych wartości środowiskowych i kulturowych.

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant optymalny pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

Ze względu na ogólny charakter planu oraz jego sporządzenie w skali całej gminy, wskazanie konkretnych i rzeczywistych skutków realizacji inwestycji planowanych na jego podstawie jest obecnie niemożliwe. Szczegółowa ocena skutków będzie możliwa dopiero na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub raportów oddziaływania na środowisko dla inwestycji mogących znacząco wpływać na środowisko.

W związku z powyższym, na tym etapie nie przewiduje się wprowadzania rozwiązań alternatywnych, przyjmując, że struktura stref planistycznych przyjęta w projekcie planu odzwierciedla aktualne potrzeby rozwojowe gminy oraz pozostaje w zgodzie z założeniami dotychczas obowiązującego studium. Na dalszych etapach planowania, każdorazowo będą prowadzone szczegółowe analizy oddziaływania na środowisko, celem uniknięcia negatywnych skutków dla obszarów chronionych.

8. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

W celu prowadzenia systematycznej analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy Lesznowola, konieczne będzie wdrożenie zintegrowanego systemu monitorowania przestrzennego. System ten powinien obejmować w szczególności ocenę stopnia pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz analizę skali obowiązywania tych planów na terenach problemowych pod względem ochrony środowiska, a także na obszarach o szczególnych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Istotnym elementem będzie również bieżące monitorowanie decyzji o warunkach zabudowy wydawanych w granicach obszarów wskazanych w planie ogólnym jako obszary uzupełnienia zabudowy. Ocena skutków realizacyjnych ustaleń planu ogólnego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania terenów będzie możliwa dopiero po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydaniu decyzji

administracyjnych, które muszą pozostawać w zgodzie z ustaleniami planu ogólnego – aktu prawa miejscowego, stanowiącego formalną podstawę planistyczną.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Burmistrz gminy Lesznowola zobowiązany jest do prowadzenia cyklicznych analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych. Analizy te obejmują również ocenę postępów w opracowywaniu nowych planów miejscowych oraz sporządzanie wieloletnich programów ich opracowywania, z uwzględnieniem wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz złożonych wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany dokumentów planistycznych. Po uzyskaniu opinii właściwej komisji urbanistyczno-architektonicznej, wyniki analiz przekazywane są co najmniej raz w czasie trwania kadencji.

Wspomniane działania mają również bezpośrednie przełożenie na ocenę realizacji ustaleń w zakresie ochrony środowiska i jego kształtowania. Monitorowanie zmian zagospodarowania przestrzennego powinno uwzględniać także analizę stopnia integracji aspektów środowiskowych, wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony przyrody, krajobrazu, zasobów naturalnych (w tym złóż kopalin), ochrony przeciwpowodziowej i retencji.

Skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego będą podlegały również systematycznej ocenie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzonego przez właściwe jednostki administracji publicznej, takie jak: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny – PIB oraz organy wykonawcze gminy. Zakres prowadzonych pomiarów i analiz obejmować będzie m.in.: jakość powietrza, stan wód powierzchniowych i podziemnych, jakość gleb i ziemi, klimat akustyczny, pola elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska i ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Zakres i częstotliwość pomiarów środowiskowych będzie zgodny z obowiązującymi standardami metodycznymi, określonymi w aktach wykonawczych oraz referencyjnych dokumentach technicznych. Przestrzeganie metodyk pomiarowych oraz ich właściwe zastosowanie stanowi warunek niezbędny do zapewnienia wiarygodności wyników analiz oraz ograniczenia ryzyka wystąpienia błędów w interpretacji stanu środowiska.

Wskazać należy, że ustalenia planu ogólnego oraz powstających na jego podstawie planów miejscowych nie są tożsame z ich automatyczną realizacją. Realizacja inwestycji przestrzennych może być procesem rozłożonym w czasie, uzależnionym od uwarunkowań własnościowych, technicznych i finansowych. Tym samym, monitoring skutków planu powinien uwzględniać także dynamikę wdrażania inwestycji oraz możliwość odstępstw wynikających z rzeczywistych ograniczeń realizacyjnych.

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

9. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: „transgraniczne oddziaływanie na środowisko” należy rozumieć jako stwierdzenie możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji projektu planu, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na teren innego państwa.

Odległość obszaru objętego Planem od wschodniej granicy państwa jest większa niż 130 km. Skutki realizacji ustaleń projektu Planu nie mają zatem znaczenia transgranicznego w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko do projektu Planu ogólnego gminy Lesznowola poprzedzoną uzgodnieniem z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym zakresu i stopnia jej szczegółowości.

Zakres przestrzenny niniejszej Prognozy obejmuje gminę Lesznowola w jej granicach administracyjnych i jest tożsamy z zakresem przestrzennym projektu Planu ogólnego. W zakresie powiązań i oddziaływań zewnętrznych zakres poszerzono poza opisywany teren.

Plan ogólny jako obligatoryjny dokument planistyczny, stanowi jeden z ważniejszych instrumentów kształtowania polityki przestrzennej gminy i wraz z innymi dokumentami programowymi wyznacza cele i zasady gospodarowania jej zasobami. Plan ogólny sporządza się w celu zapewnienia spójności i koordynacji w planowaniu przestrzennym oraz ustalenia zasad ładu przestrzennego na poziomie gminy. Ustalenia zawarte w planie ogólnym są wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Projekt Planu Ogólnego opracowany został zgodnie z zakresem i trybem określonym w obowiązującej ustawie o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* z dnia 23 marca 2003 roku. W planie ogólnym określono strefy planistyczne i obszary uzupełnienia zabudowy.

Przyjęte w projekcie Planu ogólnego rozwiązania są wynikiem rozpoznania istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego, funkcjonowania i zagrożeń środowiska przyrodniczego, stopnia zachowania wartości kulturowych oraz sytuacji społeczno-gospodarczej. Zmiany zaproponowane w projekcie Planu uwzględniają poszanowanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko, które mogą wynikać z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych

eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko.

W niniejszej prognozie przedstawiono istniejący stan środowiska przyrodniczego uwzględniając geomorfologię, geologię, wody powierzchniowe i podziemne, warunki klimatyczne, warunki glebowe, szatę roślinną, świat zwierzęcy, walory krajobrazowe, a także uwzględniono powiązania przyrodnicze obszaru Gminy z otoczeniem poprzez korytarze ekologiczne.

Na tle uwarunkowań przedstawiono istniejące problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego istotne z punktu widzenia projektu Planu ogólnego, które mogą dotyczyć jakości i zagrożeń: powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb szaty roślinnej oraz klimatu akustycznego i źródeł hałasu, promieniowania elektromagnetycznego i nadzwyczajnych zagrożeń. Są to przede wszystkim:

- bariery grodzące naturalne korytarze ekologiczne, zakłócające ciągłość przestrzenną;
- zanieczyszczenia powietrza z pobliskich dróg: ekspresowej, krajowych oraz drogi wojewódzkiej;
- zanieczyszczenia powietrza z obszarów zabudowy (niska emisja);
- zrzut surowych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków pochodzenia rolniczego lub pochodzenia bytowo-gospodarczego bezpośrednio do wód lub gruntu;
- gleby położone w bezpośrednim kontakcie tras komunikacyjnych narażone są w większym stopniu na depozycję zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów spalinowych i kumulację soli używanej w okresie zimowym na nawierzchniach dróg;
- rolnicze wykorzystywanie nawozów sztucznych do nawożenia pól, stosowanie w nadmiernych ilościach nawozów i środków ochrony roślin;
- hałas komunikacyjny, generowany przez ruch komunikacyjny na drogach krajowych, drodze ekspresowej i drodze wojewódzkiej, wzdłuż linii kolejowej oraz hałas przemysłowy, generowany przez pracę maszyn i narzędzi używanych w zakładach;
- szkodliwy wpływ pola elektromagnetycznego i promieniowania elektromagnetycznego pochodzących głównie od linii i stacji elektroenergetycznych, telefonicznych stacji bazowych i nadajników RTV;
- transport substancji niebezpiecznych po drogach kołowych o charakterze tranzytowym;
- magazynowanie i wykorzystywanie w procesach technologicznych substancji niebezpiecznych;
- zagrożenia pożarowe (w zakładach przemysłowych, na drogach w wyniku wypadków, w lasach);
- zagrożenia naturalne (w postaci zagrożenia powodziowego, wichur lub innych zjawisk pogodowych);

Dokonana ocena istniejącego stanu środowiska przyrodniczego gminy Lesznów została oparta na metodach analitycznych i waloryzacyjnych dotyczących poszczególnych elementów środowiska. W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania wnikliwej analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem

i jego otoczenia. Skonfrontowano je z danymi zebranymi podczas inwentaryzacji urbanistycznej i przyrodniczej obszaru Gminy.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu Planu ogólnego istniejące źródła zanieczyszczeń środowiska gruntowo - wodnego, powietrza atmosferycznego, gleb, hałasu i promieniowania elektromagnetycznego w dalszym ciągu stwarzać będą zagrożenia i obniżać standardy zamieszkiwania w gminie.

Omówione powyżej problemy i zagrożenia środowiska dotyczą w ograniczonym zakresie obszarów i obiektów chronionych prawnie występujących w granicach Gminy.

Ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną prawną odbywa się poprzez respektowanie w pełni przepisów ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony przyrody, aktów prawnych ustanawiających formy ochrony przyrody oraz planów ich ochrony. Ponadto podkreśla, iż dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego Gminy, konieczne jest zapewnienie ciągłości przestrzennej układów przyrodniczych, realizacji działań ochronnych i inwestycyjnych wskazanych dla kształtowania podsystemu biologicznego oraz tworzenie nowych powiązań w postaci ciągów i węzłów zieleni, a także zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korzyarzy ekologicznych.

Brak realizacji projektu Planu ogólnego nie spowoduje, że środowisko pozostanie na obecnym stanie funkcjonowania. Nadal będzie poddawane działaniu procesów zarówno naturalnych jak i antropogenicznych. Gmina bowiem pokryta jest w znacznym stopniu przez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które stanowią podstawowe dokumenty prowadzenie gospodarki przestrzennej gminy.

Realizacja projektu Planu ogólnego zakłada przede wszystkim racjonalność działań inwestycyjnych oraz dostosowanie powierzchni i wskaźników do potrzeb. W projekcie planu ogólnego gminy Lesznowola ograniczone jest przeciwdziałanie nadmiernemu rozwojowi terenów inwestycyjnych, gdyż ustalenia oparte są w znacznym stopniu o rozwiązania przyjęte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.. Dokument ten zakłada przede wszystkim zachowanie, uzupełnienie i rozwój istniejących terenów zabudowy, z ograniczeniem zajętości nowych terenów, ponad tereny wyznaczone już wcześniej. Wyznaczone w projekcie Planu ogólnego nowe tereny pod dalszy rozwój przestrzenny gminy w niewielkim stopniu odbiegają od ustaleń obowiązującego prawa miejscowego i stanu istniejącego zagospodarowania.

Załącznik nr 1
do Prognozy oddziaływania na środowisko
projektu *planu ogólnego gminy Lesznowola*

Łódź, dnia 30.01.2026 r.

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany, mgr inż. arch. Gabriel Ferliński, kierujący zespołem sporządzającym prognozę oddziaływania na środowisko projektu *planu ogólnego gminy Lesznowola*, oświadczam, że jestem uprawniony do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko na podstawie art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U z 2021 poz. 2373 z późn. zm.).

Oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. arch. Gabriel Ferliński